

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู - อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค
ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF TECHNICAL COLLEGE
TEACHERS IN FIVE SOUTHERN PROVINCES

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี

สาขาวิชาการบริหารอำนวยการศึกษาศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2544

ISBN 974 - 648 - 174 - 6

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค
ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF TECHNICAL COLLEGE
TEACHERS IN FIVE SOUTHERN PROVINCES

ชัยยุทธ ต้นปีชาติ
CHAIYUT TUNPICHART

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิตอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่อนุญาตเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

พ.ศ. 2544

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ข้อมูลอันถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ISBN 974-648-174-6

**DESIRABLE CHARACTERISTICS OF TECHNICAL COLLEGE
TEACHERS IN FIVE SOUTHERN PROVINCES**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDITES**

เอกสารนี้เป็น **KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG** ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา **2001** ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ISBN 974-648-174-6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ลิขสิทธิ์นี้เป็นของสถาบันฯ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KING MONGKUT' S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค
นักศึกษา	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
รหัสประจำตัว	นายชัยยุทธ คันปีชาติ
ปริญญา	40064126
สาขาวิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
พ.ศ.	การบริหารอาชีวศึกษา
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	2544
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.มาลัย จีรวัดนเกษตร์
	ดร.สวัสดิ์ อุดมโกชน์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรมของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 5 แห่ง ที่แตกต่างกันด้านระดับการศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ ปวช. 1 จำนวน 1,357 คน และนักเรียนระดับ ปวช.3 จำนวน 1,188 คน นักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 2,545 คน ในปีการศึกษา 2543 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม นำไปหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบัคได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9093

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนระดับปวช.1 และปวช.3 ได้รับกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 89.31 วิเคราะห์ข้อมูลคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบโดยค่า t ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ for Windows Version 7.5 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนระดับ ปวช. มีความเห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้านเรียงลำดับได้ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ลำดับแรก คือ ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอดวิชาความรู้ รองลงมาคือ มีความรู้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีความรู้ด้านเทคนิคในวิชาที่สอนอย่างละเอียดลึกซึ้งและมีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยได้อย่างถูกต้องและแม่นยำตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์สองลำดับสุดท้ายคือ ไม่ใช้คำพูด

ซ้ำซาก พุดย่ำบ่อย ๆ จนเกิดความรำคาญแก่ผู้เรียน และไม่เป็นผู้เล่นการพนัน คี๋มสุรา สูบบุหรี่ และเสพยาเสพติดทั้งปวง

ด้านการสอน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ลำดับแรก คือ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคนิคอย่างดี รองลงมาคือ มีความชำนาญในการสอนและปฏิบัติทางด้านเทคนิค และสามารถปฏิบัติงานหรือสาธิตให้นักศึกษาได้ดูเป็นตัวอย่างก่อนลงมือปฏิบัติ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์สองลำดับสุดท้าย คือ นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสอนและสอนโดยมีประสบการณ์ ไม่ยึดแต่ตำราเป็นหลัก

ด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับแรก คือ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะนักศึกษากำลังปฏิบัติงาน รองลงมาคือ สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้ดี และกวดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติของนักเรียนเสมอ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์สองลำดับสุดท้ายคือ เสียสละเวลาในการสอนเพิ่มเติม และมีความสามารถในการติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น

ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับแรก คือ มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนโดยไม่ปิดบังอำพรางซ่อนเร้น รองลงมาคือ มีความซื่อสัตย์ไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาและไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวโดยต้องคำนึงผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลักตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์สองลำดับสุดท้าย คือ ครู-อาจารย์ควรจะลดจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์ให้น้อยลง เพื่อจะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้นและการอยู่ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังจากมอบหมายงานให้นักศึกษาปฏิบัติ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบุคลิกภาพ และด้านการสอนแตกต่างกันอย่างไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Desirable Characteristics of Technical College Teachers In Five Southern Provinces
Student	Mr. Chaiyut Tunpichart
Student ID.	40064126
Degree	Master of Industrial Education.
Programme	Vocational Administration.
Year	2001
Thesis Advisor	Dr.Malai Gerawatanakaset
Thesis Co-Advisor	Dr.Sawat Udompoch

ABSTRACT

The purposes of this investigation were to study and compare the opinions of the students to the teachers' desirable characteristics: personalities, teaching, human relationship and moral aspects. The sample of 2,545 were 1,357 first year and 1,188 third year Vocational Certificate Student, collected by simple random sampling in educational years 2000, studying in industrial trade curriculum in the five Technical Colleges in five border provinces, Southern Thailand.

The 89.31% rate of return data were collected by Likert's scale questionnaires, divided in two parts: the demography of the sample and the students' opinions to the teachers' desirable characteristics, respectively and the Cronbach's alpha coefficient (α) reliability is .9093. The data were analyzed in percentage, arithmetic means, standard deviation, and t-test by SPSS for Windows Version 10.0. The findings of the research were as followed:

1. The students' opinions to teachers' desirable characteristics were high level in both overall and four separated aspects.

The teaching aspect; the first desirable characteristics was the ability to explain in technical knowledge, the latter were skill in teaching and technical practices, and the ability to demonstrate before action, respectively. The two less desirable characteristics were accompanying modern technology in teaching and teaching by experiences not only in text books, respectively.

The personalities aspect; the first desirable characteristics was using correct and easy language in teaching, the latter were knowledge in modern technology and comprehension in using modern equipment correctly, respectively. The two less desirable characteristics were no using redundant wording and annoying the students, and no using drugs, smoking, drinking and gambling, respectively.

The moral aspect; the first desirable characteristics was willing to explain knowledge to students sincerely, the latter were unbiased in evaluation the students' practices and concerning in students' benefit, respectively. The two less of the desirable characteristics were decreasing the rate of teaching periods per week, and following and controlling the students in practical assignments, respectively.

The human relationship aspect; the first desirable characteristic was advisory and consulting the students in practices, the latter were the ability to solving the problems in workplace and attend to control the students' behaviors, respectively. The two less of the desirable characteristics are devoted to lecture out of the time, and having capacity to communicate and involve with the religious and local leader in communities.

2. There were significant difference, $\alpha=.05$, between the first and third years students in overall aspect of the teachers' desirable characteristics, but different significantly, $\alpha=.01$, in human relationship and moral aspects, however, no difference in the aspect of personalities and teaching.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ ดร.มาลัย จีรวฒนเกษตร และ ดร.สวัสดิ์ อุดมโภชน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย จนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วีจิตร ดิฉันทีก ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค ดร.รักเกียรติ แก้วจางง ผู้อำนวยการศูนย์นิเทศและอาชีวศึกษาภาคใต้ ดร.อาคม วัชโรสง ดร.วีรชัย เสมารักดี มหาวิทยาลัยทักษิณ รศ.ดร.ศิริชัย ศรีพงษ์พันธุ์ ผศ.สุวัฒน์ ไทชนะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ และขอขอบคุณนักเรียนระดับ ปวช. ในวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีการศึกษา 2543 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่แนะนำปรับปรุงรูปให้วิทยานิพนธ์ มีความสมบูรณ์ และขอขอบคุณบุคคลในครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอบแต่คุณพ่อคุณแม่ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชัยยุทธ ต้นปีชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ทฤษฎีหรือกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์.....	5
1.7 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 องค์ประกอบสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	9
2.2 การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ.....	23
2.3 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพภาคใต้.....	48
2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้.....	63
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
3.2.1 การสร้างเครื่องมือ.....	78
3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	79
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..... 79 การค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งนี้ 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 80

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 80

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	81
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	98
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย.....	100
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	112
บรรณานุกรม	113
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้เขียน.....	163

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิทยาลัย.....	78
3.2 สรุปจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนและสมบูรณ์จำแนกตาม สถานศึกษา.....	80
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร.....	83
4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และระดับของคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ รวมทุกด้าน.....	84
4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และระดับของคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านบุคลิกภาพ.....	85
4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และระดับของคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านการสอน.....	86
4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และระดับของคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	87
4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และระดับของคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม.....	88
4.7 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตาม ระดับการศึกษา รวมทุกด้าน.....	89
4.8 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้านบุคลิกภาพ.....	90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้านการสอน.....	91
4.10 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	93
4.11 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม.....	95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม โดยเฉพาะในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต ที่ประเทศไทยเข้าสู่การแข่งขันในประชาคมโลก การศึกษาต้องเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศว่ามีคุณภาพทัดเทียมกับมาตรฐานสากล (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : B 1) ซึ่งสอดคล้องกัน สิปปนนท์ เกตุทัต (อ้างอิงจาก ประสงค์ สังขะไชย. 2540 : 44-45) ได้กล่าวไว้ในที่ประชุมการศึกษาโลกว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยเดียวเท่านั้นที่จะพัฒนาคน ให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งด้านปัญญา ร่างกาย จิตใจและสังคมรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น”

การจดอาชีวศึกษานับว่าเป็นหน้าที่ของกรมอาชีวศึกษา ที่มีความสำคัญยิ่งในการผลิตกำลังคนระดับกลางด้านวิชาชีพ เพื่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ เพื่อให้ผู้ใช้กำลังคนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสังคม เกิดความมั่นใจว่า ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษามีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนส่งเสริมในด้านการให้การศึกษาและการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์ อย่างชาญฉลาด ด้วยระบบภูมิปัญญา ด้วยวิสัยทัศน์ที่ไร้พรมแดน ซึ่งภาระหนักตกอยู่ที่ครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ต้องปรับระบบความคิดหรือปรับกระบวนการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังที่ จรูญ ชูลาภ (2542 : 4) กล่าวไว้ว่า “ในปี 2542 นี้กรมอาชีวศึกษาจะเน้นเรื่องแก้ปัญหาหาเสพติด และปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยจะให้ครูอาจารย์คอยเป็นที่ปรึกษาให้เด็กอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเป็นพ่อแม่คนที่สองด้วย เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวให้ได้

นอกจากนี้กรมอาชีวศึกษาจะพยายามขยายการจัดการเรียนการสอนทวิภาคีให้มากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าไปฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เพราะจะเป็นสิ่งสำคัญให้เด็กนำความรู้ที่ได้จากสถานประกอบการไปใช้ประกอบอาชีพได้จริง อีกทั้งจะผลักดันให้สถานศึกษาสามารถรับงานจากภายนอกเพื่อหารายได้ โดยเฉพาะการเพิ่มรายได้ให้กับนักศึกษาให้มากขึ้น และสิ่งสำคัญที่ต้องการเน้นมากที่สุด คือการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนให้สามารถเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อนำประสบการณ์ความรู้ที่ได้มาใช้ในการสอนนักศึกษา

ปัจจุบันกรมอาชีวศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนแบบต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างถึงช่างฝีมือและช่างเทคนิคให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสนองความต้องการของตลาดแรงงานรวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระโดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรมใน 5 ประเภท วิชาหลักคือประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการประมง พาณิชยกรรม กหกรรมศาสตร์ และศิลปกรรม ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 3-4) แบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ จัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน จัดการเรียนการสอนหลักสูตร ปวช.พิเศษ (อศ.กช.) จัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น

บทบาทของครู-อาจารย์ ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา นับได้ว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่ง ที่จะทำให้เกิดการเรียนการสอน มุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้หลักสูตรที่วางไว้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่ง กุลทรัพย์ ชื่นรุ่งโรจน์ (2534 : 13) กล่าวไว้ว่า

ครูนั้นมีอิทธิพลสำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใดในการศึกษา พัฒนาหลักสูตร การปกครอง และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ แม้จะมีความสำคัญเพียงใดก็หาได้เป็นประโยชน์หรือมีค่าแต่อย่างใดไม่ ถ้าหากครูไม่ช่วยทำให้สิ่งเหล่านี้เป็นประโยชน์แก่ความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน

ในขณะที่เดียวกันครูไม่เพียงแต่ให้ความรู้ ด้านวิชาการ ทักษะ ความสามารถเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงด้านจิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม ของนักเรียนด้วย ดังนั้นอิทธิพลต่างๆ จากครูที่ถ่ายทอดถึงนักเรียน จึงมีทั้งทางด้านสัมพันธภาพ และบุคลิกภาพอีกด้วย นอกเหนือจากความรู้ที่ครูมีอยู่ดังที่ Ebel (1969 : 15) กล่าวไว้ว่า

งานของครูมี 2 ลักษณะคือ ลักษณะทางความรู้ (Intellectual) และลักษณะทางมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) ครูจะต้องรู้รู้เนื้อหาที่สอน และจะต้องมีทักษะทางสัมพันธภาพที่ดีด้วยจึงจะให้เป็นครูที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของครู

แต่ขณะนี้ ครูอาชีวศึกษาจำนวนหนึ่ง ยังขาดความรู้และทักษะในการสอน ความรู้ไม่กว้างขวางเท่าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่มีจิตวิทยาในการสอน ไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาไปใช้สอนได้ ขาดฝีมือและทักษะทางวิชาชีพ ไม่สามารถเป็นตัวอย่างที่มีไม่ว่ากรรมใดก็ตาม ลึกถึงหมอบให้คิดเปลี่ยนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ทางด้านฝีมือได้ หรือทำการสอนทั้งภาคปกติและภาคนอกเวลา จนจำนวนชั่วโมงการสอนมากเกินไปซึ่งทำให้คุณภาพการสอนลดลง นอกจากนั้นคุณลักษณะด้านอื่นๆ พบว่า ครูอาชีวศึกษาส่วนใหญ่

ขาดคุณธรรมและความรับผิดชอบในเรื่องความเสียสละ การตรงต่อเวลา ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ การแต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน พุดจาไม่สุภาพ ขาดความอดทน และขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดี มีความเห็นแก่ตัว ไม่สู้งาน ไม่แก้ปัญหา (เฉลียว นูริภักดี. 2531 : 69-70) นอกจากนี้ยังมีครูที่สอนวิชาชีพอีกจำนวนมากมุ่งเน้นการสอนทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ เพราะง่ายและสะดวกในการเตรียมการสอน (พินิจ เข้มทอง. 2535 : 65) ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนด้านบุคลิกภาพ ด้านการเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมตามไปด้วย ก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมานับประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิถีชีวิตและระบบการปกครองของประชาชน นักเรียนจังหวัดชายแดนภาคใต้ แตกต่างจากชุมชนท้องถิ่นอื่น กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน โดยผู้นับถือศาสนาอิสลามจะปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัด ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาอิสลามเป็นหลักในการดำรงชีวิต มีสภาพความเป็นอยู่แตกต่างจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ในเรื่องศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี จึงทำให้ปรัชญาหรือแนวทางการดำรงชีวิตมีปัญหาตามมาซึ่งจะมีผลมากต่อคุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่จะมาสอนนั้นจะต้องพิจารณาปรับปรุงตัวเองให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำและชุมชนในท้องถิ่นด้วย จึงเป็นมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้วิจัยใคร่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ผู้สอนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรมของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามระดับชั้น

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้น ปวช.1 และ ปวช.3 วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู อาจารย์ แตกต่างกัน

1.4 ทฤษฎีหรือกรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดของ เมธี ปิณฑนานนท์ (2533 : 41 - 42) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของครู อาจารย์ อาชีวะและเทคนิคที่ดี เป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมการเรียนของผู้เรียน

เป็นอย่างดีและมีอิทธิพลโดยตรงต่อผู้เรียน ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ คือ มีวินัยในการทำงาน รักษาเวลาเป็นอย่างดี มีความตรงไปตรงมา มีนิสัยเปิดเผย

ด้านการสอน คือ มีความขยัน อดทน ไม่เบื่อหน่ายในการสอนง่าย ๆ มีความตั้งใจจริง ต่ออาชีพครู ศึกษาหาความรู้วิชาชีพที่สอนเพิ่มเติมและอุทิศเวลาในการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียน กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก

ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ มีความเมตตากรุณา ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ให้ความเอื้อ เพื่อแผ่แผ่ต่อผู้เรียนอย่างดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความคิดใหม่ๆ สนับสนุนให้เกิด การสร้างบรรยากาศคิดสร้างสรรค์ มีอารมณ์ขัน มองโลกในแง่ดีเสมอ มีความมั่นคงทางอารมณ์

ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ไม่ลำเอียงในการให้คะแนนหรือ คำชมเชย มีขันติ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถยืนยันในเรื่องที่ ถูกต้องได้ กล้าเผชิญกับความยากลำบากของงาน และผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการวิจัยของ สุภา ภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 12-13) ในเรื่องความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะ ของครูสอนวิชาชีพพาณิชยกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ คือ การมีบุคลิกภาพส่วนตัวที่ดี เก่งในความรู้เชิงวิชาการ มีการประเมิน ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอนของผู้สอน

ด้านการสอน คือ มีการเตรียมการสอนและเนื้อหาวิชาที่สอนล่วงหน้า มีวิธีการสอนที่ เหมาะสมทุกแบบ มีการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ

ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ มีการสร้างบรรยากาศที่ดีอยู่เรื่อย ส่งเสริมและสนใจให้ผู้เรียน ให้ความช่วยเหลือในการเรียน

ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ สำหรับครู ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะหัวข้อที่เห็นว่าสำคัญและสมควรที่จะนำมาใช้ สำหรับความเป็นครูประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 4 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยครูพูดจาสุภาพ พุดจาเชื่อถือได้ เป็นผู้มีเหตุผล มีวัฒนธรรม แต่งกายสุภาพเรียบร้อย รู้จักปรับตนให้ทันยุค ทันสมัย เป็นคนปฏิบัติงานตรงต่อ เวลา เป็นคนคล่องแคล่วว่องไวอยู่เสมอ เป็นผู้ที่มีโลกทัศน์กว้างไกล

2. ด้านการสอน มีการเตรียมการสอนที่ดี มีการสอนหลากหลายวิธี ท่วงทีการสอนเป็นที่น่าเชื่อถือ มีการส่งเสริมการเรียน การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม สอนให้มีประสบการณ์สอนให้ เหมาะสมกับบุคคล มีการประเมินผลการสอนเสมอ

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม คอยอบรมแนะนำในสิ่งที่ดี ขอม ไม่ว่าครมิลิอุทุทั้งสี่ อิกทั้งห้ามนให้คณปลงเนือนา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของนออกสารนทุกครั้งที่มีารนำไม่ไปช้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน รู้จักหักททายผู้อื่น เป็นกันเอง

4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คือการคิดดี ประพฤติดี มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ อุทิศเวลาให้กับราชการ มีความตั้งใจในการทำงาน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียน ชั้น ปวช.1 และ ปวช.3 ปีการศึกษา 2543 วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคสตูล วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา และวิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นนักเรียนชั้น ปวช. 1 จำนวน 3,477 คน และนักเรียนชั้น ปวช.3 รวม 2,424 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 5,901 คน กลุ่มตัวอย่างหาได้โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณใช้สูตรของ Taro Yamane ให้มี ความคลาดเคลื่อน .05 จะได้ขนาด ของกลุ่มตัวอย่าง 2,314 คน แล้วจำแนกตามวิธีเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์และเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของแต่ละสถานศึกษาได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 2,545 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ได้แก่

1.5.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ระดับชั้นของนักเรียน ที่จำแนกเป็นนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 และ ปวช.3

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.6 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์ที่จะศึกษาเน้นจังหวัดที่อยู่ติดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาสและสตูล มีพื้นที่ทั้งหมด 20,263 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย (ยกเว้นจังหวัดปัตตานี) โดยมีเทือกเขาสันกาลาคีรีหรือเขาน้ำค้าง เป็นเส้นกั้นพรมแดนกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย เริ่มจากริมทะเลฝั่งตะวันตกของแหลมมาลาบู ในเขตจังหวัดสตูลไปทางทิศตะวันออก จนถึงเขตจังหวัดนราธิวาส รวมความยาวประมาณ 428 กิโลเมตร ด้านทิศเหนือของสันเขาอันเป็นสันปันน้ำ มีลำน้ำโจงผ่านแบ่ง

เป็น 2 ตอน ตอนแรกจากหลักเขตที่ 1 ถึงภูเขาจีนาน้ำไหลลงทะเลที่ช่องแคบมะละกา ตอนที่ 2 ไหลไปทางทิศตะวันออกและลงสู่ทะเลอ่าวไทย คือ แม่น้ำโกลก ส่วนด้านทิศใต้ของสันเขา น้ำไหลเข้าเขตประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย เทือกเขาสันกาลาคีรีมีภูเขาใหญ่เล็กสลับซับซ้อนและทอดเป็นแนวย่านเขตการปกครองต่างๆ (อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย. 2506 : 30)

ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยหน่วยงานปกครอง 41 อำเภอ 9 กิ่งอำเภอ 398 ตำบล 2,028 หมู่บ้าน มี 5 องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 10 เทศบาล 39 สุขาภิบาล มีประชากรเมื่อ พ.ศ. 2533 ประมาณ 2.7 ล้านคน มีรายได้เมื่อ พ.ศ. 2531 เฉลี่ย 19,782 บาท ซึ่งต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อคนทั้งหมด ร้อยละ 2.9 (กองอำนวยการโครงการเพื่อความหวังใหม่. ม.ป.ป. : 31) ประชาชนร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลามมีอาชีพหลัก ได้แก่ การประมง การทำสวนยางพารา สวนผลไม้ อุตสาหกรรมอาหารทะเล เฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา และการเลี้ยงสัตว์ มีศูนย์อำนวยการบริหารชายแดนภาคใต้คอยให้ความช่วยเหลือและประสานงานให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อาชีพ และอื่นๆ

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคสตูล วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา และวิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส

1.7 คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.7.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะของครู อาจารย์ที่นักเรียนต้องการในวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.7.1.1 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง เป็นผู้ที่แต่งกายสุภาพ เรียบร้อยขณะทำการสอนเป็นคนปฏิบัติงานตรงต่อเวลา มีบุคลิกที่รู้เท่าทันเทคโนโลยีทางด้านเทคนิค เป็นผู้ที่มีโลกทัศน์กว้างไกล ใช้ภาษาที่ถูกต้องและใช้ภาษาที่ท้องถิ่นได้อย่างดี ไม่เล่นการพนัน ดื่มสุรา ยาเสพติด

1.7.1.2 ด้านการสอน หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถ ความชำนาญในการสอน มีเทคนิคในการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มีการเตรียมการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีการเตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์การสอนอยู่เสมอ สามารถนำเอาเทคโนโลยีมาสอน สอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถปฏิบัติงานหรือสาริตได้เป็นอย่างดี

1.7.1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับคนในชนบทได้ดี มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก จากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น เข้าใจหลักขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งหลักธรรมศาสนาอิสลาม ให้คำแนะนำและคำปรึกษานักศึกษา มีการกวาดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามใช้คดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีารนำไปใช้ของนักศึกษาเสมอ พร้อมทั้งการแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยใช้หลักการสร้างความสัมพันธ์

1.7.1.4 ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง มีการกิดดี ประพฤติดี มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ อุทิศเวลาให้กับราชการ มีความรับผิดชอบต่อการสอน มีคุณธรรมในการลงโทษนักศึกษา มีการถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง ซ่อนเร้น มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างยุติธรรม มีความซื่อมั่นในหลักธรรมของศาสนาเป็นหลักในการดำรงชีวิต

1.7.2 วิทยาลัยเทคนิค หมายถึง วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.7.3 ครู อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครูผู้สอน วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.7.4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกับต่างประเทศทางภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

1.7.5 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ระดับชั้น ปวช.1 และ ปวช.3 ปีการศึกษา 2543

1.7.5.1 ปวช. 1 หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.7.5.2 ปวช. 3 หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอ ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังต่อไปนี้

2.1 องค์ประกอบสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1.1 บทบาทและหน้าที่ของครู

2.1.2 จรรยาบรรณของครู

2.1.3 คุณลักษณะของครู

2.2 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

2.2.1 หลักการอาชีวศึกษา

2.2.2 แนวทางในการจัดอาชีวศึกษา

2.2.3 ปรัชญาอาชีวศึกษา

2.2.4 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา

2.2.5 แผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 8 (2540-2544) ของกรมอาชีวศึกษา

2.3 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพภาคใต้

2.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะยาว โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ

2.3.2 กรอบความคิดพัฒนาอาชีวศึกษาระยะยาว 15 ปี (2540-2544) ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2.3.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาภาคใต้ระยะ 15 ปี (2540-2544) ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2.3.4 นโยบายการพัฒนาการศึกษา ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล)

2.3.5 โครงการฝึกวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษาที่ดำเนินการในวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ ซึ่งงานนี้เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้วิจัยได้

2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.4.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

- 2.4.2 คุณลักษณะด้านการสอน
- 2.4.3 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์
- 2.4.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

2.1 องค์ประกอบสำคัญต่างๆ ที่สำคัญกับครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1.1 บทบาทและหน้าที่ของครู

คำว่า ครู นั้นได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการและนักการศึกษา ซึ่งในแต่ละความหมายนั้นมีแง่มุมต่าง ๆ แตกต่างกัน

सनัน มีสัจธรรม (2528 :7) ได้ให้ความหมายของคำว่าครู คือปุชนิยบุคคลอันหมายถึง การเป็นบุคคลที่ควรบูชาของศิษย์และบุคคลทั่วไป ส่วนลัดดา เสนาวงษ์ (2532 : 33) กล่าวว่า ครู คือแม่พิมพ์ของชาติ อันหมายถึง ครูต้องเป็นต้นแบบที่ดีแก่ศิษย์ที่จะเอาเป็นเยี่ยงอย่าง นอกจากนี้คำว่าครู ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 168) ได้กล่าวว่า ครู คือผู้สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ดังนั้นครูจึงมีความสำคัญยิ่งในการสอน เพราะครูจะเป็นที่พัฒนาคนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

ระพี สาคริก และทองคุณ หงษ์พันธ์ (2529 : 15) ให้ความหมายของคำว่า ครู นั้นคือ คนที่ประกอบอาชีพขั้นสูง (Professional) เพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสังคมโดยใช้กระบวนการศึกษา อบรมในฐานะผู้ฝึก ผู้แนะ ผู้นำ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแก่คนเพื่อสร้างความเป็นคนดี เป็นพลเมืองดี ประพฤติในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ส่วนมานิตย์ มานิตเจริญ (2519 : 195) ได้ให้ความหมายของคำว่า ครู ไว้ว่า ครูคือ ผู้สั่งสอน ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์และครู คือ เครื่องเตือนใจ

สรุปได้ว่า ครู คือ ผู้ที่คอยอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้และเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์เพื่อให้ศิษย์ได้เป็นคนดี ประพฤติดี อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคมส่วนรวมและต่อประเทศชาติ

ในสมัยโบราณนั้น ครูส่วนมากเป็นพระที่คอยอบรมสั่งสอน ให้คนประพฤติปฏิบัติชอบตามที่พระพุทธศาสนาได้สั่งสอนไว้ ซึ่งการสอนในสมัยก่อนนั้นใช้วิธีการท่องจำอรรถถา ซึ่งความสำเร็จในการเรียนการสอนจะวัดจากความสามารถในการจำของผู้เรียน ต่อมาในสมัยปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปคนมีมากขึ้น แนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาเปลี่ยนไป ครูเปลี่ยนอาชีพมาเป็นข้าราชการและเป็นลูกจ้าง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทำให้บทบาทของครูเปลี่ยนไปบ้างตามสภาวะการณ์ซึ่งบทบาทและหน้าที่ของครูนั้น ได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูไว้ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2525 : 78 - 79) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูว่าครูควรมีบทบาท 5 ประการดังนี้ คือ

1. บทบาทต่อนักเรียน หมายถึง บทบาทในการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน อบรมนักเรียน ดูแลสุขภาพและอนามัยของนักเรียนรวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน
2. บทบาทต่อเพื่อนครู หมายถึง บทบาทในการช่วยการงานให้คำแนะนำรักษาความลับ และประโยชน์ของเพื่อนครู ทำหน้าที่แทนเมื่อจำเป็น
3. บทบาทต่อผู้บังคับบัญชา หมายถึง บทบาทในการให้ความเคารพ การปฏิบัติตามคำสั่งสอนและสนับสนุนนโยบายด้วยความสุจริตใจ
4. บทบาทต่อโรงเรียน หมายถึง บทบาทในการช่วยพัฒนาโรงเรียน ช่วยสร้างและรักษาชื่อเสียง ช่วยกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
5. บทบาทต่อชุมชน หมายถึง บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน ให้บริการด้านวิชาการและช่วยเหลือเมื่อชุมชนต้องการ

บุปผา คุมนานนท์ (2527 : 184 - 186) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในยุคปัจจุบันว่า ครูควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. การประพฤติดีและเป็นตัวอย่างอย่างแก่ศิษย์
  2. การแก้สิ่งที่ศิษย์เห็นผิดเป็นชอบ
  3. การอบรมศีลธรรมและยกระดับศีลธรรมให้สูงขึ้น
  4. การสร้างความสามัคคี
  5. การรักษาเอกลักษณ์ของคนไทย
  6. การเข้าใจสถานการณ์ของประเทศชาติและของโลก
  7. การกำจัดความไม่ชอบธรรมและแนะแนวทางให้ศิษย์
  8. การสร้างสรรค์สิ่งที่ดีต้องดีงามให้สังคมไทย
  9. การมีความรู้ในลัทธิการเมือง และสามารถแนะแนวทางให้แก่ศิษย์และชุมชนได้อย่างถูกต้อง
  10. การชี้แนะนักเรียนให้ทันต่อสถานการณ์ต่างๆ และใช้วิธีการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด
  11. การเข้าใจเป้าหมายของการศึกษาของชาติว่าต้องการพลเมืองในลักษณะใด
  12. การเข้าใจแนวคิดที่เคลื่อนไหวเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ
- สายหยุด จำปาทอง (2532 : 24 - 25) ได้จำแนกบทบาทและหน้าที่ของครูไว้ 3 ประการ

ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษามาก่อนไม่อนุญาตให้นำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ลิขสิทธิ์เป็นของโรงเรียน และสงวนลิขสิทธิ์ในเอกสารนี้ไว้
อ่าน การค้นคว้าและปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความคิดเป็นของตนเอง ในการแสดง
ความคิดเห็นต่อสาธารณะหรือเพื่อพัฒนาวิชาของตน โดยบริสุทธิ์ใจประพฤติกว้างตนอยู่ใน

กรอบศีลธรรม จรรยา อันเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับทั่วไปในสังคม ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ เลี้ยงชีพสมควรตามอัตภาพ มานะ บากบั่น มัธยัสถ์ อุดมอม ไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุมากกว่า คุณธรรมและจริยธรรม

2. บทบาทและหน้าที่ต่อนักเรียน ครูต้องเปลี่ยนแปลงบทบาท จากการเป็นผู้บอกผู้ นำ แสดงในการเรียนการสอนมาเป็นผู้กระตุ้น ให้เกิดความคิดริเริ่มสนับสนุน ให้นักเรียนมีหลักรู้จักวิธีการศึกษาค้นคว้า และเลือกทางของตนเองได้ โดยไม่มีการบังคับให้เชื่อตามครูและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล ครูต้องฝึกนักเรียนให้มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ อดทนต่อการถูกวิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอดกลั้น มีวินัยในตนเอง เคารพกฎของสังคม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม รู้แพ้ รู้ชนะและเคารพเสียงข้างมาก นอกจากนี้ครูต้องศึกษาธรรมชาติและความแตกต่างในตัวของศิษย์แต่ละคน เพื่อนำมาเป็นข้อสังเกตพิจารณาในการปฏิบัติตัวต่อศิษย์ ให้ความรักความเข้าใจ เอาใจใส่เท่าเทียมกันและครูต้องพยายามค้นหาความสนใจ ความสามารถและความถนัดของนักเรียนเพื่อหาทางส่งเสริมแนะนำการเลือกอาชีพแก่นักเรียนให้เหมาะสม

3. บทบาทและหน้าที่ของครูต่อการพัฒนาสังคม ครูจะต้องสำรวจบทบาทและหน้าที่ของตนว่า ได้ปฏิบัติหน้าที่ต่อตนเองและนักเรียนได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วหรือ หากยังการพัฒนาสังคมก็ไม่บรรลุผลสำเร็จ ครูยังต้องศึกษาโครงสร้างของสังคม เพื่อทราบสภาพปัญหาของสังคม ในอันที่จะช่วยแก้ปัญหของสังคมและครูยังต้องข้อจำกัดต่างๆ ที่ทำให้ครูไม่สามารถมีบทบาทในการพัฒนาสังคมได้อย่างสมบูรณ์

ก่อน สวัสดิทามิชย์ (2513 : 1 - 11) ได้กล่าวถึงครูที่ดีว่า ครูที่ดีนั้นมีบทบาทและหน้าที่หลักที่ต้องปฏิบัติหลายประการดังนี้ ครูจะต้องมีบทบาทของผู้นรู้และชำนาญอย่างน้อยในวิชาที่ตนสอนเป็นอย่างดี และหมั่นแสวงหาความรู้ไม่หยุดหย่อน บทบาทของผู้ที่มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและเยาวชน และบทบาทสุดท้ายคือ บทบาทของผู้น้ำใจอันดี เป็นที่รักและปรารถนาดีต่อนักเรียน พร้อมทั้งจะให้อภัยและช่วยเหลือนักเรียน นอกจากนี้บทบาทเหล่านี้แล้ว ครูยังต้องมีหน้าที่ในการสอน การปกครองนักเรียน การบริหารการศึกษาและการประสานงานระหว่างครูกับครู ครูกับผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ส่วนยนต์ ชุมจิต (2531 : 38 - 43) ได้จำแนกบทบาทของครูไว้ว่า ครูในปัจจุบันควรมีบทบาทในการเป็นผู้พัฒนาเยาวชน บทบาทในการเป็นผู้นำทางด้านศีลธรรม จริยธรรมและค่านิยม บทบาทในการส่งเสริมความมั่นคงทางศาสนาและวัฒนธรรม บทบาทในการพัฒนาสังคม บทบาทในการพัฒนาการเมืองการปกครองและบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจ

นอกจากนี้เอกสารรายงานของนักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารอาชีวศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2533 : 8 - 16) ได้จำแนกหน้าที่ของครูไว้หกประการดังนี้คือ หน้าที่ประการแรกคือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียน โดยครูต้องแนะนำสั่ง

สอน ให้การศึกษา แสวงหาวิธีสอนใหม่ๆ และสอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นที่ปรึกษาแก้ปัญหา แนะนำในด้านการศึกษาและอาชีพ ดูแลส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพพลานามัยที่ดี ไม่นำนักเรียนไปทางเสื่อมเสีย หน้าที่ของครูประการที่สองคือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ครูต้องช่วยสร้างศรัทธาต่อประชาชนให้กับสถานศึกษาของตน นอกจากนี้ครูจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและเทคโนโลยีใหม่ๆ ช่วยพัฒนาสถานศึกษาให้สะอาดเหมาะสมแก่การเรียนการสอน เอาใจใส่รักษาผลประโยชน์และป้องกันภัยอันเกิดกับสถานศึกษา รักษาชื่อเสียง ส่งเสริมจริยธรรม ศิลธรรมอันดีงามและช่วยเหลือกิจการของสถานศึกษา หน้าที่ของครูประการที่สาม คือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อเพื่อนครูด้วยกัน ซึ่งครูต้องเป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือ ป้องกันภัย รักษาผลประโยชน์และชื่อเสียงของเพื่อนครู ช่วยปฏิบัติหน้าที่แทนเมื่อมีความจำเป็น หน้าที่ของครูประการที่สี่คือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองนักเรียน โดยครูต้องร่วมมือและให้คำแนะนำผู้ปกครอง หากนักเรียนมีปัญหาหรือนักเรียนต้องการศึกษาต่อ รายงานผลการเรียนและอาจช่วยเหลือด้านการเงินโดยการจัดหาทุนการศึกษาให้แก่แก่นักเรียน หน้าที่ประการที่ห้าคือ หน้าที่ความรับผิดชอบของครูต่อผู้บังคับบัญชา ครูต้องแสดงความเคารพด้วยใจจริง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ไม่แสวงหาผลประโยชน์และหน้าที่ประการสุดท้ายคือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ในการเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน นักศึกษาในการปกป้องรักษาและดำรงไว้ซึ่งชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2531 : 13) ได้สรุปบทบาทและหน้าที่สำคัญของครูไว้ดังนี้ คือ ครูมีหน้าที่ทำการสอน อบรมนักเรียน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง ประกาศและนโยบายของราชการ ครูมีหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนและเผยแพร่ความรู้ ปลุกฝังวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ไทย ครูมีหน้าที่เอาใจใส่การปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่การงาน ครูมีหน้าที่ช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ครูมีหน้าที่ศึกษาหาความรู้ วิธีสอน วิธีประเมินผล การใช้หนังสือเรียน และคู่มือการเรียนการสอนตามหลักสูตร

หน้าที่ของครูนอกจากให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่นักเรียนแล้ว ครูยังต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอน เสียสละ ช่วยเหลือ นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังบทกลอนของ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ (2538 : ปก) กล่าวว่า “ครูคือผู้ยกระดับวิญญาณมนุษย์ให้สูงสุดกว่าสัตว์เดรัจฉาน ครู คือ ผู้สั่งสมอุดมการณ์ มีดวงมานเพื่อมวลชนให้ตนเอง ” นอกจากนี้ครูยังต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม จะทำให้นักเรียนเกิดความศรัทธาและเลียนแบบ สอดคล้องกับพระธรรมมุนี (พรศรี พานิชวงศ์. 2531 : 1 ; อ้างอิงจากพระธรรมมุนี. 2530) กล่าวว่า “วิธีการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนที่สำคัญที่สุดคือ การสร้างความประทับใจให้แก่แก่นักเรียน เพราะนักเรียนส่วนมากเชื่อครู นับถือครูมากกว่าบุคคลทั่วไป การกระทำ

ของครูจะถ่ายทอดมายังนักเรียนอย่างง่าย” ซึ่งตรงกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psycho-analysis) ของ ฟรอยด์ (Freud) กล่าวถึง ความรับผิดชอบชั่วดีที่อยู่ภายในจิต เป็นสิ่งที่เด็กได้รับจากบุคคลใกล้ชิด เด็กจะซึมซับพฤติกรรมของครูมาเป็นของตนโดยอัตโนมัติ จึงกล่าวได้ว่า คุณภาพของนักเรียนคือ ผลผลิตจากการประพจน์และปฏิบัติหน้าที่ของครูสอดคล้องกับ กัลยา โสภณพานิช (2538 : 46) กล่าวว่า ครูมีความสำคัญเป็นอาชัพมีเกียรติ เพราะครูเป็นผู้หล่อหลอมคนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นตัว การสำคัญที่สุด ในการพัฒนาประเทศทุกด้าน” ดังนั้นอาชัพครูจึงได้รับการยอมรับและยกย่องจาก บุคคลทั่วไปให้เป็นปูชนียบุคคลหรือบุคคลที่ควรเคารพกราบไหว้บูชา สอดคล้องกับ จิรา

จันทร์กระจ่าง (2524 : 4) กล่าวว่า ครูคือผู้ที่สังคมยกย่องไว้สูงรองจากบุพการี ต่อมาเจตคติต่อครู เปลี่ยนแปลงไปภาพพจน์ของครูเริ่มตกต่ำลง สังคมมองใครๆก็สามารถเป็นครูได้ไม่เหมือนในอดีต ผู้ที่จะมาเป็นครูจะต้องเป็นคนที่มีฐานะดี เป็นคนดีมีคุณธรรม และเป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน จึงมีครูเป็นจำนวนน้อย ซึ่งผิดกับปัจจุบันซึ่งมีครูเป็นจำนวนมากและคุณสมบัติไม่เหมือนครู ในอดีต ผู้ที่สอบบรรจุได้ก็ไ้เป็นครูได้ สอดคล้องกับมุมมองของ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2538 : 5) กล่าวว่า “ครูในปัจจุบันตกต่ำและยากจน สมัยโบราณครูมีน้อยเป็นผู้รู้ในท้องถิ่น เป็นปูชนียบุคคล ปัจจุบันครูมีมาก มีฐานะเป็นข้าราชการ รายได้ไม่เพียงพอ การคัดเลือกครูไม่สามารถเลือกเฉพาะ คนเก่ง คนดี เท่านั้นสถาบันครูโดยรวมจึงไม่สูงส่งเหมือนในอดีต นอกจากนี้ยังมีข่าวเกี่ยวกับครู ในสื่อมวลชนต่างๆ จะออกมาในทางไม่ดี เช่น ครูข่มขืนนักเรียน ครูจำหน่ายยาเสพติดในสถาน ศึกษา ครูใช้อารมณ์ลงโทษนักเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของ สายสุรี จุติกุล (2538 : 8) กล่าวว่า “เมื่ออยู่โรงเรียนเด็กถูกละเมิดสิทธิ ตั้งแต่การตบตี ลงโทษ ล้วงเงินทางเพศ โดยครู รวมทั้งหวงวิชาไม่ถ่ายทอด ความรู้ เป็นการละเมิดสิทธิเด็ก ไม่ให้รู้ในสิ่งที่ควรรู้” ซึ่ง คล้ายกับมุมมองของ อุดม อินทรเวศน์วิไล (2538 : 11) กล่าวว่า “ปัจจุบันมีข้าราชการครูล่วง ละเมิดทางร่างกายและจิตใจ สิทธิประโยชน์เด็กทั้งทางเพศและการใช้แรงงานอย่างไม่เป็นธรรม ถึงจะมีไม่มากแต่เกิดความเสียหายในความศรัทธา เสียภาพลักษณ์ในฐานะที่เป็นความหวังของ สังคมว่า ครูเป็นแบบอย่างที่ดี” ประกอบกับปัจจุบันสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ตามความเจริญของประเทศ เทคโนโลยีและเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เข้ามามีบทบาทต่อ การดำรงชีวิตของคนทำให้คนพยายามหาทรัพย์สินเพื่อมาแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่จะสร้างความสะดวก สบายให้ตนเอง จึงมีครูไม่น้อยที่หารายได้โดยการประกอบอาชีพอื่นสำรอง เพราะครูเป็นข้าราชการ รายได้น้อย ไม่มีเงินพิเศษ ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ครูซึ่งเป็นอาชีพหลักไม่เต็มที่ ตรงกับมุมมอง ของวิโรจน์ ศรีโสภา (2537 : 4) ที่กล่าวว่า “ครูผู้สอนควรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือค่านิยมจาก ที่เคยละทิ้งงานหลักไปแสวงหารายได้จากอาชีพรอง เปรียบเหมือนโจรปล้นความรู้เด็ก”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับงานใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งท่านเป็นเจ้าของเนื้อหาเนื้อหานี้ต้องแจ้งถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ทุกครั้งที่มีเวลาไปใช้
ควรต้องมีบทบาทและหน้าที่หลายประการดังนี้คือ บทบาทและหน้าที่ต่อตนเอง คือ ครูต้องมีความ
ศรัทธาต่อวิชาชีพ มีจรรยาบรรณมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถทันต่อการเปลี่ยน

แปลงของโลกในยุคปัจจุบัน บทบาทและหน้าที่ต่อนักเรียน คือ ครูต้องเป็นผู้ให้ความรู้ในทางวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ให้การอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นผู้ชี้แนะแนวทางให้นักเรียนในการดำรงชีพและประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม บทบาทและหน้าที่ต่อเพื่อนครู คือ การสร้างความสามัคคีในหมู่เพื่อนครู ให้การช่วยเหลือและรักษาผลประโยชน์ต่อเพื่อนครูในทางที่ถูกต้อง บทบาทและหน้าที่ต่อผู้บังคับบัญชา คือ ครูต้องปฏิบัติตนในฐานะของผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี บทบาทและหน้าที่ต่อสถานศึกษา คือ ครูต้องรักษาและพัฒนาสถานศึกษาให้มีชื่อเสียงและเจริญก้าวหน้า บทบาทและหน้าที่ประการสุดท้าย คือ บทบาทและหน้าที่ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ คือ ครูต้องเป็นผู้ช่วยเหลือ พัฒนาเพื่อให้เกิดความเจริญ ความสงบสุขของชุมชน สังคมส่วนรวมและต่อประเทศชาติ

2.1.2 จรรยาบรรณครู

คำว่า “จรรยาบรรณ” มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ เช่น มานิตย์ มานิตเจริญ (2514 : 361) ให้ความหมายของจรรยาว่า หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ ส่วนคำว่า จรรยาบรรณ หมายถึง หลักเกณฑ์ความประพฤติ

Good (1945 : 80) ได้เขียนไว้ใน dictionary of education ว่าจรรยาบรรณ (code of ethics) หมายถึง ความประพฤติที่ดีงามซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติอย่างมีขอบเขตและชัดเจน โดยความเห็นชอบของบุคคลหรือกลุ่มผู้สร้างและถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานทางความประพฤติของบุคคลหรือกลุ่มนั้น ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2522 : 61) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณไว้ดังนี้ “จรรยาบรรณเป็นคำสมาส จรยากับบรรณ คำว่า จรยา หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติ คำว่า บรรณ หมายถึง หนังสือ ดังนั้นคำว่า จรรยาบรรณ จึง หมายถึง หนังสือแสดงความประพฤติหรือข้อกำหนดกิริยาที่ควรประพฤติ”

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ (2524 : 130 - 131) เขียนไว้ในหลักการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนว่า จรรยาบรรณ คือ เครื่องยึดเหนี่ยวใจของคนให้มีคุณธรรมและจริยธรรม

อรุณ รักธรรม (2524 : 157) ให้ความหมายของจรรยาบรรณไว้ดังนี้ “จรรยาบรรณ หมายถึง สิ่งที่ใช้ในการควบคุมความประพฤติภายใน ซึ่งสังคมหรือวงการของบุคคลในอาชีพใดอาชีพหนึ่งยอมรับว่า เป็นความประพฤติที่ดีที่ชอบ การกระทำอย่างไรเป็นการกระทำที่ผิดและสิ่งใดพึงปฏิบัติสิ่งใดพึงละเว้น”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 212 - 213) ได้ให้ความหมายตามรูปศัพท์ไว้ว่า “จรรยา หมายถึง ความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่คณะ” ส่วนคำว่า “จรรยาบรรณ” หมายถึง ประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้”

อนันต์ จินดารัตน์ (2532 : 37) กล่าวว่า จรรยาบรรณคือ ประมวลกฎเกณฑ์ ความประพฤติ หรือประมวลมารยาทของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ครอบคลุมและปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทางที่จะอำนวยประโยชน์สุขทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นในสังคม

จากการสัมมนาเรื่องคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบอาชีพครู ซึ่งจัดโดยคณะนิติศาสตร์ บัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้นิยามของจรรยาบรรณว่า “จรรยาบรรณเป็นแบบแผนที่ตั้งคณาวิชาชีพอ้าหนดขึ้นเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของสมาชิกในวิชาชีพนั้นๆ อันเกิดจากการไม่สามารถคุมตัวเองได้ จรรยาบรรณจะมีการควบคุมจากภายนอกมากกว่า คุณธรรม (คุณธรรมเป็นสิ่งที่มียู่แล้วในมนุษย์และควบคุมได้ด้วยตนเอง) (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2529 : 5)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2524 : 4) เขียนถึงจรรยาบรรณครูไว้ว่า จรรยาบรรณครู หมายถึง ความดีหรือสิ่งที่ดีที่ครูจำเป็นต้องมีและต้องปฏิบัติ

ยนต์ ชุ่มจิต (2526 : 70) ให้ความหมายจรรยาบรรณของครูว่า หมายถึง กิริยาที่ครูควรประพฤติปฏิบัติ

จันทร์ ชุ่มเมืองปัก (2529 : 1) ให้ความหมายของจรรยาบรรณครูว่า หมายถึง แนวทางความประพฤติที่ช่วยสถานภาพของผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ให้สูงขึ้น ซึ่งจรรยาบรรณครูนี้มีไขกฎหมาย ซึ่งไม่มีผลบังคับให้ครูปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่น จรรยาบรรณของวิชาอื่น ๆ ทำให้มีผู้เปรียบเทียบจรรยาบรรณครูเหมือนกับศีล

พรศรี พานิชวงศ์ (2531 : 25) ให้ความหมายของจรรยาบรรณครู หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับแนวทางที่ครูควรประพฤติปฏิบัติซึ่งกำหนดขึ้นโดยกลุ่มผู้ประกอบอาชีพครู เพื่อให้สมาชิกผู้ร่วมอาชีพครูได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อป้องกันเสื่อมเสียชื่อเสียงของครูและเพื่อคงไว้ซึ่งเกียรติคุณของอาชีพครู

อนันต์ จินดารัตน์ (2532 : 37) กล่าวว่า จรรยาวิชาชีพรู หมายถึง กฎเกณฑ์ความประพฤติหรือมารยาทในการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพ

จากความหมายของจรรยาบรรณครูสรุปได้คือ ข้อกำหนดในการสร้างจิตสำนึกที่ดีเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบอาชีพครูทุกคนประพฤติปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นครู

2.1.2.1 ที่มาของจรรยาบรรณ

ปวีณ ฒ นคร (2527 : 29) กล่าวว่า ความประพฤติที่ปราศจากการควบคุมจะไม่ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความดีงาม ความสงบสุขและความเจริญในตัวคน ในกิจการและในสังคม จึงต้องมีการควบคุมความประพฤติ โดยกำหนดกฎเกณฑ์แบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติหรือที่เรียกในภาษาวิชาการว่า “ปทัสถาน” หรือ “บรรทัดฐาน” ปทัสถานแห่งความประพฤตินั้น เรียกกันเป็นศัพท์ในทางปรัชญาว่า “จริยธรรม” ซึ่งมีในภาคปฏิบัติหลายรูปแบบ เช่น

1. รูปแบบทางศาสนา ถ้าเป็นคำสั่งสอนหรือคตินิยม อันเป็นปทัสถานสำหรับยึดถือปฏิบัติ เรียกว่า “ศีลธรรม” ถ้าเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมซึ่งมีอยู่ในตัวคนแสดงออกมาจากตัวคน เรียกว่า “คุณธรรม”

2. รูปแบบในวงการวิชาชีพ ถ้าเป็นข้อกำหนดคกฏเกณฑ์อันเป็นปทัสถานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ยึดถือปฏิบัติ เรียกว่า “จรรยาบรรณ” เช่น จรรยาบรรณแพทย์ จรรยาบรรณครู เป็นต้น ถ้าเป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมที่มีอยู่ในผู้ประกอบเชิงวิชาชีพหรือที่แสดงออกมาจากตัวคนดังกล่าวนั้น เรียกว่า “จรรยา”

3. รูปแบบในวงงานหรือในหมู่คน ถ้าเป็นข้อกำหนดคกฏเกณฑ์อันเป็นปทัสถานสำหรับในวงงานหรือในหมู่เหล่านั้น ๆ ยึดถือปฏิบัติ เรียกว่า “วินัย” และที่เป็นลักษณะเชิงพฤติกรรมซึ่งแสดงออกมาของคนในวงงาน หรือในหมู่เหล่านั้นๆ ก็เรียกว่า “วินัย” เช่นกัน

2.1.2.2 ความเป็นมาของจรรยาบรรณครู

ใน พ.ศ. 2438 เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) เสนาบดีคนแรกของกระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน) ได้จัดตั้งเชื้อเชิญผู้มีความรู้มาแสดงปาฐกถาเรื่องต่าง ๆ โดยเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (เมื่อครั้งยังเป็นนายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เป็นผู้ที่มาแสดงปาฐกถาวิทยาทานสถานเป็นคนแรก ต่อมาอีก 5 ปี คือใน พ.ศ. 2443 มีการจัดตั้ง “สภาไทยจารย์” เพื่อเป็นที่สำหรับประชุมและอบรมครูขึ้นอีกแห่งหนึ่งที่แขวงบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี เปิดทำการทุกวันพระซึ่งเป็นวันหยุดราชการ การจัดตั้งวิทยาทานสถานสภาไทยจารย์นั้น มีจุดประสงค์เพียงเพื่อเป็นสถานที่ในการอบรมและให้ความรู้แก่ครูเท่านั้น ยังไม่มีลักษณะเป็นรูปสมาคมวิชาชีพแต่อย่างใด ต่อมาใน พ.ศ. 2445 กรมศึกษาธิการก็ได้สโมสรทางวิชาการครูขึ้น เรียกว่า “สามัคยาจารย์สโมสรสถาน” ในบริเวณวัดอรุณราชวราราม จังหวัดธนบุรี หลังจากนั้นก็ได้จัดประชุม ณ สโมสรสถานนี้ติดต่อกันมา 26 ครั้ง โดยมีพระยาวิสุทธ์สุริยศักดิ์ (ม.ร.ว เปีย มาลากุล) อธิบดีกรมศึกษาธิการดำรงตำแหน่งสภานายกเป็นประธานในที่ประชุมและหลวงไพศาล ศิลปศาสตร์ (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เป็นเลขานุการ ต่อจากนั้นได้ย้ายสถานที่ตั้งของสามัคยาจารย์สโมสรสถานไปตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมวัดราชบูรณะ จังหวัดพระนคร เมื่อปลายปี พ.ศ. 2445 และอีก 1 ปีต่อมากรมศึกษาธิการจึงได้จัดตั้งสามัคยาจารย์สโมสรสถานนี้เป็นรูปสมาคมชื่อ “สามัคยาจารย์สมาคม” เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2447 โดยกำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ 3 ประการ คือ 1. การส่งเสริมด้านวิชาการ 2. การสังสรรค์สโมสร 3. การทำกิจกรรมด้านกีฬาและบันเทิง

สามัคยาจารย์สมาคมได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสมาคมโดยตลอดมา จนกระทั่ง

พ.ศ. 2448 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งยังดำรงพระราชอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมงกุฎราชกุมาร มีพระมหากรุณาธิคุณทรงรับสามัคยาจารย์สมาคมไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ สามัคยาจารย์สมาคมได้ดำเนินกิจการด้วยดี เป็นเวลา 40 ปีเศษ มีจำนวนสมาชิกประมาณ 4,000 คน จนกระทั่งถึง พ.ศ. 2471 พระบาทสมเด็จพระปก

เกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าให้ประกาศให้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2471 ขึ้นนับเป็นกฎหมายที่มีผลต่อสถานภาพของข้าราชการทั่วไปรวมทั้งข้าราชการครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลด้วย ต่อจากนั้นได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนอยู่หลายครั้ง และใน พ.ศ. 2488 รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติครูขึ้น โดยมีจุดประสงค์ต้องการให้ครูปกครองครู เพราะครูอาชีพครูซึ่งสังคมเคร่งครัด การเข้าสู่ตำแหน่งและโดยเฉพาะอย่างยิ่งจรรยาบรรณของอาชีพครูซึ่งสังคมเคร่งครัดในระเบียบประเพณีจรรยาบรรณการปฏิบัติตนของผู้เป็นครู ค่านิยมของสังคมไทยคาดหวังในความเป็นครูไว้สูงไม่เหมือนข้าราชการฝ่ายอื่นๆ แต่ตามพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 นี้เองได้กำหนดให้ตั้งสภาของครูขึ้น เรียกว่า “คุรุสภา” และให้ครูทุกคนเป็นสมาชิกของคุรุสภานี้ กำหนดให้คุรุสภาควบคุมจรรยาบรรณและส่งเสริมสวัสดิการต่างๆ ของครู และทำหน้าที่บริหารงานบุคคลแทนคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

ความสำคัญของจรรยาบรรณครู ในการประกอบอาชีพครู ซึ่งถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพราะมีลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งเป็นอาชีพที่มุ่งบริการผู้อื่นมากกว่าหรือผลประโยชน์จากผู้รับบริการ สอดคล้องกับ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2527 : 22 - 25) กล่าวถึงวิชาชีพครูในฐานะเป็นวิชาชีพชั้นสูงสาขาหนึ่งและวิชาชีพครูมีลักษณะสอดคล้องเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพดังนี้

1. วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพที่มีลักษณะให้บริการแก่สังคมเฉพาะเจาะจงและจำเป็นที่จะต้องเป็นแหล่งกำเนิดของวิชาอื่น ๆ เช่น แพทย์ วิศวกร นักบัญชี นักกฎหมาย ฯลฯ เพราะถ้าไม่มีวิชาชีพครูแล้ว การพัฒนาคนให้ออกไปประกอบอาชีพต่างๆ ข่อมไม่มี จะเห็นได้ว่าบริการที่วิชาชีพครูให้แก่สังคมเป็นบริการที่จำเป็นมีลักษณะเฉพาะเจาะจง ไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาชีพอื่นเป็นพื้นฐานและผู้สร้างวิชาชีพอื่นด้วย

2. วิชาชีพครูต้องใช้วิชาชีพแห่งปัญญาในการให้บริการ เพราะการสอนเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์จากครูไปสู่ศิษย์ ดังนั้นผู้ถ่ายทอดจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด มีหลักการ ประสบการณ์ การที่ครูมีบทบาทสำคัญในการกำหนดความรู้ที่ปรารถนา เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยการวินิจฉัยไตร่ตรองด้วยวิธีแห่งปัญญาจึงจะสามารถให้บริการได้ตามจุดหมายหมายของการศึกษา

3. ผู้มีวิชาชีพครู จำเป็นต้องได้รับการศึกษาอบรมมาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้ง มีความรู้กว้างที่จะเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสังคมสิ่งแวดล้อม รู้หลักการและวิธีการรวมทั้งสามารถประยุกต์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติวิชาชีพได้อย่างประสิทธิภาพ ระยะเวลาที่จะศึกษาเพื่อเตรียมตัวเป็นครู จะต้องใช้ระยะเวลายาวนานพอสมควร

4. วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สมาชิกมีความเป็นอิสระและมีเสรีภาพทางวิชาการในการให้บริการตามมาตรฐานของวิชาชีพอยู่ไม่น้อยกว่าวิชาชีพอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพที่มุ่งบริการแก่ผู้อื่นมากกว่าการหาประโยชน์จากผู้รับบริการ จึงต้องเป็นวิชาชีพที่มีจรรยาบรรณเป็นแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน

6. วิชาชีพครู มีสถาบันวิชาชีพเป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์จรรยาบรรณมาตรฐานของวิชาชีพ และเป็นแหล่งกลางในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันกับวิชาชีพ ซึ่งได้แก่ “คุรุสภา”

ลัดดา เสนาวงษ์ (2531 : 34 - 35) กล่าวถึง วิชาชีพครูว่า ในสังคมทั่วโลก วิชาชีพครูมีสภาพเป็นวิชาชีพชั้นสูงตลอดมา นับตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน สำหรับผู้ประกอบอาชีพครูในประเทศไทยยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ยังไม่มั่นคงนัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูได้พยายามสร้างความแกร่งของอาชีพให้มีศักดิ์ศรีเป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างสมบูรณ์โดยพิจารณาดังนี้

1. วิชาชีพครู เป็นอาชีพที่ให้บริการแก่สังคม เพราะทุกสังคมกำหนดให้ครู เป็นผู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งให้คงเอกลักษณ์ของสังคมนั้น ๆ ไว้อย่างมั่นคง

2. การใช้บริการแก่สังคมโดยวิธีการแห่งปัญญา เนื่องจากวิชาชีพครูต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์หรือทั้งทักษะและพื้นฐานทางปัญญาในการประกอบวิชาชีพเพื่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของตน

3. มีความอิสระในการดำเนินการ เช่น ใช้ดุลยพินิจในการเลือกวิธีสอนเทคนิคและกลวิธีการสอน การประเมินผล การผลิต และการใช้สื่อ ฯลฯ ให้เหมาะกับช่วงอายุในแต่ละวัยของศิษย์

4. ได้รับการฝึกอบรมเป็นระยะเวลายาวนาน เพราะต้องศึกษาทั้งทฤษฎีและการสอนและการปฏิบัติทดลอง แม้จะใช้เวลาน้อยกว่าวิชาชีพชั้นสูงอื่นๆ แต่วิชาชีพครูต้องอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เข้าใจคุณธรรม เช่น ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา รู้จักการให้อภัย รับผิดชอบ สำนึกในหน้าที่ ฯลฯ อันเป็นหน้าที่ ที่ใช้ระยะเวลาการอบรมนาน เป็นนามธรรม มองไม่เห็นผลในระยะสั้น ๆ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีเป้าหมายพัฒนาผู้ประกอบอาชีพครูทั้งก่อนประจำการและครูประจำการ ให้เพิ่มวุฒิถึงขั้นปริญญาตรีอีกด้วย

5. ประพฤติมีจรรยาบรรณแห่งชีวิต คือมีจรรยาบรรณควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบอาชีพครูแต่ยังไม่มียกกฎหมายรับรอง หมายความว่าใช้จรรยาบรรณไปปฏิบัติได้ ส่วนผู้ใดขาดจรรยาบรรณก็ยังประกอบอาชีพครูได้เช่นกัน ระเบียบกำลังดำเนินการให้มีกฎหมายควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครู คือการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู รวมทั้งจรรยาบรรณของครูด้วย

ดังนั้นเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู มีแนวทางในการปฏิบัติไปในทางที่ดีถูกต้อง และสังคมยกย่องจึงจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณครูมาเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครู สอดคล้องกับ ยนต์ ชุมจิต (2524 : 27) ที่สรุปความสำคัญของจรรยาบรรณครูไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติในการทำงานร่วมกัน

2. เพื่อป้องกันไม่ให้ครูประพฤติปฏิบัติในวิชาชีพครูไปในทางที่เสื่อมเสีย
3. เพื่อเป็นการยกฐานะวิชาชีพครูให้สูงขึ้นและเป็นที่เคารพนับถือของสังคมทั่วไป
4. เป็นการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพครู

อรุณ รักธรรม (2524 : 183) ได้กล่าวถึงความสำคัญของจรรยาบรรณไว้ในหนังสือพฤติกรรมข้าราชการไทยว่า “อาจารย์หรือครูที่เป็นผู้อบรมสั่งสอนข้าราชการเหล่านั้นย่อมมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมที่เป็นอยู่เหล่านี้ ถ้าหากอาจารย์ที่ถือเสมือนแทนพิมพ์ขาดเสียแล้วซึ่งจรรยาบรรณของคนก็จะสั่งสอนบุคคลอื่นให้กระทำในสิ่งเหล่านั้นได้อย่างไร”

บริบูรณ์ บุญหนุน (2529 : 9) กล่าวโดยสรุปไว้ในส่วนที่เป็นความสำคัญของจรรยาบรรณในวิชาชีพครูว่า มีความสำคัญต่อการประกอบวิชาชีพครูเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากละเลยไม่ประพฤติปฏิบัติก็จะทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพครู

จันทร์วรรณ เทวรักษ์ (2524 : 33) ได้กล่าวถึงผลที่เกิดจากการที่ครูมีจรรยาบรรณหรือความประพฤติที่ดีว่าจะช่วยรักษาสິงมีค่า 3 ประการคือ ประการแรก รักษาชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของตนเองด้วยความเป็นคนดี เป็นตัวอย่างของครอบครัว ประการที่สอง รักษาคุณค่าของอาชีพที่อาภือได้ว่าเป็น อาชีพที่สูงที่สุด และประการที่สาม รักษาความมั่นคงของประเทศชาติ เพราะครูช่วยสร้างคนดีมาพัฒนาประเทศ จรรยาบรรณครูสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้ประกอบวิชาชีพครู ทำให้ครู - อาจารย์ปฏิบัติได้ถูกต้องตามจรรยาบรรณ และบางครั้งมีครูบางท่านไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานควบคุมคุณธรรมจรรยาบรรณครู

2.1.3 คุณลักษณะของครู

การปฏิบัติงานในองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะของรัฐหรือเอกชนนั้น ต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เพราะกิจการงานต่าง ๆ นั้นต้องอาศัยคนเป็นหลัก ซึ่งคนจะมีคุณภาพที่สมบูรณ์ในการประกอบกิจการงานนั้น ต้องมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม หากองค์ประกอบเหล่านี้มีพร้อมในตัวบุคคลที่ร่วมทำงานแล้ว ก็ย่อมมีส่วนทำให้กิจการงานต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยความราบรื่นในที่สุด

เป้าหมายของการจัดการศึกษาในประเภทอาชีวศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม เกษตรกรรมและการประมง และศิลปหัตถกรรมนั้นมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ควบคู่วิชาชีพโดยให้มีความรู้และทักษะในทางอาชีพเฉพาะสาขาเพียงพอที่จะออกไปใช้ประโยชน์ได้และออกไปสู่อาชีพได้ทันที นอกจากนี้ยังต้องมีคุณธรรมและนิสัยในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ในด้านความอดทน ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ การค้าไม่ทำ

ไม่ทำต่อสังคม เป็นใฝ่รู้ รู้จักคิดค้นคว้าด้วยตนเอง มีอิสระทางความคิด รู้จักคิดแปลง ประดิษฐ์คิดค้น เพื่อ

พัฒนาเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ มีความรักในอาชีพ รักถิ่นฐาน รักงาน รักเพื่อนร่วมงาน และฝึกการทำงานเป็นทีม (กรมวิชาการ. 2536 : 5)

ดังนั้นครูผู้สอนวิชาชีพจึงต้องมีลักษณะแตกต่างไปจากครูสามัญเพราะงานอาชีวศึกษาเป็นงานที่ให้ความรู้เพื่อประกอบอาชีพ เป็นงานที่ยากกว่าเพราะเป็นเรื่องของอาชีพ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคลและเกี่ยวพันไปถึงเศรษฐกิจของประเทศชาติ ครูที่จะสอนวิชาชีพได้ดีนั้นจะต้องมีความรู้ในวิชาชีพนั้น ๆ และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ (สุรณ เจริญพงศ์. 2512 : 13) นอกจากนี้ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานของกิจการที่สอนได้ ครูต้องใช้วิธีสอนที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้หรือเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้หรือจุดประสงค์ของการทำงานนั้น ครูจะต้องสอนแต่สิ่งจำเป็นตามลำดับของการจัดสภาพในการสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอนหรือโครงการสอนไว้อย่างดี และครูต้องรู้จักกลวิธีที่จะเร้าให้ผู้เรียนในใจเรียน โดยสร้างสภาพการสอนที่ใช้วิธีจัดสภาพภายนอก และสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความรู้หรือทักษะในวิชาชีพนั้น (มานิตา อุษชิน. 2525 : 1) มีนักวิชาการหลายท่าน ที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูไว้ดังนี้

บรรจง ชูสกุลชาติ (2527 : 261 - 269) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูไว้ว่า ครูต้องเป็นผู้เชื่อถือได้ ไม่เล่นพรรคเล่นพวก มีมารยาท มีความใฝ่สูง เห็นความสำคัญของผู้เรียน รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย มีอุดมคติ รักโรงเรียนและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีความอดทน มีไหวพริบ มีความสุจริตใจและสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ ส่วน เทพ การะเกด (2505 : 46 - 50) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีว่า ครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพดี มีศรัทธาในการสั่งสอนอบรม กระตือรือร้นในการทำงาน เชื่อมั่นในคุณค่าของงาน ศึกษาความชำนาญรอบด้าน ปรับปรุงตนเอง อยู่เสมอทุกด้าน รอบรู้วิธีการทำงาน ศึกษาความชำนาญรอบด้าน เป็นผู้หน้าที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมสูง รับฟังคำแนะนำแลเฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ มีความสนใจการวัดผลและประเมินผลงานของตนเองอยู่เสมอ พร้อมรับแนวคิดใหม่ ๆ ศึกษาผู้เรียน มีจิตวิทยาในการสอนและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่องานอาชีพ

นอกจากนี้ เมธี ปิรันธนานนท์ (2523 : 67 - 68) กล่าวถึง คุณลักษณะของครูว่า ครูควรมีคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วยทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีและมีอารมณ์ที่มั่นคง ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2538 : 12) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูในยุคโลกาภิวัตน์ว่า ครูต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางในการที่จะนำความรู้ไปพัฒนาสังคมของตนและตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถพิจารณาใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูต้องมีลักษณะของความเป็นผู้นำ และมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทของการจัดการศึกษา ต้องศึกษาการเปลี่ยนแปลงและสามารถคาดเดาความเคลื่อนไหวภายในระบบโรงเรียนเพื่อจะได้หาวิธีป้องกันอย่างถูกต้อง นอกจากนั้นก่อ สวัสดิพานิชย์

(2519 : 51) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูอาจารย์ไว้ว่า ครูต้องมีความรู้ดีประพฤติดี มีความสามารถในการสอนสูง มีความรักและเข้าใจเด็ก วางตนอยู่ในที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์

ชนะ กสิการ (2527 : 15) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของครูวิชาชีพที่ดีในสถานศึกษานั้น ต้องมีคุณลักษณะด้านวิชาการ โดยต้องมีความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาพื้นฐาน ต้องมีคุณลักษณะด้านวิชาการ โดยต้องมีความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาพื้นฐาน มีความรู้ในด้านทฤษฎี เทคโนโลยี มีความรู้ในด้านการปฏิบัติเทคโนโลยี มีประสบการณ์จริงในด้านเทคโนโลยี มีความรู้เกี่ยวกับวิชาทฤษฎีทางการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับวิชาปฏิบัติทางการศึกษาและมีประสบการณ์ในวิชาชีพครู

อังกา บุญช่วย (2531 : 17) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ที่ได้จากการสำรวจความต้องการของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งนักศึกษานั้นมีความต้องการอาจารย์ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้ คือ ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูง แต่งกายสุภาพและสะอาด มีความรู้ดี ตั้งใจสอนและสอนอย่างมีคุณภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ดี วางตนน่าเคารพนับถือ เข้าใจนักศึกษา ไม่เกรี้ยวกราด ไม่เอามาตคอศิษย์ สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีชีวิตชีวา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความยุติธรรม ตรงต่อเวลา รักการสอน อุทิศเวลาเพิ่มเติมให้แก่ศิษย์และยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2528 : 291 - 298) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

- 1) คุณลักษณะส่วนตัว
- 2) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ
- 3) คุณลักษณะในการดำเนินการสอน
- 4) คุณลักษณะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ยนต์ ชุ่มจิต (2534 : 61) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ว่า ครูที่ดีควรมีคุณลักษณะใน 6 ด้านดังต่อไปนี้

- 1) มีบุคลิกภาพดี
- 2) มีคุณสมบัติส่วนตัวดี
- 3) มีความสามารถในการสอนและการปกครอง
- 4) มีความประพฤติดี
- 5) มีจรรยาบรรณครูและคุณธรรมสูง
- 6) มนุษยสัมพันธ์ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 สุนันต์ วิสวชนนัท (2524 : 24 - 26) ได้แบ่งคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ 4 ด้านดังต่อไปนี้
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1) ด้านบุคลิกภาพ
- 2) ด้านการเรียนการสอน

3) ด้านมนุษยสัมพันธ์

4) ด้านวิชาการ

กรมการฝึกหัดครู (2515 : 14 - 15) ได้กล่าวถึง สมรรถภาพในการเป็นครูว่าครูที่ดีมี สมรรถภาพสูงนั้น ควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือ ทำการสอนได้เป็นอย่างดีสามารถทำการอบรมแนะ แนวและปกครองได้เป็นอย่างดี ทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี สร้างสัมพันธ์ภาพอัน ดีและร่วมมือกับชุมชน และเป็นครูชั้นอาชีพโดยรู้จักเพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครูอยู่เสมอ และเป็น สมาชิกที่ดีของสมาคมทางวิชาการยึดถือแบบธรรมเนียมของผู้เป็นครูช่วยเหลือแนะนำครูใหม่

สุรินทร์ สรสิริ (2515 : 3 - 9) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

- 1) มีบุคลิกภาพดี
- 2) มีการจัดห้องเรียนดี
- 3) มีการสอนดี
- 4) มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

ธนู แสงศักดิ์ (2505 : 85 - 100) มีความเห็นว่าลักษณะของครูที่ดีนั้น มี 5 ประการดังนี้

คือ

- 1) มีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี
- 2) มีความรักในอาชีพครู
- 3) มีจรรยาครู
- 4) มีคุณสมบัติส่วนตัวดี
- 5) มีรูปร่างท่าทางดี

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครูของคุรุสภา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2533: 35) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยกล่าวถึงคุณลักษณะของครูไว้ 4 ประการดังนี้

1. รอบรู้ ครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลงและการ พัฒนาที่เกิดขึ้นในสังคมของคนและโลก รอบรู้ในวิชาชีพของตนเช่น ปรัชญาการศึกษา ประวัติการ ศึกษา หลักการศึกษา นโยบายการศึกษา แผนและโครงการพัฒนาการศึกษาและจะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร วิธีสอนและวิธีประเมินผลการศึกษาในวิชาหรือกิจการที่ตนรับผิดชอบ

2. สอนดี ครูต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนสอดคล้องกับ ความสามารถและความสนใจของนักเรียน สามารถให้บริการแนะแนวในด้านการเรียน การครอง ตนและรักษาสุขภาพอนามัย สามารถผลิตสื่อและใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

3. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ครูต้องมีความศรัทธาในวิชาชีพครู ตั้งใจใช้ความรู้ ความ สามารถทางวิชาชีพเพื่อให้บริการแก่นักเรียนและสังคม มีความซื่อสัตย์ต่อหลักการของอาชีพครู มี

ความรับผิดชอบในด้านการศึกษาต่อสังคม ชุมชนและนักเรียน มีความรัก ความเมตตาและความปรารถนาดีต่อนักเรียน อุทิศตนและเวลาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับความเจริญเติบโตและพัฒนาการในทุกด้าน

4. มุ่งมั่นพัฒนา ครูต้องรู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเองสนใจใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้ต่างๆ รู้จักเพิ่มพูนวิทยฐานะของตน กิดค้นและทดลองใช้วิธีการใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ปราศรัย ประวัติน่าสนใจ (2535 : 55) ได้กล่าวว่า ครูสอนวิชาชีพควรมีคุณลักษณะดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน
- 2) เป็นผู้มีประสบการณ์ในงานอาชีพมาแล้วพอสมควร
- 3) เป็นผู้มีคุณลักษณะดี
- 4) เป็นตัวอย่างอันดีของนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางที่จะอบรมนักศึกษาได้อย่างดี
- 5) เป็นผู้ที่มีความชำนาญในการสอน มีหลักวิชาครูรู้จักใช้อุปกรณ์การสอนและเข้าใจหลักการวัดผลที่ดี
- 6) เป็นผู้ชี้ช่องทางในการประกอบอาชีพให้แก่นักศึกษา

วาสนา เปี่ยมใส (2538 : 65) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสายวิชาชีพที่ดีว่า ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่สอน มีความรู้ความสามารถในการสอนหรือถ่ายทอด มีความคิดริเริ่มมีความสามารถในการพัฒนางาน มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลการสอนหรือทำงานของตน มีความขยันหมั่นเพียรและประสงค์หรือชอบหรือเต็มใจสอน มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สุกัลลักษณ์ บัญชรเทวกุล (2529 : 72 - 74) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่จำเป็นของครูที่สอนในสายวิชาบริหารธุรกิจ ต้องมีคุณลักษณะทั้งด้านส่วนตัวด้านวิชาการที่มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และคุณลักษณะทางด้านอาชีพ

ดังนั้น ครูผู้สอนช่างอุตสาหกรรม ควรจะมีความสามารถในการสอน ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ มีบุคลิกภาพที่ดี ปฏิบัติงานได้ดี มีความชำนาญ และเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรมในด้านวิชาชีพ

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

2.2.1 หลักการอาชีวศึกษา

หลักที่ใช้ยึดถือในด้านการอาชีวศึกษามีหลายหลักด้วยกัน ซึ่ง กัญญา กำศิริพิมาน(2538 : 120) กล่าวไว้ดังนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาเน้นทางด้านวิชาชีพ
2. อาชีวศึกษาเป็นการเตรียมคนให้เข้าสู่ตลาดแรงงาน

3. คำนึงถึงความพร้อมของการเรียนทางอาชีวศึกษา
4. ต้องมีหลากหลายสาขาวิชา และหลักสูตรเพื่อสนองความต้องการที่แตกต่างของผู้เรียน
5. การจัดอาชีวศึกษาต้องมีความยืดหยุ่น
6. อาชีวศึกษาจะจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
7. การอาชีวศึกษามีนโยบายและทิศทางที่เด่นชัด
8. อาชีวศึกษาทุกระดับจะเน้นเรื่องการฝึกงาน
9. จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือน

สภาพจริง

10. การฝึกอาชีพงาน ต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลายๆ ครั้ง
11. การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต
12. ต้องเป็นการให้การศึกษแก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและผู้ยากไร้
13. อาชีวศึกษาเป็นการฝึกทักษะความรู้ตามมาตรฐาน หลักสูตร ระดับที่กำหนด
14. อาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จสามารถร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้ในฐานะพลเมืองที่ดีของ

สังคม อย่างมีคุณธรรม ซื่อตรง อดทน

15. อาชีวศึกษาเน้นสร้างนิสัยการปฏิบัติงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่
16. อาชีวศึกษาต้องคำนึงถึงการครบวงจร
17. อาชีวศึกษาจะฝึกอาชีพให้แก่บุคคลเฉพาะด้าน
18. การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต้องมีครูฝึกที่มีประสบการณ์ชำนาญเฉพาะด้าน

นั้น ๆ

19. อาชีวศึกษาจะเน้นวิธีการสอนที่เหมาะสมสัมพันธ์กับผู้เรียน
20. การอาชีวศึกษาต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ

21. การอาชีวศึกษาต้องมีคณะกรรมการที่ปรึกษา
22. การจัดการอาชีวศึกษาต้องร่วมมือกับภาคเอกชน
23. การบริหารงานอาชีวศึกษาต้องมีการกระจายอำนาจไปสู่ภูมิภาค
24. อาชีวศึกษาต้องใช้งบประมาณ อุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นและทันสมัยในการฝึกหัด
25. อาชีวศึกษาต้องฝึกให้รู้จักตัดสินใจเลือกงานอาชีพ
26. มาตรฐานทางอาชีวศึกษาต้องมี อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกเครื่องจักรกล

อุปกรณ์พร้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดาวน์โหลดฟรี และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

27. อาชีวศึกษาต้องมีหลากหลายรูปแบบ
28. อาชีวศึกษาจะต้องร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
29. การอาชีวศึกษาเป็นการเรียนที่สามารถสำเร็จการศึกษาเป็นตอนๆ ช่วงๆ

30. การอาชีวศึกษายึดหลักการจงใจให้ทำงาน
31. การอาชีวศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอาชีวศึกษาหลายๆ ประเภท
32. อาชีวศึกษาสามารถนำประสบการณ์ในการทำงานมาทำการนับเทียบโอนหน่วยกิตในการเรียนอาชีวศึกษาได้

2.2.2 แนวทางในการจัดอาชีวศึกษา

2.2.2.1 อาชีวศึกษาตามแนวยุเนสโก พ.ศ. 2535

ในการประชุมกลุ่ม ประเทศสมาชิกในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก โดย UNESCO ในระหว่างปี 1988-1989 ที่ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อหารูปแบบแนวทางใหม่ในการจัดการอาชีวศึกษา ได้สรุปแนวทางในการจัดอาชีวศึกษาด้านการปรับโครงสร้างใหม่สู่ยุคอุตสาหกรรม โลกใหม่ของการทำงาน การวางแผนปรับหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษา การร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา รูปแบบการจัดการเรียนใหม่ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูใหม่ และกล่าวถึงปัญหาอุปสรรคและทิศทางในอนาคต ดังนี้คือ (กัญญา กำศิริพิมาน. 2538 : 139-147)

1. การเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรม ทิศทางการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเศรษฐกิจและแบบเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาในด้าน เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้เกิดสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้น โดยนำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ มีผลทำให้สภาพธุรกิจและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างรูปแบบใหม่ของการจัดอาชีวศึกษาดังนี้คือ

1.1 การวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมใหม่ๆ นำมาประยุกต์ปรับใช้ให้เข้ากับยุคอุตสาหกรรม

1.2 การยอมรับและนำเข้าเทคโนโลยีขั้นสูงจากต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ตลอดจนการเรียนรู้การใช้ ถ่ายทอด เผยแพร่

1.3 สนับสนุนการผลิตและจัดสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่กำหนด

1.4 เพิ่มการให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมตลาดแรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรแทนที่อุตสาหกรรมรูปแบบเก่าที่ใช้แรงงานคน โดยให้กู้ยืมในระยะยาว

1.5 เร่งส่งเสริมให้ความรู้พื้นฐานและฝึกหัดทักษะสนองความต้องการของอุตสาหกรรม

1.6 ประเทศที่ยังมีสถานประกอบการที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์โดยใช้แรงงานคนจะค่อยๆปรับเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ โดยนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้แทน

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 1.7 ให้ยกระดับประเทศจากประเทศเกษตรเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทางด้าน

ไม่ว่ากรอุตสาหกรรมและบริการให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 เพิ่มจำนวนโรงงานสถานประกอบการ การบริการทันสมัย

1.9 เพิ่มธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมแยกชิ้นส่วนให้มากขึ้น

1.10 ร่วมมือกันในระหว่างภาคเอกชนที่มีการผลิตธุรกิจชนิดเดียวกัน เพื่อพัฒนา การจัด
จำหน่าย

1.11 เน้นการผลิตเพื่อการแข่งขันในด้านคุณภาพของสินค้าและบริการไม่ใช้แข่งขันใน
การตัดราคาสินค้า

2. โลกใหม่ของการทำงาน การเคลื่อนตัวเปลี่ยนแปลงของการว่าจ้างในการทำงาน จาก
โลกเกษตรกรรมเป็นโลกอุตสาหกรรม การเพิ่มจำนวนคนที่ต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม
สถานประกอบการมีมากขึ้น เมื่อโรงงานอุตสาหกรรมนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ อย่างเช่น ระบบ
คอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ มาใช้ในสถานประกอบการมากขึ้น ทำให้
เกิดการว่างงานที่เคยใช้แรงงานคนกันขึ้น และจำเป็นต้องมีการฝึกงานใหม่เพื่อให้ปรับต่อสภาวะ
ใหม่ในการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในโรงงาน การนำเทคโนโลยีใหม่มาทำให้เกิดงาน
ใหม่ และสิ่งใหม่ๆ ก็จะเกิดขึ้น

2.1 มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดังกล่าวแบบของอาชีพการว่าจ้างก็ต้องปรับแนว
โน้มและทิศทางใหม่ดังนี้คือ

2.1.1 เพิ่มจำนวนความต้องการในแรงงานด้านวิศวกร, นักวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี

2.1.2 ยกระดับความต้องการให้เป็นผู้บริหารระดับสูง,ช่างเทคนิค, ฝ่ายขายและ
บริการ

2.1.3 ลดความต้องการแรงงานที่เป็นแรงงานคนลง

2.1.4 เพิ่มจำนวนบุคลากรในการบริการ ด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะด้านการ
เงิน บัญชี นักแนะแนว ผู้จำหน่าย การขนส่งและการโฆษณา

1.1.5 เพิ่มความต้องการของช่างเทคนิคที่รับผิดชอบงานแต่ละด้าน และลดสัดส่วน
ของแรงงานที่ใช้แรงงานคนลง

2.2 โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ต้องการผู้มีประสบการณ์ทักษะด้านช่างเทคนิคที่
มีคุณสมบัติดังนี้คือ

2.2.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์และสามารถประสานงานกับผู้อื่น

2.2.2 มีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีทักษะในการทำงาน

2.2.3 มีทักษะสามารถนิเทศงานได้

2.2.4 มีความรู้ด้านกฎหมายแรงงานอย่างน้อยรู้ว่าอะไรที่ไม่ควรจะทำและเมื่อ
ไหร่ที่จะต้องใช้กฎหมายเข้าช่วยเหลือ

2.1.3 มีความสามารถในการวิเคราะห์อาชีพงาน

3. การวางแผนปรับหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 หลักจำเป็นที่สำคัญในการวางแผนหลักสูตร

- 3.1.1 ยุคฝีมือแรงงานผสม
- 3.1.2 ต้องมีความยืดหยุ่น
- 3.1.3 การอบรมฝึกหัดแนวใหม่
- 3.1.4 การประกอบอาชีพอิสระ
- 3.1.5 การยอมรับในความเชื่อถือ
- 3.1.6 การศึกษาต่อเนื่อง

3.2 เนื้อหาของหลักสูตร

- 3.2.1 พื้นฐานความรู้ด้านวิชาการ ต้องมีพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี
- 3.2.2 พื้นฐานความรู้ด้านการฝึกหัดวิชาชีพ
- 3.2.3 การฝึกหัดพิเศษ
- 3.2.4 การฝึกอบรม ฝึกหัดช่างเพื่อยกฐานะระดับฝีมือช่าง

3.3 แนวทางการจัดวางแผนหลักสูตรและ โปรแกรมการศึกษา

3.3.1 จากแนวคิดของการอาชีวและเทคนิคศึกษา เทคโนโลยีเป็นที่ยอมรับในประเทศที่กำลังพัฒนา มีการนำสิ่งประดิษฐ์ใหม่ เทคโนโลยีได้นำมาใช้ทำให้มีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาฝีมือทักษะใหม่ โดยต้องมีความรู้พื้นฐานและทัศนคติในการทำงานควรจะต้องบรรจุในหลักสูตรและการฝึกหัด

3.3.2 เทคโนโลยีใหม่ หลากหลายชนิดที่ปรากฏขึ้นในโรงเรียนอุตสาหกรรมจะต้องฝึกหัดให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และใช้เครื่องมือใหม่ได้โดยการให้การฝึกหัดจากสภาวะที่เหมือนของจริง

3.3.4 การฝึกหัดวิชาชีพต้องไล่ให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่

3.3.5 การฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อสร้างให้เป็นบุคคลที่ทำงานในหน้าที่ได้หลายบทบาทหน้าที่นั้นต้องแนะนำการศึกษาโดยประกอบด้วยการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นในการศึกษาต่อที่สูงขึ้นและมีการอบรมฝึกหัดในสถานประกอบการ

3.3.6 หลักสูตรเทคนิคและอาชีวศึกษา จะต้องปรับปรุงหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่โรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการมีใช้ เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ CAD,CAM โดยจำเป็นต้องรู้จักใช้เครื่องมือใหม่ ๆ และต้องมีความรู้ทางด้านภาษา

3.3.7 องค์ประกอบด้านอื่นๆ ในการวางแผนหลักสูตร เช่น ผลผลิตขั้นต้น, การประกอบอาชีพอิสระ, การควบคุมคุณภาพ QCC, การจัดการรวม, การประสานงาน, ขาวสาร เทคโนโลยี, คอมพิวเตอร์เทคโนโลยี, และเครื่องจักรกล ควรจะใส่เข้าไปในส่วนหนึ่งส่วนใดของหลักสูตรแต่ละหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.7 เทคโนโลยีใหม่ที่กล่าวมานั้นไม่ว่าจะต้องได้ในทันทีทันใดหมดแต่จะค่อย ๆ ซึมเป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการ

4. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา การศึกษาปัจจุบันโดยเฉพาะด้านช่าง จำเป็นต้องจัดควบคู่กันไปในรูปแบบของการร่วมมือกับสถานประกอบการ คือการเรียนในภาคทฤษฎีให้ศึกษาจากสถานศึกษา ในขณะที่เดียวกันต้องไปควบคู่กับภาคปฏิบัติงาน ให้ร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อจะได้มีแนวความรู้ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับงานในโลกแห่งความเป็นจริง เพราะการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ ระบบการศึกษากับงานจริง มีความจำเป็นต้องคำนึงถึงอย่างยิ่ง

4.1 แนวโน้มการร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการ (ทวิภาคี)

4.1.1 ขั้นตอนการศึกษา และการฝึกหัดงานที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ได้แก่

4.1.1.1 เน้นความรู้พื้นฐานทางด้านวิชาการ

4.1.1.2 เน้นการฝึกหัดพื้นฐานทางด้านวิชาการ

4.1.1.3 เน้นการฝึกหัดพิเศษ

4.1.1.4 การให้การฝึกอบรมแรงงานที่ไม่มีฝีมือแรงงาน

4.1.2 ให้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการกับสถานประกอบการ โดยการศึกษาสถานศึกษา ในภาคทฤษฎีจนถึงปีสุดท้าย ในภาคปฏิบัติฝึกหัดจะส่งเข้าโรงงานสถานประกอบการฝึกหัดทักษะทางฝีมือโดยอาจจะมีการทำสัญญา โดยสถานประกอบการเป็นผู้ฝึกหัดงานให้ลักษณะแบบ On-the-Job-Training จนจบหลักสูตร นักศึกษาจะได้พัฒนาฝีมือ ประสบการณ์ทักษะตามความต้องการของตลาดแรงงาน

4.1.3 การจัดหลักสูตรแบบทวิภาคี ตลอดหลักสูตรสอนควบคู่กันไปโดยสอนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาและภาคปฏิบัติงานฝึกหัดอาชีพในสถานประกอบการ โดยการสลับการเรียนระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการแต่ละช่วง (รายวิชา) อาจจะสั้นหรือยาว แล้วแต่การประเมินของผู้ประเมินทั้ง 2 ฝ่าย โดยดูจากความเหมาะสมของชิ้นงาน (ผลงาน) การเรียนจะเริ่มเรียนตามลำดับก่อนหลังตามเนื้อหาหลักสูตร การเรียนแบบนี้ต้องมีการทำสัญญาระหว่างผู้จ้างและผู้ฝึกหัดที่มีความเข้าใจในทฤษฎีในทุกๆ ทักษะ และนำทักษะด้านทฤษฎีไปใช้ในสถานการณ์จริงในภาคปฏิบัติจริงในโรงงานอุตสาหกรรม ดังที่เรียกว่า ระบบ Dual System ซึ่งเป็นรูปแบบการเตรียมบุคลากรในสถานประกอบการให้คนงานได้เรียนรู้แบบที่ถูกต้อง และเทคนิคที่เหมาะสม

4.1.4 การจัดหลักสูตร ช่างฝึกหัด Apprenticeship โดยการฝึกหัดเป็นช่างฝึกหัดหรือลูกมือ โดยโรงงานสถานประกอบการจะรับนักศึกษาที่เรียนดี ผ่าน 12 ปีของการศึกษา (6-3-3) จะถูกว่าจ้าง ในลักษณะของการฝึกหัดพวกเขาจะรับการฝึกหัด ทักษะในงาน On-the-Job-Training อย่างไรก็ตามหากงานฝึกหัดทำให้คิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่จะนำไปใช้ อย่างเข้มข้นเพื่อพัฒนาทักษะเริ่มจากง่าย รับฝึกชอบน้อย จนมีฝีมือทักษะรับฝึกชอบสูงขึ้นไป

4.1.5 สถานประกอบการเป็นผู้จัดหลักสูตรฝึกอบรมด้วยตนเอง โดยส่วนใหญ่จะ

เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะบริษัทที่ผลิตสินค้าจำพวกประกอบแยกชิ้นส่วน บริษัทจะสร้างสถาบันการศึกษาที่เป็นของบริษัทเองในการจัดหลักสูตร โดยมี ห้องแลป ห้องเรียน ห้องทดลอง หอพัก เครื่องมือเครื่องอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรมสัมมนา มีครูฝึก มีหลักสูตร รูปแบบการจัดการฝึกอบรมที่เป็นระบบ และมักจะเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือเครื่องจักร เทคโนโลยีขั้นสูงอย่างถูกต้องและสร้างจิตสำนึกแรงจูงใจที่มีใจรักการทำงาน หลักสูตรมีระดับ อนุปริญญา และระดับปริญญา โดยหลักสูตรจะอยู่ภายใต้กฎระเบียบของรัฐบาล

4.1.6 สถานประกอบการขนาดเล็กและกลาง จะเปิดหลักสูตร “In-Plant Training” จะเปิดหลักสูตรฝึกหัดงานในโรงงานหลายๆ รูปแบบโดยมีการจัดหาเงินทุนในการพัฒนาหลักสูตร ในการฝึกหัดงานในโรงงานให้แก่คนงาน ถ้ายังมีที่ว่างก็มีการรับบุคคลภายนอกเข้าร่วม โครงการฝึกหัดตามหลักสูตรด้วย

4.1.7 การเปิดศูนย์การฝึกอบรมหรือ โรงเรียนฝึกหัดช่างเอกชน

ด้วยทางสถานประกอบการ ยังมีความต้องการแรงงานสายอาชีพจำนวนมากในหลาย ๆ สาขาที่ขาดแคลน ทางเอกชนก็ได้คิดหาวิธีการทำธุรกิจโดยเปิดหลักสูตรเพื่อฝึกอบรมขึ้น โดยคิดอัตราค่าเล่าเรียนที่ค่อนข้างจะแพงเมื่อเรียนจบจากการศึกษาก็มีสถานประกอบการว่าจ้างให้ทำงาน โรงเรียนเหล่านี้จะเน้นการสอนหลักสูตรที่เน้นเทคโนโลยีที่นิยมเกิดขึ้นใหม่ๆ แม้กระทั่งคนงานที่เคยทำงานมาแล้วต้องการเปลี่ยนงาน ก็เข้ามาใช้บริการในการเรียนและฝึกหัดในโรงเรียนเอกชนดังกล่าว และบางสถานประกอบการที่มีขนาดกลางหรือเล็ก อาจจะมีโครงการส่งคนงานเข้ามารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม

4.2 แนวทางการจัดหลักสูตร โดยร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ

4.2.1 Sandwich Course จะทำการเรียนสลับระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

4.2.2 Post-Institutional Training in Industry การฝึกอบรมเพื่อยกระดับฝีมือช่างในโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ

4.2.3 Dual System หลักสูตรทวิภาคี การร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา โดยอาจจะมีการทำสัญญากันระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาในการร่วมมือการฝึกหัดช่างในแต่ละสาขาวิชา โดยให้การเรียนการสอนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาและมีการฝึกหัดงานภาคปฏิบัติจัดโดยสถานประกอบการ

4.2.4 Setting up Corporate Training Centres สนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรม จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมืออาชีพ เพื่อการฝึกอบรมทั้งในและนอกการปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ประมาณเพื่อประชุมสัมมนาหาแนวทางจัดเสนอหลักสูตรใหม่ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน

4.2.6 ให้โรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ จัดตั้งโรงเรียน สถาบัน

การฝึกอบรมของตนเอง เพื่อเตรียมคนงานตามความต้องการของตนเองและผู้ทำงาน

4.2.7 ส่งเสริมให้เปิดโรงเรียน สถาบันเอกชน สำหรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน และให้จัดการฝึกหัดงานของคนงานตามความต้องการในส่วนที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่

5. รูปแบบการจัดการเรียนใหม่โดย “ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้”

5.1.1 การสอนในห้องเรียนแบบ Interactive มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อาจ จะใช้การสอนแบบบทบาทสมมุติ การสาธิต การแบ่งกลุ่มย่อย มีเครื่องใช้ อุปกรณ์ที่ครบครัน เช่น โอเวอร์เฮด สไลด์ คอมพิวเตอร์ วีดีโอเทป มีการ ประชุมสัมมนา

5.1.2 การเรียนรู้โดยกำหนดให้ทำงานส่งตามกำหนด

5.1.3 ให้เรียนจากศูนย์ข้อมูลการเรียน เช่น ห้องสมุด

5.1.4 ฝึกทดลองการวิจัยค้นหา

5.1.5 การเรียนโดยนำภาคทฤษฎีและปฏิบัติฝึกงานมารวมกัน

5.1.6 มีการทดสอบการปฏิบัติงาน

5.1.7 โดยใช้ CAI คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5.1.8 ใช้ระบบการฝึกอบรมโดยใช้คอมพิวเตอร์วีดีโอ

5.1.9 เปิดกว้างในการรับข่าวสารการเรียนรู้ เช่น เรียนแบบทางไกลดาวเทียม

5.1.10 สอนโดยใช้คอมพิวเตอร์จัดการ CMI (Computer Managed Instruction)

5.2 แนวทางเสนอแนะในการจัดการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

5.2.1 เพิ่มการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนในห้องเรียน โดยให้ถาม-ตอบแต่ ละหน่วยบท แบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายตามหัวข้อ เชิญผู้มีประสบการณ์ประสบความสำเร็จมาร่วม ให้มี การจัดประชุมสัมมนาวิชาการ

5.2.2 ให้นักเรียนเตรียมจัดการเรียนโดยติดโปสเตอร์ โมเดลการทำงาน แผ่นใส และสไลด์เทป

5.2.3 มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการเรียนการสอน โดยให้ทำงานโปรเจกต์ให้สำรวจค้นคว้าข้อมูล เชื่อมชมโรงงานและการเสนอผลงาน

5.2.4 จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้อำนวยความสะดวกในศูนย์การเรียนรู้ เพื่อเรียน ด้วยตนเอง โดยผ่านเครื่องช่วยสอน สื่อการสอนและวิธีการสอนที่เตรียมไว้

5.2.5 จัดหาโมเดลการสอนตัวเอง ส่งงานให้ครบถ้วนตามหลักสูตรโดยให้ ประเมินตนเองและทำตามกิจกรรมที่กำหนด

เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ จากมือตัวเอง พัฒนาทักษะและค้นพบการเรียนรู้

5.2.7 เรียนหลักสูตรทางไกลจากดาวเทียม

5.2.8 ให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์เครื่องช่วยสอน ในวิชาที่

เลือก

6. การกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูแนวใหม่

6.1 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลายๆ อย่างทำให้บทบาทหน้าที่ของครู ต้องถูกเปลี่ยนไป เช่น

6.1.1 ครูเป็นเสมือนหนึ่งเป็นแหล่งให้ความรู้

6.1.2 ครูเป็นผู้ให้อาชีพ

6.1.3 ครูเป็นโปรแกรมดีไซเนอร์

6.1.4 ครูเป็นนักพัฒนาหลักสูตร

6.1.5 ครูเป็นนักการผลิตวัสดุสื่อช่วยสอน

6.1.6 ครูเป็นนักวัดผลประเมินการปฏิบัติงาน

6.1.7 ครูเป็นที่ปรึกษาแนะแนว

6.1.8 ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก

6.1.9 ครูเป็นผู้จัดการในการเรียน

6.1.10 ครูเป็นผู้ประสานงาน

6.2 แนวทางในการพัฒนาครู

6.2.1 ให้การอบรมสั้นๆ

6.2.2 ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.2.3 สัมมนาครู

6.2.4 ประชุมครู

6.2.5 ให้ครูดูงานต่างประเทศ

6.2.6 ให้ไปฝึกประสบการณ์เรียนเพื่อเรียนรู้ในการสอน

7. ปัญหาอุปสรรคและทิศทางในอนาคต

สรุปปัญหาอุปสรรคในการจัดการอาชีวศึกษาที่พบในประเทศภูมิภาคนี้ได้แก่

7.1 ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับ นักเรียน

7.2 ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตร

7.3 ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอน

7.4 ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับ การทดสอบ

7.5 ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับ การฝึกครูในด้านทักษะวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำข้อมูลไปลงบนสื่อ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.7 ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับ งบประมาณของโรงเรียน

7.8 ปัญหาด้านที่เกี่ยวข้องกับ การบริหาร

ยูเนสโก ได้แก้ปัญหาโดยการจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนการศึกษาดูงานต่างประเทศ แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ประสบการณ์จากประเทศสมาชิก โดยเสนอทิศทางในด้านการศึกษาดูเฉพาะกรณี นวัตกรรม ประสบการณ์จากประเทศสมาชิกตามความต้องการ ให้มีแนวทางเดียวกันทั้งในการส่งเสริมการศึกษา การฝึกอบรมทักษะ การวิจัย ให้การปรึกษาและบริการจัดตั้ง ตามแนวทางของ UNESCO สามารถช่วยเหลือประเทศสมาชิกในด้านของการประสานงานเพื่อให้สถานศึกษาได้เปรียบเทียบ พัฒนา เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น

2.2.2.2 แนวโน้มทิศทางการจัดอาชีวศึกษา

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดอย่างชัดเจนภายใน 10 ปีที่ผ่านมา ทั้งด้านความเจริญและการขยายตัวของเศรษฐกิจ นวัตกรรม เทคโนโลยี และวิทยาการอันทันสมัย ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างใหม่ของสังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความต้องการของตลาดแรงงาน

บนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องศึกษา แนวโน้มทิศทางการจัดการอาชีวศึกษา ที่นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้เรียนต้องทำการศึกษา เพื่อจะได้ตระหนักถึงความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆ ที่จะเป็นส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องต่อสภาพเศรษฐกิจที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของยุคข่าวสารโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะกล่าวถึงขอขยายเนื้อหาพร้อม 4 เรื่องดังนี้คือ

1. ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสังคม
2. แนวโน้มทิศทางการจัดการอุดมศึกษา
3. แนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษา
4. กิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดอาชีวศึกษา

2.2.2.3 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสังคม

1. การอพยพของผู้คน ไปตั้งถิ่นฐานในชนบท มักจะยึดแหล่งน้ำและที่ราบเพื่อการเกษตรเป็นหลัก สำหรับจะได้ปลูกพืชสวนไร่นา และเลี้ยงสัตว์ จึงเริ่มจากการเป็นสังคมเกษตร (Agricultural Society) ซึ่งมีลักษณะการผลิต

- 1.1 เพื่อให้พอกินใช้ในครอบครัว
- 1.2 ผลิตให้เหลือพอเพื่อการแลกเปลี่ยนกับสิ่งจำเป็นหรือสินค้าอื่น
- 1.3 ผลิตเพื่อส่งเลี้ยงประชากร หรือผลิตเป็นสินค้า
- 1.4 มีการแปรรูปหรือเก็บถนอมอาหาร

2. เมื่อสังคมเกษตรเติบโตมากขึ้น มีประชากรมากขึ้นจะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสังคมอุตสาหกรรม (Industrial Society) มีลักษณะ

- 2.1 มีสถานบริการ เช่น บริการเชื้อเพลิง บริการซ่อมเครื่องมือเครื่องจักร
- 2.2 ผลิตเพื่อมุ่งให้เป็นสินค้าส่งขายต่างจังหวัดและต่างประเทศ

2.3 ผลงานนวัตกรรมแบบอุตสาหกรรมในครัวเรือน

2.4 มีการใช้เครื่องจักรใหญ่ช่วยการผลิต

2.5 มีการขนส่ง

3. สังคมอุตสาหกรรมเจริญเปลี่ยนแปลง

3.1 ใช้เทคโนโลยีมากขึ้น เช่น ใช้การชลประทาน การใส่ปุ๋ยเร่ง การคัดพันธุ์ผสมพันธุ์ใหม่ เพื่อให้ออกดอกผลเกือบตลอดปี หรือทำนาปลูกข้าวปีละ 2-3 หน

3.2 หาวิธีการผลิตที่หลากหลาย เช่น Mass Production เช่น ผลิตทีละ 1,000 ชิ้น หรือ 10,000 ชิ้น

3.3 ใช้ระบบอัตโนมัติมากขึ้น ลดคนทำงานลง เช่น ประตูรถเปิดปิดโดยใช้รีโมทอัตโนมัติ, การใช้หุ่นยนต์ช่วยการประกอบ

3.4 เพิ่มระบบข้อมูลและข้อสนเทศมีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ลงคอมพิวเตอร์เรียกข้อมูลออกมาใช้ได้รวดเร็ว

3.5 ใช้คอมพิวเตอร์ในการควบคุมการทำงานมากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ควบคุมการจราจร คอมพิวเตอร์ในการเขียนแบบ คอมพิวเตอร์ในการพิมพ์

3.6 เปลี่ยนจากระบบศูนย์กลางรวมเป็นการกระจาย

3.7 มีระบบเครือข่าย (Net work) มากขึ้น เช่น ห้องสมุดเครือข่าย, ธนาคารเครือข่าย

3.8 เปลี่ยนจากการแข่งขัน (Competition) เป็นการร่วมมือ (Cooperation) เช่น การร่วมมือกันของบริษัทยักษ์ใหญ่ต่างๆ การร่วมมือของสมาคมนักออกแบปรถยนต์

3.9 เปลี่ยนจากการประหยัด เป็นการแสวงหาขบวนการที่ดีขึ้น การประหยัดเกินไปไม่ทำให้เกิดสภาพการทำงานที่ดี ดังนั้นจะต้องมีห้องรับแขกที่ดี มีโต๊ะทำงานที่ดี มีรถยนต์ที่ดี มีเครื่องมือสื่อสารที่ดี

3.10 เพิ่มความซับซ้อนมากขึ้น (More Complexity) เช่น การถือคประตุ รถยนต์ใช้ระบบ Central Lock ไขประตูเดียวก็เปิดทุกประตู

สังคมอุตสาหกรรมมีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปทางสังคมสื่อสารข้อมูล (More information and More Communication) มากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนระบบสื่อสารข้อมูลผ่านดาวเทียม (Hotline)

4. ผลการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีอิทธิพลต่ออาชีวศึกษา

4.1 ความมุ่งหมายของอาชีวศึกษาขยายวงกว้างขวางมากขึ้น เดิมอาชีวศึกษามุ่งผลิตคนเพื่อเข้าสู่งาน (Preparation Before Employment) ความมุ่งหมายจะกว้างออก เช่น

4.1.1 เตรียมคนให้มีพื้นฐานทางการอาชีพและเห็นสู่ทางการประกอบอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานโดยไม่ได้รับอนุญาต

4.1.2 ฝึกอบรมหลังทำงาน (Retraining) เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.1.3 ฝึกอบรมยกระดับฝีมือ (Up-Grading Training)

4.2 ใช้อาชีวศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

4.2.1 ผลิตกำลังคน (Manpower) ในสาขาที่ประเทศชาติและชุมชนท้องถิ่น

ต้องการ

4.2.2 ผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับ โครงการพัฒนาประเทศ เช่น โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ต้องการคนทำงานในสาขาปิโตรเคมี เพื่อป้อนโรงงานแยกก๊าซและกลั่นน้ำมัน และต้องการสาขาช่างกลโรงงาน ช่างโลหะ ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ เพื่อทำงานในท่าเรือท่าลึกลับ

4.3 เพิ่มสาขาวิชาใหม่ ๆ เข้าไปในหลักสูตร เช่น สาขาปิโตรเคมี สาขาเจียรไนเพชรพลอย สาขาคอมพิวเตอร์ สาขารัฐกิจท่องเที่ยว

4.4 จัดรูปแบบอาชีวศึกษาให้เหมาะสมกับสังคมและท้องถิ่น เช่น ภาคต่างๆ มีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา

4.5 คนต้องประกอบอาชีพหลายเวลา ทั้งกลางวัน ตอนเย็น ตอนกลางคืน (ภาคเช้า, บ่าย และค่ำ) เพื่อให้คนที่คิดทำงานในบางเวลามีโอกาสเรียนในวิชาที่ว่างจากงาน

4.6 เดิมอาชีวศึกษาจะต้องสอนกันในโรงเรียนต่อไปจะเปลี่ยนเป็นเรียนและสอนกันในโรงงานและสถานประกอบการ หรือสอนกลุ่มสนใจตามศาลาวัดและที่ว่างของหมู่บ้าน จะมีการเรียนการสอนทางไปรษณีย์ และสื่อทางไกล

4.7 เดิมอาชีวศึกษาต้องออกมาเรียนเต็มเวลา ต่อไปประกอบอาชีพอยู่ที่เรียนได้ เช่น ปวช.พิเศษ สำหรับลูกหลานเกษตรกร ฤดูเพาะปลูกก็เพาะปลูกไป ฤดูเก็บเกี่ยวก็เก็บเกี่ยวไป ช่วงว่างหลังจากฤดูเพาะปลูกและหลังฤดูเก็บเกี่ยวก็เข้ามาเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนหรือสารพัดช่างประมาณ 5 ปี ประเมินผลผ่านก็ได้วุฒิ ปวช. (พิเศษ) หรือ ปวช. ระบบทวิภาคี

4.8 ผู้สอน ค่อยเปลี่ยนจากใช้ครูสอนเป็นผู้ชำนาญในงานอาชีพ

4.9 อาชีพที่ประกอบอยู่แล้ว นำมาประเมินเทียบโอนเป็นหน่วยกิต

4.10 มีการใช้อาชีวศึกษาในการแก้ปัญหาของประเทศชาติ เช่น

4.10.1 แก้ปัญหาความยากจนในชนบท

4.10.2 แก้ปัญหาทุกข์ของชาวนาที่ขายข้าวได้ราคาต่ำ

4.10.3 แก้ปัญหาการตกเขียวโสเภณีเด็ก

4.10.4 แก้ปัญหาเด็กเรียนจบไม่มีที่เรียนต่อ

4.10.5 แก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางสาขา

4.11 มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เช่น จัดตั้งโรงเรียน ในโรงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
4.12 การพัฒนาเนื้อหาจะต้องตรงตามความต้องการของวงการธุรกิจ และสถาน
ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ก็ขอให้นักเรียนมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ประกอบการ ดึงนั้น

4.12.1 มีกรรมการที่ปรึกษาจากผู้แทนสาขาอาชีพ

4.12.2 มีการวิเคราะห์เนื้อหาอาชีพ (Occupational Analysis)

2.2.3 ปรัชญาการศึกษา

2.2.3.1 ความหมายของปรัชญา

ในหนังสือ The World Book of Dictionary (อ้างใน กัญญา คำศิริพิมาน. 2538 : 1187) ของบาร์นาร์ด ได้ให้ความหมายของปรัชญาไว้หลายนัยด้วยกัน ดังนี้

1. ปรัชญาคือ คำอธิบายหรือทฤษฎีความรู้ของจักรวาล
  2. ปรัชญาคือ การศึกษาถึงความจริงหรือหลักของความรู้ความจริงทั้งหมด ซึ่งเป็นการศึกษาถึงต้นเหตุและหลักเกณฑ์ต่างๆ ของจักรวาล
  3. ปรัชญาคือ หลักในการดำเนินชีวิต เช่น หลักเกณฑ์ในด้านความประพฤติ ความเชื่อในศาสนาหรือขนบธรรมเนียมประเพณี
  4. ปรัชญาคือ หลักกว้างๆ ทัวไปของวิชาเฉพาะหรือกลุ่มกิจกรรม
  5. ปรัชญาคือ เจตคติที่สุบุมและมีเหตุมีผล การยอมรับสิ่งต่างๆ เสมือนเป็นสิ่งที่ดีที่สุด
  6. ปรัชญาคือ ความรักหรือการชวนชววยเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญญา (ความฉลาด)
- Gove (อ้างใน กัญญา คำศิริพิมาน. 2538 : 119) ได้ให้ความหมายของปรัชญาไว้คล้าย ๆ กัน หลาย ๆ นัยด้วยกันคือ

1. ปรัชญา คือ ความรักหรือการชวนชววยในปัญญาและการค้นหาต้นเหตุและหลักต่างๆ ของความจริง
  2. ปรัชญาคือ การค้นหาความจริงโดยวิธีการทางตรรกวิทยา (เหตุผล) มากกว่าที่จะได้จาก การสังเกตเห็น
  3. ปรัชญาคือ การวิเคราะห์วิจารณ์ถึงมูลเหตุของความเชื่อพื้นฐานและการวิเคราะห์ความคิดพื้นฐานที่ได้จากความเชื่อนั้นๆ
  4. ปรัชญา คือ การนำการเรียนรู้ต่างๆ มาสัมพันธ์กัน
- จะเห็นว่า ความหมายของปรัชญานั้นมีความหมายแตกต่าง หลายทัศนะ พอดีสรุปได้ดังนี้คือ ปรัชญา หมายถึง การนำเอาแนวความคิดหรือความเชื่อ มาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดหมายปลายทางของการศึกษา

2.2.3.2 ปรัชญาทางอาชีพศึกษา

1. ปรัชญาที่ว่า การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและเพื่อการพึ่งตนเอง
2. ปรัชญาที่ว่าการศึกษาตลอดชีวิต
3. ปรัชญาที่ว่าการศึกษาคือชีวิต ชีวิตคือการศึกษา
4. ปรัชญาที่ว่าทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชา ใช้เวลาให้เกิดคุณ
5. ปรัชญาที่ว่าทำเป็น จัดการเป็น บริการเป็นและขายเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงแหล่งที่มาทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ประจักษ์ว่าการศึกษาเพื่ออาชีพและมิงานทำ ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2.4 การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษาแบ่งเป็น 3 ลักษณะคือ (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 3-4)

1. จัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนกรมอาชีวศึกษาจัดหลักสูตรระดับต่าง ๆ

ดังนี้

1.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาในบางสาขาวิชา โดยเข้าศึกษาต่อ 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงตามสาขาที่เลือกเรียน

1.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวส. เข้าศึกษาต่อ 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าปริญญาตรีตามสาขาที่เลือกเรียน

2. จัดการเรียนการสอนหลักสูตร ปวช.พิเศษ (อส.กช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษา) ซึ่งเป็นเยาวชนที่มีประสบการณ์ในงานเกษตร 2-3 ปี อายุระหว่าง 15-25 ปี เข้ารับการศึกษานในวิทยาลัยเกษตรกรรม อาจกลับไปปฏิบัติงานฟาร์มในไร่นาของตนเอง และกลับมาศึกษาต่อให้ครบจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาวิชาสามัญหลักสูตรเร่งรัดได้รับวุฒิ ม.3 หรือเทียบเท่าจบการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ปัจจุบันดำเนินการสอนในสาขาวิชา

3. จัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการจัดทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อบริการแก่ชุมชน แบ่งออกเป็นหลักสูตรประเภทต่างๆ คือ

3.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าศึกษาวิชาชีพ 1 ปี หรือ 1,350 ชั่วโมง เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับ

เอกสารประกาศนียบัตรช่างฝีมือตามสาขาที่เลือกเรียน การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกที่ 3.2 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น รับสมัครประชาชนทั่วไปหรือผู้สนใจที่สำเร็จ

การศึกษาภาคบังคับเป็นอย่างต่ำเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ซึ่งมีระยะเวลาแตกต่างกัน หรือเรียกว่าหลักสูตรหลากหลายตามเนื้อหาวิชา เช่นหลักสูตร 45, 75, 100, 120 และ 225 ชั่วโมง ในสาขาวิชาต่างๆ เมื่อผ่าน การศึกษาแล้วจะได้รับใบสำคัญรับรองความรู้ความสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

3.3 หลักสูตรเสริมวิชาชีพชั้นมัธยม เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่จัดการเรียนการสอน ให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา และโรงเรียนเอกชน

3.4 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพในงานบริการวิชาการด้านเกษตรกรรม โดยจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น แก่เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรเคลื่อนที่โดยออกไปให้บริการแก่เกษตรกรในชนบท

2.2.5 แผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 8 (2540-2544) ของกรมอาชีวศึกษา

2.2.5.1. วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

1. ด้านปริมาณ ดำเนินการให้บังเกิดผลดังต่อไปนี้

1.1 ขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษา และฝึกวิชาชีพในระดับกลางและระดับสูงให้กว้างขวางทั่วถึงมากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในชนบทรวมทั้งการแก้ปัญหา การขาดแคลนกำลังคนในเขตพัฒนาพิเศษและเป็นการสนองนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ถึง 12 ปี ภายในปี 2550 โดยเน้นการช่วยเหลือผู้มีความยากจนเป็นพิเศษ รวมตลอดไปถึงผู้พิการและสตรี

1.2 จัดการศึกษาและฝึกอาชีพให้ยืดหยุ่นหลากหลาย สร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถสนองความต้องการกำลังคนของประเทศ สนองความต้องการของสังคม และสนองความต้องการของผู้เรียนซึ่งแตกต่างได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

1.3 พัฒนากำลังคนในตลาดแรงงานและผู้ด้อยโอกาสในชนบทห่างไกล เฉพาะอย่างยิ่งในด้านความรู้และทักษะวิชาชีพเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ทันทีกับความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคตรวมทั้งเพื่อช่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. ด้านคุณภาพ เน้นการพัฒนาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งให้มีคุณภาพเป็นเลิศภายในปี 2550 โดยให้นักเรียนนักศึกษาซึ่งถือเป็นศูนย์กลางของการพัฒนามีคุณลักษณะตามที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีความสุขภาพพละนามัยดีทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีความสามารถในการใช้ความคิด ใฝ่รู้และสามารถแสวงหาความรู้ มีความสามารถทั้งวิชาการและวิชาชีพในระดับสากล สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย ไม่เห็นแก่ตัว รับผิดชอบ ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เข้าใจในความเป็นไปของโลกและสามารถปรับ

เปลี่ยนไปในทางที่เหมาะสมได้เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย

3. ด้านการบริหารและสนับสนุน ให้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่องค์กรระดับภูมิภาคเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาและพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษารวมทั้งองค์กรทุกระดับในภูมิภาคให้สามารถรองรับการกระจายอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตัดสินใจในด้านการบริหารและการจัดบริการทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการกำลังคนของประเทศในภาพรวม ให้ชุมชนและองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาอย่างเข้มแข็งมากขึ้นใช้เทคโนโลยี สารสนเทศช่วยในการบริหารและจัดการ กำหนดมาตรฐานในด้านต่างๆ รวมทั้งติดตามประเมินผลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณ ทั้งนี้โดยถือเอาแนวทางปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักในการดำเนินการ

2.2.5.2 รายละเอียดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน นักศึกษา

(พิจารณาประกอบวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพของแผนฯ)

ในการพัฒนาอาชีพศึกษาตามวัตถุประสงค์ของแผนมุ่งหวังให้เกิดคุณลักษณะแก่นักเรียนนักศึกษาดังต่อไปนี้

1. ทางด้านร่างกาย

- 1.1 ให้มีสุขภาพสมบูรณ์ เติบโตสมวัย
- 1.2 เข้าใจสาธารณสุขพื้นฐานรู้จักป้องกันโรค
- 1.3 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติด

2. ทางด้านจิตใจ

2.1 มีความสุขสงบ รู้จักพักผ่อนและสันทนการในทางที่เหมาะสม

2.2 มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย ภาควุฒิใจในตนเอง

2.3 มีจิตใจเป็นประชาธิปไตยเข้าใจคนอื่น ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ทำงานเป็นทีมได้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักและเข้าใจในความสำเร็จของสิ่งแวดล้อม รู้จักคิดแบบรวมส่วนและคิดถึงส่วนรวมไม่คิดถึงแต่ตนเองและประโยชน์ของพวกเขา

2.4 มีสุนทรีย์ สำนึกในความเป็นไทย ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมไทย ค่านิยมไทย เข้าใจและสำนึกในการเป็นประชากรโลก

2.5 มีจิตใจที่จะสู้สิ่งยาก เห็นคุณค่าและภาควุฒิใจในงานสุจริต รวมทั้งภาควุฒิใจ

เอกสารนี้และเห็นคุณค่าของสิ่งที่ศึกษาการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกที่ 2.6 ยึดพุทธปรัชญาและปรัชญาในศาสนาที่ตนนับถือเป็นหลักในการดำรงชีวิตใช้

3. ทางด้านความรู้

- 3.1 รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาและมีวิจารณญาณ มีความสามารถที่จะเลือกรับสื่อที่มีคุณภาพได้
- 3.2 ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ รู้ที่จะศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต
- 3.3 สามารถปรับปรุงวิถีชีวิตและการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของโลก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและรู้จักเลือกสรรสิ่งที่เหมาะสม
- 3.4 รู้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจได้อย่างดี
- 3.5 รู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพื้นฐาน ทั้งที่จำเป็นต่องานและการศึกษาต่อ รวมทั้งสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปได้ง่ายและรวดเร็ว
- 3.6 มีความสามารถในการจัดการ
- 3.7 รู้จักตนเอง ประเทศของตน ประเทศเพื่อนบ้าน รู้เท่าทันโลก
- 3.8 รู้และมีความสามารถที่จะทำให้คนและผู้อื่นมีความสุข ครอบครัวยุ่บอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ และช่วยให้สิ่งแวดล้อมยั่งยืน
- 3.9 รู้จริงในพุทธปรัชญา และปรัชญาในศาสนาที่ตนนับถือ จนสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 3.10 ไม่ยึดติดกับรูปแบบหรือคำตอบใดคำตอบเดียว โดยเชื่อในข้อมูล ข่าวสาร และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4. ทางด้านทักษะและการประกอบอาชีพ

- 4.1 มีทักษะเพียงพอที่จะประกอบอาชีพเฉพาะทาง และมีทักษะพื้นฐานเพียงพอที่จะปรับเปลี่ยนเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป
- 4.2 มีนิสัยในการทำงานที่ดี สามารถประกอบสัมมาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการเป็นลูกจ้างและการประกอบอาชีพอิสระ
- 4.3 สามารถพัฒนาสัมมาชีพจนสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้
- 4.4 สามารถพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น เพื่อเป็นการลดช่องว่างของรายได้ระหว่างคนในเมืองและชนบท และช่วยให้คนไม่ทิ้งถิ่น

2.2.5.3 นโยบายและมาตรการ

นโยบาย 1 ขยายโอกาสการศึกษาและฝึกวิชาชีพให้กว้างขวางและเสมอภาคมากขึ้น
เฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสให้ผู้มีฐานะยากจนในชนบท รวมทั้งให้สามารถสนองความต้องการกำลังคนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เอกสารกำลังคนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ มาตรการ ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.1 จัดทำแผนที่ตั้งสถานศึกษา (School Mapping) ตามแนวทางปฏิรูปโรงเรียนและสถาน

ศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดย :

- ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนซึ่งขาดแคลนทั้งในระดับท้องถิ่นและในภาพรวมของประเทศความต้องการที่จะศึกษาและฝึกวิชาชีพของประชาชน การร่วมรับผิดชอบจัดอาชีวศึกษาของเอกชน รวมทั้งจำนวนตัวป้อนที่กรมอาชีวศึกษาต้องรับผิดชอบ

- กำหนดขนาดที่เหมาะสมของสถานศึกษา และระยะเวลาที่สถานศึกษาจะสามารถรับนักเรียนนักศึกษาได้เต็มศักยภาพ รวมทั้งการจัดทำผังแม่บทของทุกสถานศึกษาไว้ให้สมบูรณ์

1.2 ศึกษาทบทวนความต้องการกำลังคนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อปรับแผนการผลิตและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในแต่ละพื้นที่และของประเทศในภาพรวม

1.3 ให้ผู้ด้อยโอกาสในด้านต่างๆ เฉพาะอย่างยิ่งผู้มีฐานะยากจนในชนบท คนพิการ และสตรีได้มีโอกาสศึกษาและฝึกวิชาชีพมากขึ้น โดย

- เพิ่มจำนวนการรับในสถานศึกษาที่มีอยู่ โดยเน้นการดำเนินการตามโครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต

- จัดตั้งสถานศึกษาใหม่

- จัดหาทุนการศึกษาทั้งให้เปล่าและให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและฝึกวิชาชีพ

1.4 ให้การฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อยกระดับแรงงานในภาคอุตสาหกรรม และบริการรวมทั้งภาคเกษตรกรรม โดยเน้นวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และให้มีความตระหนักถึงการรักษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

1.5 ช่วยยกระดับครูสอนวิชาชีพในระดับประถมและมัธยม รวมทั้งช่วยสอนวิชาชีพนักเรียนในระดับประถมและมัธยมตามโอกาส

1.6 พัฒนาการจัดการศึกษาวิชาชีพรูปแบบต่างๆ ให้ประหยัดและมีลักษณะยืดหยุ่น หลากหลายและมีการเชื่อมโยงกันมากขึ้น เพื่อให้สามารถสนองความต้องการที่แตกต่างกันของประชาชนได้อย่างกว้างขวาง เช่น การจัดระบบทวิภาคี ทางไกล เทียบ/โอน สะสมหน่วยกิต เทียบหรือสอบเทียบความรู้และประสบการณ์ เป็นต้น

1.7 วางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน (Demand Pull) และเพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาในทิศทางที่พึงประสงค์ (Supply Push)

1.8 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อเพิ่มโอกาสการศึกษาและฝึกวิชาชีพให้กับประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารนโยบาย 2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนและชุมชนได้ให้ความร่วมมือและร่วมรับ
ไม่ว่าการภาระในการจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพ รวมทั้งให้มีการประสานงานในระดับชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการศึกษาและฝึกวิชาชีพในสถาบันทั้งของรัฐและเอกชน

มาตรการ

2.1 เชิญชวนภาคเอกชนและชุมชนร่วมจัดทำและพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอน จัดบุคลากร จัดการวัดและประเมินผลรวมทั้งการขยายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กว้างขวางและมีคุณภาพสูงขึ้น

2.2 สนับสนุนให้เอกชน และชุมชนได้ร่วมมือและร่วมรับภาระรวมตลอดไปถึงการร่วมลงทุนในการจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพในด้านต่างๆ รวมทั้งมีส่วนในการติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษามากขึ้น

2.3 เร่งรัดติดตามให้มี พ.ร.บ. การอาชีวศึกษาแห่งชาติตามร่างที่เสนอไว้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานกับภาคเอกชนและสถาบันต่างๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถดำเนินการตาม พ.ร.บ. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรต่างๆ ของรัฐและภาคเอกชนในการวางแผนจัดตั้งสถานศึกษา การรับนักเรียนนักศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาและการพัฒนาบุคลากร

นโยบาย 3 เร่งรัดแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูอาจารย์ การพัฒนาคุณภาพครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการผลิตกำลังคนระดับสูงให้สอดคล้องกับความต้องการ

มาตรการ

3.1 จัดทำแผนอัตรากำลังครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาไว้ให้ชัดเจนสอดคล้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษาและสนองตามความต้องการกำลังคนในปัจจุบันและอนาคต

3.2 บรรจุแต่งตั้งครูให้ครบทุกตำแหน่งตามแผนอัตรากำลัง และใช้มาตรการอื่นที่เหมาะสม เช่น การเกลี้ยอัตรากำลังลดจำนวนครูช่วยราชการ เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนให้ครูอาจารย์วุฒิขาดแคลนได้รับค่าตอบแทนเป็นพิเศษ

3.3 ดำเนินการเพื่อให้มีการผลิตครูอาจารย์เพียงพอกับความต้องการ ทั้งการผลิตเอง และประสานงานกับหน่วยงานผลิตครูอาจารย์อื่น ๆ รวมทั้งดำเนินการเพื่อให้ได้มีอัตราตามแผนที่กำหนด

3.4 เร่งรัดการเสนอ พ.ร.บ. สถาบันการอาชีวศึกษา และพัฒนาบุคลากรและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้สามารถผลิตแรงงานระดับสูง (นักเทคโนโลยี-วิศวกรปฏิบัติการ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งยกระดับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) ซึ่งเทียบเท่าปริญญาตรีเป็น

3.5 สร้างแรงจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมเข้าศึกษาวิชาชีพครูและเป็นครู รวมทั้งจูงใจให้ผู้เป็นครูอยู่แล้วได้ยึดอาชีพครูอยู่ต่อไปโดยจัดระบบสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล

ของครูให้มากขึ้น ให้ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความสะดวกที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น 3.6 พัฒนาสถาบันผลิตครู และสถาบันที่เป็นฝึกสอนของนักศึกษาครูให้เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งผลิตและฝึกครูวิชาชีพที่มีคุณภาพในทุกด้าน ทั้งนี้โดยมีเครื่องชี้ที่ชัดเจน

3.7 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูให้ได้ครูที่มีความรู้ความสามารถในเชิงวิเคราะห์และมีคุณธรรม จริยธรรม

3.8 ให้มีการพัฒนาครู-อาจารย์อย่างมีระบบ ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ โดยมีการพัฒนาตามปกติอย่างน้อยทุกระยะ 2 ปี และมีการพัฒนาเป็นพิเศษเพื่อให้อาจารย์ที่กว้างไกล มีความรู้ความสามารถทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณธรรม จริยธรรมให้สามารถเป็นตัวอย่างได้ ในการฝึกอบรมจะเน้นสมรรถนะที่เพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู และให้ถือว่าการพัฒนาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่ของครูด้วย

3.9 เร่งรัดพัฒนาผู้บริหารทุกระดับรวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ และมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ โดยมีแนวทางเช่นเดียวกับการพัฒนาครู-อาจารย์

3.10 จัดให้ผลจากการฝึกอบรมและผลงานในหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ เป็นผลงานที่ใช้ในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง และสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคู่กันไป

3.10 เพิ่มพูนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เพื่อการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานให้กับครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

3.11 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้พัฒนาเอกสารการเตรียมการสอน (Lesson Plan) และเอกสารช่วยสอน (Instruction Sheet) ตลอดจนเอกสารประกอบการบรรยาย ตำรา หนังสืออ้างอิงต่างๆ และส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้มี ประสบการณ์จริงในอุตสาหกรรมด้วยวิธีการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

3.12 ร่วมมือกับสถาบันและองค์กรทั้งในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาครูอาจารย์รวมทั้งดำเนินการให้สถาบันพัฒนาครูอาชีพศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาครูวิชาชีพให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน

3.13 ให้ครูอาจารย์สามารถทำการสอนได้มากกว่า 1 แห่ง ทั้งในและนอกสถาน ศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา และได้รับค่าตอบแทนพิเศษ รวมทั้งนับรวมเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน ในการบรรจุครูใหม่ให้นำประสบการณ์มาพิจารณาประกอบการกำหนดเงินเดือนด้วย

3.14 กำหนดคุณสมบัติและเปิดโอกาสให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนและส่วนราชการต่างๆ รวมทั้งผู้เกษียณอายุราชการได้มาสอนโดยมีค่าตอบแทนให้ตามความเหมาะสม

นโยบาย 4 ปรับปรุงหลักสูตรให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาและฝึกวิชาชีพ มาตรการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารนี้ เป็นเอกสาร 4.1 พัฒนาหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคน เพื่อพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ และตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการ

ประกอบสัมมาชีพ โดยเน้นบูรณาการของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ รวมทั้งกำหนดเครื่องชี้พัฒนาการที่จะให้เกิดขึ้นไว้อย่างเป็นรูปธรรม

4.2 พัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาชีพใหม่ เพื่อตอบสนองโครงสร้างกำลังคนในปัจจุบันและอนาคตที่มีพื้นที่ความรู้และทักษะสูงขึ้น รวมทั้งการเตรียมการเพื่อรับการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี

4.3 พัฒนารูปแบบและกระบวนการจัดทำหลักสูตร รวมทั้งการจัดการเพื่อให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรรูปแบบต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 เร่งรัดการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อยู่เสมอ

4.5 พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่สำคัญเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

นโยบาย 5 พัฒนาระบบการเรียนการสอนอาคารสถานที่เครื่องมือเครื่องจักร และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนสื่อสารสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลในด้านต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาและฝึกวิชาชีพ

มาตรการ

5.1 ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอนที่ทันสมัยมากขึ้น

5.2 พัฒนาห้องสมุดและศูนย์วิทยบริการ วัสดุที่จะศึกษาหาความรู้ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการศึกษาและพัฒนาตนเองจนเต็มศักยภาพ ตลอดชีวิต

5.3 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นพื้นฐานของอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องจักร และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน โดยมุ่งยกระดับสถานศึกษาที่ขาดแคลนมาก่อนเป็นอันดับแรก

5.4 กำหนดและทดสอบมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ โดยองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมและทดสอบเพื่อให้การศึกษาและฝึกวิชาชีพได้มาตรฐานสากลสามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้

5.5 ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมการเรียนการสอน และส่งเสริมให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาตามวิธีวิทยาศาสตร์ได้ด้วยตนเอง พร้อมปลูกฝังให้มีลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.6 ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นจริงอย่างมีระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้

เอกสารฝึกงานจริงทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมทั้งการศึกษาจากประสบการณ์ตรงในด้านต่างๆ โยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้ง 5.7 จัดให้สถานศึกษามีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ใช้

เป็นสังคมตัวอย่างที่พึงประสงค์ และเป็นแหล่งพัฒนาคนที่มีคุณภาพ

5.8 ให้มีการพัฒนาดูแลบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบและให้ครู-อาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษา

5.9 ร่วมมือกับสถาบันและองค์กรทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน วัสดุครุภัณฑ์และสื่อการสอนรวมทั้งการพัฒนาสถานศึกษาที่เหมาะสมให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะช่วยให้การศึกษาและฝึกวิชาชีพให้แก่นักเรียนนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้าน

5.10 สนับสนุนองค์การนักเรียนนักศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ได้อย่างคล่องตัว ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนนักศึกษา

5.11 ปรับปรุงระบบสอบคัดเลือกได้สะท้อนวัตถุประสงค์ของการเรียน และเน้นการใช้ผลการเรียนสะสมในการประเมินผล ลดความสำคัญของการสอบคัดเลือกลง และจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลการศึกษา

นโยบาย 6 สนับสนุนการพัฒนาสุขภาพพลานามัย การกีฬา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความเป็นไทยและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
มาตรการ

6.1 บูรณาการเรื่องสุขภาพและการกีฬาไว้ในกระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรมร่วมหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมผู้มีความสามารถในด้านกีฬาเป็นพิเศษ

6.2 ใช้องค์การนักศึกษาเป็นกลไกในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม สำนึกในความเป็นไทย ภูมิใจในตนเองและวิชาชีพที่เลือกเรียน

6.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และให้มีบูรณาการกิจกรรม เหล่านี้ไว้ในกระบวนการเรียนการสอน และให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

6.4 ให้มีกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกับครอบครัวและชุมชน เพื่อพัฒนาให้เกิดผลตามนโยบาย

6.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนคนดีในสถานศึกษาทั้งนักเรียนนักศึกษา ครูอาจารย์และบุคลากรอื่น เพื่อให้เป็นตัวอย่างและส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันที่จะสร้างคุณงามความดี

6.6 เน้นกิจกรรมการป้องกันเอดส์และสารเสพติดเป็นพิเศษ โดยการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการป้องกัน เน้นเรื่องนี้ในกระบวนการเรียนการสอนปกติ และมีกรรมรงค์ ติดตามป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

นโยบาย 7 ส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อให้เป็นพื้นฐานในการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากมีการนำไปใช้
ศึกษาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพและสนองความต้องการกำลังคนในด้านนี้

มาตรการ

- 7.1 ปรับปรุงการสอนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- 7.2 ส่งเสริมการจัดประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์คิดค้นการวิจัยและพัฒนา โดยใช้เทคโนโลยีที่ศึกษามาเป็นพื้นฐาน
- 7.3 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่ท้องถิ่นและประเทศเพื่อนบ้าน และร่วมมือกับองค์กรและสถาบันในและต่างประเทศพัฒนาการศึกษาด้านนี้
- 7.4 ส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

นโยบาย 8 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย

มาตรการ

- 8.1 ให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตยที่ถูกต้องแก่นักเรียนนักศึกษา โดยใช้องค์การนักศึกษาเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักในคุณประโยชน์ของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 8.2 นำความรู้เรื่องประชาธิปไตยไปปฏิบัติจริงในวิถีชีวิต เฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- 8.3 ส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์การเลือกตั้งในท้องถิ่นที่ถูกต้องและต่อเนื่อง
- 8.4 กำหนดเครื่องชี้วัดที่ชัดเจนถึงความก้าวหน้าของการศึกษาเพื่อประชาธิปไตยและให้มีการติดตามประเมิน และแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ
- 8.5 ให้ครู-อาจารย์ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนนักศึกษา เกี่ยวกับประชาธิปไตยที่ถูกต้อง และสามารถอ้างอิงได้
- 8.6 บูรณาการสอนประชาธิปไตยไว้ในกระบวนการเรียนการสอนปกติ ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรม โดยเน้นการปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตย

นโยบาย 9 พัฒนาระบบการบริหารการศึกษา

มาตรการ

- 9.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาได้เพิ่มศักยภาพในการวางแผนการบริหารงานบุคลากร งบประมาณ และการจัดการ
- 9.2 เร่งรัดการจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและการจัดฐานข้อมูลให้สมบูรณ์รวมทั้งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารและการจัดการรวมทั้งการเรียนการสอน ข้อมูลตลาดแรงงาน และเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะความต้องการกำลังคนในด้านต่างๆ
- 9.3 กระจายอำนาจการกำหนดแนวทางและการบริหารทั้งด้านอุตสาหกรรม งบประมาณ

และการจัดการไปยังสถานศึกษา ให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนในท้องถิ่นได้มีส่วนรับผิดชอบในรูปของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การพัฒนาและการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และให้มีกรรมการที่ปรึกษาจากบุคคลภายนอกในทุกสาขา วิชาที่เปิดสอน หน่วยงานส่วนกลางทำหน้าที่เพียงส่งเสริมสนับสนุน ติดตามดูแลให้เป็นไปตาม นโยบายและมาตรฐานที่กำหนด

9.4 ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและฝึกวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

9.5 เพิ่มค่าเล่าเรียนในสาขาวิชาที่ต้องลงทุนและมีผลประโยชน์สูงควบคู่ไปกับการจัดการ การศึกษาเพื่อนักเรียนนักศึกษาที่ยากจน รวมทั้งการจัดทุนเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระและ ส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน

9.6 เร่งรัดการปรับปรุงระเบียบให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจและให้การบริหารมีความ ยืดหยุ่นคล่องตัว

9.7 ปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็น เครื่องมือปฏิบัติและพัฒนางานในหน้าที่ได้อย่างแท้จริง

9.8 ปรับปรุงระบบการนิเทศทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา การตรวจสอบติดตาม ประเมินและรายงานตามมาตรการ โครงการและกิจกรรมที่กำหนดทั้งระยะสั้น และระยะยาวให้เกิด ผลกับการพัฒนาคุณภาพอย่างจริงจัง รวมทั้งการผนึกกำลังกับศึกษานิเทศก์สังกัดอื่นเพื่อนิเทศและ ติดตามงานวิชาการในสถานศึกษาทุกสังกัด

9.9 ร่วมมือกับสถาบันและองค์กรทั้งในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาระบบการบริหารและ การจัดการในทุกระดับ

9.10 จัดองค์กรให้เล็กแต่มีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางการพัฒนาระบบราชการเป็น หลัก รวมทั้งใช้วิธีการรื้อปรับ ระบบตามความเหมาะสม มีการนำหลัก 5 ส. และหลักของความเป็น เลิศมาปรับใช้ในองค์กรทุกระดับ

9.11 พัฒนาและให้ความสำคัญกับการแนะแนว เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาสามารถเล่า เรียนไปได้อย่างราบรื่น

9.12 สนับสนุนการดำเนินงานของอาชีวศึกษาจังหวัด (อศจ.) อาชีวศึกษาภาค(อศภ.) และสถานศึกษาให้เข้มแข็งสามารถรองรับการกระจายอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.13 ดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ ให้ได้รับงบประมาณการจัดอาชีวศึกษามากขึ้นสอดคล้อง กับปริมาณและคุณภาพที่พึงประสงค์ ทั้งโดยงบประมาณจากรัฐ และจากเอกชนจากเงินบำรุงการ ศึกษา จากความร่วมมือกับต่างประเทศรวมทั้งเงินกู้ยืมจากในประเทศและต่างประเทศตามความจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น "บ่อน้ำตาย" ไม่ใช่ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นโยบาย 10 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การติดตามและประเมินผล แผนงาน งานและโครงการให้เกิดผลตามมาตรการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างจริงจัง

มาตรการ

10.1 จัดฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำวิจัยติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10.2 จัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมการวิเคราะห์วิจัยและติดตามประเมินผลเป็นพิเศษ

10.3 ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ วิจัยและติดตามและประเมินผลมากขึ้น โดยมีเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัยและติดตามและประเมินผลไปใช้ประโยชน์กับการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างชัดเจน

10.4 แลกเปลี่ยนผลการวิจัยกับสถาบันและองค์กรทั้งในและต่างประเทศรวมทั้งสร้างเครือข่ายและการวิจัยเพื่อความร่วมมือและมีให้เกิดความซับซ้อน

10.5 เร่งรัดพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและรายงานผล ทั้งในระดับกอง กรม และระดับสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีความเชื่อมโยงประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุง นโยบาย แผนงาน และ โครงการ

นโยบาย 11 เร่งรัดปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

มาตรการ

11.1 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และแนะนำให้ครูอาจารย์ทุกระดับ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ได้เข้าใจถึงการให้บริการการศึกษาวิชาชีพในระดับต่างๆ ซึ่งจัดไว้อย่างยืดหยุ่น หลากหลาย เหมาะกับศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการกำลังคน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถจัดอาชีวศึกษาได้อย่างประหยัด เกิดประโยชน์กับทั้งผู้เรียนและสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น

11.2 รณรงค์ให้บุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอาจารย์และนักเรียนนักศึกษาภาคภูมิใจในวิชาชีพเข้าใจตรงกันถึงหน้าที่ที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเอง รวมทั้งสถานศึกษาเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

11.3 ประชาสัมพันธ์สถานศึกษาในทุกโอกาส โดยให้ประชาชนได้เข้าไปสังเกตการเรียนการสอน และให้เห็นสภาพที่แท้จริงของสถานศึกษาอย่างทั่วถึง เฉพาะอย่างยิ่งส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียนนักศึกษา เช่น โรงฝึกงาน ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

11.4 สร้างความเข้าใจที่ตรงกันในแนวทางพัฒนาสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสร้างภาพพจน์ที่ถูกต้องให้กับสังคม ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือและความภาคภูมิใจที่นักเรียนนักศึกษาจะถึงมีต่อสถาบันในทางที่สร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ผลงานที่ได้มาตรฐานซึ่งสามารถสร้างความนิยมเชื่อถือให้แก่สังคม เช่น สิ่งพิมพ์ การค้า ไม่ว่ากรจะประดิษฐ์ งานการค้า รวมทั้งมีการผลิตและเผยแพร่โดยสื่อที่น่าสนใจ เข้าใจง่ายและเป็น ไปอย่างสม่ำเสมอ

2.3 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพภาคใต้

2.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะยาวโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสมัยใหม่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของแรงงานในประเทศ สถานประกอบการมีความต้องการแรงงานที่มีความรู้ ความชำนาญ ทักษะในวิชาชีพ และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นจำนวนมากด้วย ดังนั้น การประสานความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถาบันการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะผลิตและพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และกระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาระยะยาว อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบาย รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระยะ 15 ปี (พ.ศ.2540-2554) ขึ้น

กรมอาชีวศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบทางการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนที่จะสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน จึงต้องเตรียมการวางแผนพัฒนาระยะยาว โดยเน้นความร่วมมือประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรองรับสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคตและเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการประสานงานและความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษากับสถานประกอบการหรือหน่วยงานที่ใช้กำลังคนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงได้จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อวางแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะยาว โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบนโยบายและทิศทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาระยะยาว โดยเน้นการประสานงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ
2. เพื่อแลกเปลี่ยนระดมความคิดเห็นและประสบการณ์ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาในพื้นที่เพื่อกำหนดทิศทางการวางแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะยาวให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
3. เพื่อรวบรวมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะ 15 ปี (พ.ศ.2540-2554) ระดับภูมิภาคและระดับกรม

สำหรับผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหารระดับกรม ประธานอาชีวศึกษาภาค

ผู้บริหารสถานศึกษา คณะทำงานร่างแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระดับภาค ผู้แทนกองวิทยาลัยเทคนิค กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กองการศึกษาอาชีพ กองวิทยาลัยเกษตรกรรม หน่วยงานในเทศก่และกองแผนงาน รวม 5 ครั้ง ใน 5 ภูมิภาค ดังนี้คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานและเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม กรุณาแจ้งให้ทราบก่อนการนำเอกสารไปใช้ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคเหนือ	ผู้เข้าสัมมนา	120	คน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ผู้เข้าสัมมนา	120	คน
ภาคกลาง	ผู้เข้าสัมมนา	150	คน
ภาคตะวันออก	ผู้เข้าสัมมนา	100	คน
ภาคใต้	ผู้เข้าสัมมนา	130	คน

2.3.2 กรอบความคิดแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ.2540-2544) ของ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1. กรมอาชีวศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้ถึงระดับปริญญา โดยมีพระราชบัญญัติรองรับและมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตในสาขานักเทคโนโลยี

2. มีสภาการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนระดับสูงทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่อย่างเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของกรมอาชีวศึกษา

3. กรมอาชีวศึกษาเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาวิชาชีพ การกำหนด การทดสอบและรองรับคุณภาพมาตรฐานอาชีวศึกษา

4. พัฒนาการใช้ระบบข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศ ตลอดจนเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทั้งในด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน

5. สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดกรมอาชีวศึกษา สามารถดำเนินการไปอย่างเป็นอิสระ โดยเฉพาะด้านวิชาการที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และสภาพทรัพยากรของท้องถิ่น

6. ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาชีพทุกระดับและประเภทวิชาชีพ ผ่านการฝึกอบรมหรือมีประสบการณ์จริงจากสถานประกอบการ

7. สถานศึกษาที่มีศักยภาพบางส่วนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถจนเป็นศูนย์กลางการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเฉพาะทางในภูมิภาคเอเชีย เช่น ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตรบางพูน วิทยาลัยประมงสงขลาติณสูลานนท์

9. สถาบันพัฒนาครูอาชีวศึกษาของกรมอาชีวศึกษา เป็นศูนย์กลางพัฒนาครูวิชาชีพประจำการของกระทรวงศึกษาธิการ และในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

10. สถานศึกษาบางแห่งในพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถให้เป็นศูนย์การศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพเฉพาะทางในอินโดจีนและอาเซียน เช่น หอนอกชาย มุกดาหาร เชียงราย สุรินทร์ ปราจีนบุรี เป็นต้น

11. ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบต่อเนื่องเน้นการ

เอกสารที่ประสานประโยชน์ และมีองค์กรที่มีประสิทธิภาพรองรับนั้น ไม่นับญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น 12. การพัฒนาบุคลากรดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นทั้งด้านการฝึกงาน ศึกษา ใช้

ต่อ/ดูงาน ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีการจัดหางบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

13. มีศูนย์ผลิตสื่อ ตำราเรียนด้านวิชาชีพที่มีประสิทธิภาพ โดยขอรับความช่วยเหลือต่างประเทศ หรือการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ
14. ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้นแบบเทคโนโลยีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ อันเป็นผลจากการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้รับการเผยแพร่และใช้ประโยชน์จริงจัง
15. จัดอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาดลอดชีวิต โดยเน้นความเชื่อมโยงต่อเนื่อง สามารถถ่ายโอนหน่วยการเรียน และเป็นเครือข่ายการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอาชีพ
16. ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นผู้รอบรู้ทั้งในด้านเทคโนโลยี การบริหารและการจัดการ รวมถึงเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตและในการทำงาน
17. พัฒนาและฝึกอบรมครูวิชาชีพให้มียุทธวิธีในการสอนวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
18. ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์กลางทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
19. ส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น
20. ขยายการจัดตั้งสถานศึกษาใหม่ เพื่อสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นและกระจายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพอย่างทั่วถึง

2.3.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาภาคใต้ ระยะ 15 ปี (2540-2544) ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ส่วนภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะ 15 ปี โดยงานของกรมอาชีวศึกษาได้รับการบรรจุไว้ในแผนฯ ของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวด้วย กระทรวงศึกษาธิการได้จัดแบ่งกลุ่มจังหวัดในแผนฯ เพื่อสะท้อนสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ไว้ 9 กลุ่ม ดังนี้ คือ

1. ภาคตะวันออก มี 13 จังหวัด คือ สิงห์บุรี ลพบุรี สระบุรี ปราจีนบุรี นครนายก ปทุมธานี สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี ระยอง ตราด สระแก้ว
2. ภาคกลางตะวันตก มี 11 จังหวัด คือ พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง นนทบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
3. ภาคเหนือตอนบน มี 9 จังหวัด คือ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ ลำปาง ลำพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ 4. ภาคเหนือตอนล่าง มี 9 จังหวัด คือ พิษณุโลก สุโขทัย กำแพงเพชร ตากะเพชรบูรณ์ การค้าไม่ว่าการพิจิตร นักรัศวรร์ อุทัยธานี ชัยนาท เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มี 6 จังหวัด คือ เลข ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย สกลนคร หนองบัวลำภู

6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มี 8 จังหวัด คือ มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด อุดรธานี ชัยภูมิ นครพนม อำนาจเจริญ

7. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ

8. ภาคใต้ตอนบน มี 9 จังหวัด คือ สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ระนอง กระบี่ พังงา ตรัง พัทลุง

9. ชายแดนภาคใต้ มี 5 จังหวัด คือ สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส
แผนพัฒนาอาชีวศึกษาภาคใต้ระยะ 15 ปีนี้ จะมุ่งเน้นการกำหนดทิศทางและจุดเน้นการพัฒนาอาชีวศึกษา ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2540-2554 คือ ในช่วงแผนฯ 8 9 และ 10 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในช่วงแผนฯ 7 (2535-2539) ยังเหลืออีก 1 ปี สำหรับการตั้งงบประมาณ (ปี 2539) หากมีโครงการเร่งรัดหรือที่มีความจำเป็นเร่งด่วนให้มีการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุน ดังนั้นระยะของแผนฯ 15 ปีนี้ จะกำหนดเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะเร่งด่วน เป็นช่วงปีสุดท้ายของแผนฯ 7 คือ ปีงบประมาณ 2539 หากมีความจำเป็นต้องจัดตั้งงบประมาณระยะเร่งด่วนในปี 2539 ก็จะมีข้อมูลในแผนฯ สนับสนุน ทั้งนี้ต้องเป็น โครงการที่แก้ปัญหาเร่งด่วน เพื่อสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐ
2. ระยะแผนพัฒนาฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2554) เป็นการมองภาพอนาคตของการอาชีวศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้ และการแก้ปัญหาสะสม (ถ้ามี)

องค์ประกอบของช่วงแผนฯ 8 นี้อาจประกอบด้วย

- สถานการณ์ดำเนินงานในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน
- ปัญหาสะสม (ถ้ามี)
- แนวนโยบายที่เกี่ยวข้อง
- แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและความต้องการกำลังคน
- ทิศทางและจุดเน้นในการพัฒนาอาชีวศึกษาในช่วงแผนฯ 8 (2540-2554)
- เป้าหมาย (ด้านปริมาณและคุณภาพ)
- มาตรการและโครงการสำคัญ

3. ระยะแผนพัฒนาฉบับที่ 9-10 (2545-2554) ให้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาระยะยาว ซึ่งอาจต่อเนื่องจากแผนฯ 8 หรือเป็นงานระยะยาวที่ต้องดำเนินการ ซึ่งไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้อาจประกอบด้วย

- ทิศทางและจุดเน้นในการพัฒนาอาชีวศึกษาในช่วงแผนฯ 9 และ 10

- เป้าหมาย (ด้านปริมาณและคุณภาพ)
- มาตรการและ โครงการสำคัญ

ในการจัดทำแผนพัฒนาอาชีวศึกษาระดับภาค ควรพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

- ความสอดคล้องกับแผนฯ และนโยบายระดับอื่นๆ
- การแก้ปัญหาสะสมภายในระบบการอาชีวศึกษา
- การตอบสนองความต้องการกำลังคนของเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นและประเทศ

การระดมความคิดเพื่อกำหนดทิศทางและจุดเน้นในการพัฒนาอาชีวศึกษาระยะ 15 ปี ในภาพรวมของกรม ควรพิจารณาจาก

- แนวนโยบายและแผนฯ ระดับต่างๆ
- ปัญหาของการอาชีวศึกษาภายในภาคฯ
- แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นและประเทศ

และระดมความคิดในการพัฒนาอาชีวศึกษาตามประเภทวิชาและประเภทสถานศึกษา

- ช่างอุตสาหกรรม
- เกษตรกรรม
- พาณิชยกรรม
- คหกรรม
- ศิลปหัตถกรรม

เมื่อกำหนดมาตรการและโครงการสำคัญต่างๆ แล้วจึงเสนอแผนฯ ต่อกรมอาชีวศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงแก้ไขข้ออนุมัติแผนฯ เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

2.3.4 นโยบายการพัฒนาการศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล)

นโยบายข้อที่

1. เร่งรัดการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาให้ทั่วถึงและเร่งขยายการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับประถมศึกษาให้มากขึ้น
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่ผู้พลัดโอกาส ผู้ด้อยด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาในรูปแบบหลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ 3.ม เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ นี้ในทุกประเภท เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งทำให้สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิต และสังคมของแต่ละพื้นที่ ที่ครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา ให้สามารถพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับความถนัดและความสนใจ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการประกอบอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน
5. เร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
6. เร่งผลิตครู-อาจารย์ ในสาขาที่ขาดแคลน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม
7. เร่งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
8. เร่งรัดให้มีการจัดสวัสดิการและให้ความคุ้มครองดูแลด้านสวัสดิภาพแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายข้อที่ 1 เร่งรัดการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาให้ทั่วถึง และเร่งขยายการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับประถมศึกษาให้มากขึ้น

มาตรการ

1. ให้บริการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างน้อย 1 ปีให้ทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางภาษาให้ได้รับการเตรียมความพร้อม 2 ปี
2. สนับสนุนให้เอกชน องค์กรทางศาสนา องค์กรมูลนิธิ และองค์กรสาธารณประโยชน์ มีบทบาทในการจัดการศึกษา ในระดับก่อนประถมศึกษาให้มากขึ้น
3. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญพิเศษ ในการเตรียมความพร้อมทางภาษาไทยแก่เด็กก่อนประถมศึกษาที่มีปัญหาทางภาษา
4. ให้สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ระดมสรรพกำลังเข้าไปช่วยเหลือในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่ที่ สปจ. ให้บริการไม่ทั่วถึง
5. ให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายการศึกษาให้เยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น โดยให้มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายและยืดหยุ่น สอดคล้องกับวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมของชุมชน .
6. ประชาสัมพันธ์ กระตุ้น และสร้างความเข้าใจให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองตระหนักและสนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษาทุกระดับ

มาตรการเร่งด่วน ข้อ 1 และ ข้อ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น, อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
นโยบายข้อที่ 2 ส่งเสริมการจัดการศึกษาแก่ผู้พลัดโอกาส ผู้ด้อยด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งผู้
ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาในรูปแบบหลากหลาย

มาตรการ

1. ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาแก่ผู้พลาดโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะจัดการศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในรูปแบบต่างๆ
2. ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะจัดการศึกษาตามรูปแบบการจัดการศึกษาขั้นต่อเนื่องในรูปแบบต่างๆ
3. ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และสนับสนุนการจัดการศึกษาสงเคราะห์ โดยให้กรมสามัญศึกษาจัดบริการให้เพียงพอ
4. สนับสนุนให้องค์กร สมาคม มูลนิธิและภาคเอกชนอื่นๆ มีบทบาทในการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส และผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา
5. รณรงค์ให้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ตลอดจนเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

มาตรการเร่งด่วน   ข้อ 1,3 และ 5

นโยบายข้อที่ 3   เร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิต และสังคมของแต่ละพื้นที่

มาตรการ

1. ปรับปรุงเนื้อหาสาระ สื่อ อุปกรณ์ และกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับ ทุกประเภทให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และสังคมของแต่ละพื้นที่
2. ปรับปรุงการเรียนการสอนทางด้านจริยธรรม โดยเฉพาะวิชาอิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตของแต่ละสังคม
3. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสนใจและเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทย ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนมากขึ้น
4. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจในรูปแบบต่างๆ ให้ครอบครัวเด็ก เยาวชนและประชาชน อย่างทั่วถึง
5. ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ทรัพย์สินทางปัญญาและสิ่งแวดลอม

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ปลุกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กและเยาวชนในเรื่องการมีลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพที่ดี ความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ
7. ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพ พลานามัย นันทนาการ และการกีฬา

มาตรการเร่งด่วน   ข้อ 1, 2, 5 และ 7

นโยบายข้อที่ 4 ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพในทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษาให้สามารถพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับความถนัดและความสนใจ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ

มาตรการ

1. จัดตั้งสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เพื่อขยายการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และฝึกอบรมให้กว้างขวางในรูปแบบที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน
2. สนับสนุนให้มีการประสานงานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน จัดการศึกษาวิชาชีพให้หลากหลาย
3. จัดการศึกษาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องให้แก่ผู้ที่พลาดโอกาสเรียนต่อในระดับโรงเรียน เป็นการเข้าสู่ตลาดแรงงานและประกอบอาชีพอิสระ
4. ให้จัดการเรียนการสอนที่เป็นการปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมทางวิชาชีพ และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรการเร่งด่วน   ข้อ 1 และ 3

นโยบายข้อที่ 5 เร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

มาตรการ   ระยะสั้น

1. ส่งเสริมให้มีการนิเทศการบริหารโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ได้มีการวางแผนในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
2. สนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียน
3. ส่งเสริมให้มีการผลิตและอุดหนุนด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และบุคลากรแก่โรงเรียนเอกชนตามความเหมาะสมและความจำเป็น
4. สนับสนุนให้มีการพัฒนาครู-อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ
5. ให้มีการนิเทศการปฏิบัติการสอน การติดตามและประเมินผลในการจัดการศึกษาและเขียนเขียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำข้อความไปคัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ในพื้นที่

6. ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชน มีบทบาทร่วมกันในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน
7. สนับสนุนให้โรงเรียนเอกชน มีการร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

นโยบายข้อที่ 6 เร่งผลิตครู-อาจารย์ในสาขาที่ขาดแคลน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม

มาตรการ

1. ประสานการผลิตและพัฒนาครู-อาจารย์ ในสาขาที่ขาดแคลน
2. สรรหาและแต่งตั้งครู-อาจารย์ จากบุคคลที่มีวุฒิทางการศึกษาและมีภูมิลำเนาในท้องถิ่น (มาตรการเร่งด่วน)
3. จัดอัตรากำลังครู-อาจารย์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของ ก.ค. (มาตรการเร่งด่วน)
4. เร่งผลิตครู-อาจารย์ ที่เป็นบุคคลในพื้นที่ (ครูทายาท) อย่างจริงจัง
5. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในวิชาการ การจัดการ คุณธรรมและจริยธรรม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
6. จัดอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปตามกรอบอัตรากำลังที่ ก.ค. และ ก.พ. กำหนด
7. ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิจัย และนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร

นโยบายข้อที่ 7 เร่งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มาตรการ

1. จัดตั้งศูนย์พัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเร่งด่วน โดยมีคณะกรรมการเพื่อกำหนดนโยบาย ประสานงานติดตามและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล
2. ให้มีการระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง
3. จัดให้มีเครือข่ายและเครื่องมือการสื่อสารอย่างเพียงพอ
4. พัฒนาโครงสร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศให้มีความถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัยและวางเครือข่ายประสานระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา
5. สนับสนุนให้มีการศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ให้มากขึ้น

นโยบายข้อที่ 8 เร่งรัดให้มีการจัดสวัสดิการและให้ความคุ้มครองดูแลด้านสวัสดิการแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรการ

ระยะสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่เป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบในการดำเนินการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ให้มีการประกันชีวิตข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆ ในพื้นที่เสี่ยงภัยและถิ่นทุรกันดารทุกคน
2. ให้สวัสดิการและความดีความชอบและสิทธิประโยชน์เป็นกรณีพิเศษเฉพาะข้าราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยเน้นที่ผู้ปฏิบัติการสอนเป็นสำคัญ และให้ทัดเทียมกับหน่วยงานอื่นๆ
3. ให้ผู้บริหารระดับสูงและผู้เกี่ยวข้องไปเยี่ยมเยียนข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างสม่ำเสมอ
4. จัดตั้งระบบสื่อสารที่สามารถติดต่อกันได้ระหว่างครูและโรงเรียน รวมทั้งหน่วยงานบังคับบัญชาตลอดเวลา
5. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพื่อการคุ้มครองสถานศึกษาและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

มาตรการ

ระยะยาว

1. จัดกองทุนเพื่อช่วยเหลือครูและครอบครัวที่ประสบภัยจากโจรก่อการร้าย
2. กำหนดมาตรการเป็นพิเศษในการบริหารงานบุคคลด้วยการพิจารณาบรรจุแต่งตั้งหรือโอนย้ายครูในพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง
3. พิจารณากำหนดตำแหน่งข้าราชการครูทุกตำแหน่งไว้ในจังหวัด การบรรจุแต่งตั้งให้ไปทำการสอนในโรงเรียนใดๆ ให้กระทำโดยคำสั่งเฉพาะกรณีไป ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลและสิทธิประโยชน์ในด้านสวัสดิการของครู
4. สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเอกชนและครูอาสาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนได้รับสวัสดิการทุกอย่างทัดเทียมกับข้าราชการ

2.3.5 โครงการฝึกวิชาชีพของกรมอาชีวศึกษาที่ดำเนินการในวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน

ปัจจุบันกรมอาชีวศึกษา ได้จัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาในภาคใต้ที่มีพื้นที่ติดต่อกับชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยมีศูนย์ประสานงานอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี เพื่อสนองนโยบายและประสานงานระหว่างสถานศึกษาและศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น ยกกระดับฐานะความเป็นอยู่ของชุมชนในชนบทห่างไกล ความเจริญออกไปให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้หรือมีการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 การฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้นให้กับประชาชนทั่วไป สถานศึกษาได้ดำเนินการในรูปแบบ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 ของงาน โครงการพิเศษ ซึ่งได้จัดทำขึ้น 3 โครงการ ดังนี้ (วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่, 2541 : คำนำ)

1. โครงการสอนวิชาชีพพระยะสั้นให้กับนักเรียน และศิษย์เก่าโรงเรียนตำรวจ
ตระเวนชายแดนตามพระราชดำรินในสมเด็จพระเทพ (ต.ช.ค.)
2. โครงการสอนอาชีพประชาชนชายแดนไทย-มาเลเซีย (ป.ช.ค.)
3. โครงการทักษิณพัฒนา (ท.พ.น.)

2.3.5.1 โครงการฝึกวิชาชีพ ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตาม พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทานพระราชดำริ โครงการฝึกอาชีพ ในปีพุทธศักราช 2531 และกรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานศึกษาดำเนินการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพ โครงการฝึกอาชีพ ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535 - 2539) หน่วยงานสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาได้ปฏิบัติงานโครงการฝึกอาชีพ ในพื้นที่ ชุมชน-โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร (โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และ โรงเรียนทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ พัฒนาชุมชน-โรงเรียน ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ) มีจำนวนมากกว่า 200 โรงเรียน เพื่อมุ่งหวังให้นักเรียน ศิษย์เก่า เยาวชน ประชาชน ได้รับการฝึกอบรม ได้มีความรู้ ทักษะ วิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการอาชีพสามารถไปทำงาน การพัฒนาการประกอบอาชีพ เพื่อจะทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งทางตรงทางอ้อม นั้น และโครงการฝึกอาชีพเป็นโครงการกิจกรรมต่อเนื่อง และได้กำหนดให้ดำเนินงาน ในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544) ต่อไป

กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดวิธีการปฏิบัติงาน โครงการฝึกอาชีพตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ โดยการบริหารส่วนกลาง ได้ให้โครงการการศึกษาอาชีวศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานกิจการพิเศษ มีหน้าที่การบริหารงาน งบประมาณ การกำกับ กำหนดแนวปฏิบัติงาน การศึกษาพัฒนางาน ให้สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน การศึกษาพัฒนานิเทศและติดตามประเมินผล รายงาน รวมทั้งการประสานงาน และการบริหารจัดการฝึกอบรม การศึกษาสำรวจข้อมูล การจัดหลักสูตร วิธีดำเนินการฝึกอบรม การศึกษา ประมวลผล นิเทศงานในแต่ละชุมชน ให้สามารถดำเนินการฝึกอบรมในชุมชน โรงเรียนในถิ่นทุรกันดารตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ ได้มีการฝึกอบรมอาชีพ โดยมีวิทยาลัยเกษตรเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง ที่ได้กำหนดให้เป็นผู้ดำเนินการจัดการฝึกอบรม การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานได้มีข้อมูลสารสนเทศ คำชี้แจง จากกรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดให้ปฏิบัติงานในแต่ละปีงบประมาณ โดยการคำนวณว่า การพัฒนางานให้สัมพันธ์กับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชดำริ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่วนกลางไปนิเทศ

การปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งการร่วมมือจัดกิจกรรมต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษ จะต้องมีการปฏิบัติงานเฉพาะให้ความร่วมมือศึกษาพัฒนา รวมทั้งการกำหนดวิธีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องให้ผู้รับการฝึกอบรมจะได้พัฒนาเป็นกิจกรรมสร้างงานสร้างอาชีพเสริมเฉพาะกรณี

การฝึกอาชีพ ตามโครงการฝึกอาชีพ ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ในชุมชน-โรงเรียน ได้สนับสนุนส่งเสริมการศึกษากิจกรรมโครงการอื่น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน นักเรียน ศิษย์เก่า เยาวชน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วม โรงเรียนของชุมชนได้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาของชุมชนในบทบาท ตามพระราชดำริ ครูตำรวจตระเวนชายแดน ผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีบทบาท ตามพระราชดำริ หน้าที่กำกับ ควบคุม ดูแล การดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนและมีส่วนส่งเสริมพัฒนางาน โครงการฝึกอาชีพและกิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อการสร้างสรรค์ความรู้ และการปฏิบัติงาน โครงการฝึกอาชีพ เป็นงานจัดการศึกษาอาชีพ การจัดการนิเทศการปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนา ดังนั้น กรมอาชีวศึกษา ได้จัดทำเอกสารนิเทศงานโครงการฝึกอาชีพ ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ โดยนายโกวิท ทองกุล ผู้อำนวยการโครงการการศึกษาอาชีวศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นผู้ปฏิบัติงานในชุมชน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ เป็นผู้ผลิตเอกสาร และได้ศึกษาข้อมูลวิเคราะห์รวบรวมข้อมูล ประมวลข้อมูล พระราชดำริ ทั้งนี้มุ่งหวังว่าเอกสาร การนิเทศ โครงการฝึกอาชีพจะสร้างสรรค์ประโยชน์ในการร่วมกันปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานการนิเทศ ในหน่วยงานสถานศึกษา กรมอาชีวศึกษา และเจ้าหน้าที่ ของภาครัฐและเอกชน มีหน้าที่เกี่ยวข้อง จะให้การสนับสนุนการพัฒนาการปฏิบัติงาน การฝึกอาชีพและกิจกรรม สนองพระราชดำริต่อไป

2.3.5.2 โครงการการศึกษาอาชีวศึกษาอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักงาน

กิจการพิเศษ กรมอาชีวศึกษา มกราคม พ.ศ. 2540

กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดให้หน่วยงาน สถานศึกษา ที่อยู่ในพื้นที่ที่ตั้งชุมชน-โรงเรียน ในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำรินี้ในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง รับผิดชอบการปฏิบัติงาน โครงการฝึกอาชีพ มีวิธีการปฏิบัติงาน คือ

- การกำหนดแนวทางการบริหารงานและการปฏิบัติงาน การดำเนินการตามกรอบข้อกำหนดหลักการปฏิบัติงาน ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน สามารถเลือกวิธีการปฏิบัติ การประยุกต์การทำงานให้เหมาะสมกับทรัพยากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ และชุมชน-โรงเรียน ที่จะไปปฏิบัติงาน ในพื้นที่ นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกหนึ่ง การศึกษา ดำรวจข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล ประมวลผล การ

กำหนด หลักสูตรวิชาชีพ ที่จะฝึกอบรมวิชาชีพ ให้ตอบสนองการพัฒนาฯ

- การจัดการฝึกอบรม ตามขบวนการจัดการฝึกอบรมอาชีพ
- การติดตามประเมินผล นิเทศการปฏิบัติงานรายงานผล
- การข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูล และการกำหนดแผนพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพ และกิจกรรมต่อเนื่อง จะดำเนินการต่อไป รวมทั้งรายงานเสนอขอการสนับสนุนจากกรมอาชีวศึกษา หน่วยงานของรัฐและเอกชน
- การประสานงานและส่งเสริมกิจกรรมต่อเนื่องของสมาชิก ที่ได้รับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ ทักษะวิชาชีพ สามารถนำไปปฏิบัติงาน สร้างงานหารายได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และกิจกรรมอื่นในการพัฒนาชุมชน
- การประสานงานแสวงหาความร่วมมือให้การสนับสนุนการฝึกอบรมและการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง
- การส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาวิชาชีพในโรงเรียน
- การปฏิบัติภารกิจในการปฏิบัติงานเสด็จพระราชดำเนินและการถวายงาน
- การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเฉพาะๆ
- การประสานการปฏิบัติงาน หน่วยงานประจำในพื้นที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงาน ชุมชน-โรงเรียน ครู ครูตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าหน้าที่ที่นักเรียน เยาวชน ประชาชน ได้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมการพัฒนาอย่างมีระบบในการจัดการ การประกอบอาชีพของประชาชน โดยจะต้องพิจารณาบุคคลที่จะมีส่วนร่วมเป็นหลัก
- การส่งเสริมพัฒนาการจัดทำระบบข้อมูล เช่น ทะเบียนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การนำไปใช้ประโยชน์ การรายงานผล ที่มีความสัมพันธ์ให้มีระบบและการจัดการให้ถูกต้องและอันหนึ่งอันเดียวกัน
- การร่วมกิจกรรมการพัฒนา ของหน่วยงาน ชุมชน

2.3.5.3 โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) ประจำปีงบประมาณ

2541 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชด.) เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการสู้รบบริเวณตามแนวชายแดน อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และกำลังจากภายนอกประเทศ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2521 ให้จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติชายแดน โดยมิรัฐมนตรีว่า

การกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่พิจารณาจัดทำแผนการดำเนินการต่างๆ ทั้งแผนเฉพาะหน้าและระยะยาว ที่จะช่วยเหลือราษฎร ทั้งนี้โดยให้คณะกรรมการชุดนี้ขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ 3

ตุลาคม 2521 คณะรัฐมนตรีก็ได้มีมติให้จัดตั้งหมู่บ้านป้องกันชายแดนไทย-กัมพูชา ตามแผนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้งแรก และได้ประกาศจัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองไทย-ลาว, ไทย-มาเลเซีย และไทย-พม่า ตามลำดับ เพื่อให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกองวางแผนเตรียมพร้อมด้านเศรษฐกิจ ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2524 และขอให้กรมอาชีวศึกษาให้การสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซีย 4 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ นราธิวาส ยะลา สงขลา และสตูล เป็นอันดับแรก กรมอาชีวศึกษาเห็นว่าโครงการดังกล่าวเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล จึงได้จัดทำแผนงาน/โครงการเพื่อให้การสนับสนุนและได้รับอนุมัติแผนงาน/โครงการให้ดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าวตั้งแต่ปีงบประมาณ 2528

ในปีงบประมาณ 2531 คณะกรรมการแก้ไขปัญหาราษฎร ไทยอพยพ อันเนื่องจากการกระทำของคอมมิวนิสต์ โดยคณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้อนุมัติแผนงาน/โครงการของกรมอาชีวศึกษาให้ดำเนินการในพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ราชบุรี ตาก แม่ฮ่องสอน กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ซึ่งต่อมาในปีงบประมาณ 2535 กรมอาชีวศึกษาก็ได้รับงบประมาณให้ดำเนินการเพิ่มขึ้นอีก 2 ด้าน คือ ไทย-ลาว และไทย-กัมพูชา ทำให้การดำเนินงานโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนครอบคลุมพื้นที่ชายแดนทั้ง 4 ด้าน รวม 29 จังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อสนับสนุนโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ตามแผนป้องกันประเทศแบบฉันทกกำลัง ตามนโยบายของรัฐบาลที่พยายามแก้ไขการดำรงชีวิตของประชาชนชายแดนเป็นการเสริมขวัญและกำลังใจให้เกิดความมั่นใจในรัฐบาลและให้มีความเชื่อมั่นในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติในที่สุด
2. เพื่อเร่งรัดพัฒนาหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเอง มุ่งเน้นการให้ความรู้วิชาชีพสาขาต่างๆ ที่เหมาะสมในสภาพท้องถิ่น ตามความต้องการของประชาชน ตามแนวทางแผนแม่บทใหม่ของโครงการ
3. เพื่อเสริมโครงการให้ความรู้ด้านวิชาชีพแก่ประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายที่ได้ให้การสนับสนุนไปแล้วให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และให้ความรู้ด้านวิชาชีพสาขาใหม่ตามความต้องการของราษฎร เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้ เป็นการส่งเสริมให้บังเกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครอบครัวและประเทศชาติในที่สุด

การดำเนินงานตามโครงการฯ กรมอาชีวศึกษาได้มอบหมายให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบในแต่ละจังหวัดประสานงานร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและจัดทำแผนบรรจุในแผนพัฒนาชนบท ระดับจังหวัดพื้นที่เพื่อความมั่นคงของชาติ ตามโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนตามระบบ กชช.และดำเนินการโดยการประสานแผนงาน/โครงการและกิจกรรมแบบผสมผสาน

ระหว่างสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาในแต่ละจังหวัด ในรูปอาชีวศึกษาจังหวัด (อศจ.) ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายบรรลุวัตถุประสงค์อย่างเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐ

นอกจากนี้ยังจัดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ สสำรวจความต้องการของประชาชน ในหมู่บ้านและคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น โดย มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตจากสาขาอาชีพที่ทำอยู่เดิม เพื่อ ให้มีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยี โนโลยีสมัยใหม่ที่จะสามารถนำไปใช้ หรือเลือกเปลี่ยนสาขาอาชีพใหม่เป็นอาชีพหลักตามความจำ เป็นและเหมาะสม ปีละประมาณ 6 รุ่น รุ่นละ 15-30 คน ระยะเวลาฝึกอบรมรุ่นละ 5-7 วัน แล้วแต่ สาขาวิชาชีพจะอบรม ทั้งนี้โดยใช้โรงเรียน ศาลากลาง หรือวัดในหมู่บ้านเป็นสถานที่ฝึกอบรม

สาขาวิชาชีพที่จัดฝึกอบรมขึ้นอยู่กับความต้องการของประชาชน เช่น

- การบำรุงรักษาเครื่องยนต์เล็กและจักรยานยนต์
- ไฟฟ้าเบื้องต้นและการตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน
- ช่างเชื่อมและบัดกรีโลหะ
- งานไม้ ก่ออิฐ และงานปูน
- อาหารโภชนาการ การถนอมอาหาร และการทำขนมต่างๆ
- การตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม ตัดผม เสริมสวยและศิลปะประดิษฐ์
- วิชาชีพเกษตรกรรมสาขาต่างๆ และเครื่องยนต์ฟาร์ม
- งานอลูมิเนียม ฯลฯ

2.3.5.4 โครงการฝึกอบรมวิชาชีพตามโครงการทักษิณพัฒนา

ตามที่รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับฐานะความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิต ของประชาชนชาวไทยภาคใต้ เพื่อสร้างรากฐานและสังคมให้มั่นคง จึงได้มีโอกาสดำเนินการพัฒนา ของชาวไทย 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เท่าเทียมกับพี่น้องคนไทยใน จังหวัดอื่นๆ ด้วยการพัฒนาอาชีพ สร้างความปลอดภัยกับชีวิตและทรัพย์สิน วิทยาลัยเทคนิค ได้ ร่วมมือกับกองทัพบก สถานศึกษาสร้างงานอาชีพฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนให้มีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาของตนเองให้มากที่สุด โดยการสร้างงานอาชีพ ส่งเสริมให้ประชาชน มีความรู้ ความ ชำนาญ ในการอาชีพเฉพาะด้าน ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความมั่นใจ ในการประกอบอาชีพให้ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สำหรับวัตถุประสงค์ก็เพื่อ

1. สนับสนุนโครงการทักษิณพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 2. ให้ประชาชนมีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น 3. ยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการนำไปใช้

4. ให้เยาวชนมีความรู้ด้านวิชาชีพและมีความสามารถเชิงปฏิบัติการจนประกอบอาชีพได้

5. จัดตั้งกลุ่มอาชีพประจำหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง ทำให้ส่วนรวมประหยัดรายจ่าย และส่วนตัวมีรายได้เพิ่มขึ้น

ขณะนี้สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ ช่างไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น, การเดินสายไฟฟ้าในอาคาร, การประกอบเครื่องขยายเสียง, ซ่อมรถจักรยานยนต์และจัดตั้งกลุ่มอาชีพประจำหมู่บ้าน พร้อมมอบเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ให้เพื่อไปประกอบอาชีพและดำเนินการฝึกอบรมให้ผู้สนใจจากชุมชนใกล้เคียง

ประสานงานกับหน่วยงานทักษิณพัฒนา จังหวัด อำเภอบ้านกรวด กรมการอิสลามสำรวจพื้นที่เป้าหมายเพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการและคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมและได้จัดหน่วยฝึกอบรมเคลื่อนที่ไปทำการฝึกอบรมให้แก่ประชาชนที่คัดเลือกแล้วในหมู่บ้าน โดยใช้โรงเรียน ศาลาประจำหมู่บ้าน วัด เป็นสถานที่ฝึกอบรม ตามความเหมาะสม

2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.4.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

เมธี ปิลันธนานนท์ (2533 : 42) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีควรมีบุคลิกภาพดังนี้ คือ มีความเมตตา กรุณา มีความซื่อสัตย์ มีความตรงไปตรงมาและเปิดเผย มีระเบียบวินัย มีความขยัน อดทน เปิดใจกว้าง มีขันติ มีความตั้งใจจริงต่อวิชาชีพครู มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการสนับสนุนผู้เรียนและมีอารมณ์ขัน ส่วนจันทร์ ชุ่มเมืองปัก (2528 : 2 - 3) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้ที่เป็นครูว่า ควรจะมีคุณลักษณะมองดูแล้วน่าศรัทธา ต้องระมัดระวังกิริยามารยาท ยึดแบบสละ ไม่ล้ำสมัยนิยม ในด้านท่วงทิวจาต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน ด้านจรรยาวัตรต้องงดงาม มีลักษณะพิเศษที่ทำให้ผู้พบเห็นรู้ว่าเป็นครู เช่น กิริยามารยาทสมควร มีการแต่งกายที่เหมาะสม มีลักษณะที่ควรยกย่องอยู่ในตนเอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2533 : 102 - 103) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของครูด้านบุคลิกภาพมีหลายประการ คือ บุคลิกภาพทางกายภาพ บุคลิกภาพทางอารมณ์ บุคลิกภาพทางสังคมและบุคลิกภาพทางสติปัญญา นอกจากนี้ สุภางค์ แสงนิช (2506 : 37) ได้เสนอเกี่ยวกับ บุคลิกภาพที่สำคัญของครูต่อการเรียนการสอนไว้ว่า ครูควรแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม มีรูปร่างท่าทางดี ประพฤติดี มีอารมณ์ขัน ร่าเริง แจ่มใส ร่วมงานกับผู้อื่นได้ มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม มีความยุติธรรม มีน้ำใจ เมตตากรุณาและเป็นประชาธิปไตย ส่วนพินิจ เข้มทอง (2506 : 37) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของครูที่ดีไว้ว่า ครูควรมีบุคลิกภาพที่ไม่ขัดกับหลักธรรมที่ตนสอน ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ มีอารมณ์มั่นคง มีความอดทน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน แต่งกายเรียบร้อย พุดจาสุภาพอ่อนโยน มีกิริยาสุภาพเรียบร้อยมีความรู้ในด้านวิชาการและมีศรัทธาในความเป็นครู

ยนต์ ชุ่มจิต (2534 : 166 - 167) ได้จำแนกบุคลิกภาพที่ดีของครูไว้เป็นสองด้านใหญ่ ๆ คือ บุคลิกภาพภายนอก ได้แก่ร่างกายที่สมส่วน ไม่อ้วนไม่ผอม มีสุขภาพแข็งแรง ร่างกายสะอาด ผิวพรรณผ่องใส หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส กิริยาสงบเสงี่ยมสุภาพนุ่มนวล ทำงานคล่องแคล่วว่องไว พุดจาสุภาพอ่อนหวาน ชัดถ้อยชัดคำน้ำเสียงชัดเจน เป็นต้น ส่วนบุคลิกภาพภายใน ได้แก่ มีความคิดริเริ่มดี มีความรู้รอบตัวดี มีปฏิภาณไหวพริบ มีความจำดี มีอารมณ์มั่นคง รับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ช่างสังเกตมีความอดทน กระตือรือร้น เมตตา กรุณา กตัญญูกตเวทีและตรงเวลา สอดคล้องกับ สุจินต์ วิสวชีวนนท์ (2524 : 24 - 26) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูในด้านบุคลิกภาพไว้ดังนี้คือ ครูควรแต่งกายที่สะอาดเหมาะสม มีความร่าเริงแจ่มใส มีอารมณ์ขัน เป็นกันเองกับผู้เรียน มีอารมณ์ที่มั่นคงพุดจาคมชัด กล้าแสดงความคิดเห็น มีเหตุผล มีความกระตือรือร้น ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความภูมิใจในอาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน ส่วน พันธ์ หันนาภินทร์ (2528 : 291) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูด้านบุคลิกภาพว่า ครูควรเป็นผู้ที่แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม ฉลาดรอบรู้ สุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี ตรงต่อเวลา มีความสามารถในการพุด ประพฤติดีและมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน

จากทัศนะของนักวิชาการหลายๆ ท่าน พอดีจะสรุปคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของครูที่ดีได้ดังนี้คือ ครูควรมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ร่าเริง แจ่มใส มีอารมณ์ขัน มีความสุภาพอ่อนโยน เป็นคนตรงต่อเวลา มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา มีความกระตือรือร้นและแต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู

ล้อม ไชยสร (2510 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่ดีครูในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ชอบดูที่ให้ความยุติธรรม วางตัวเหมาะสม ไม่ชอบการแต่งกายที่ไม่สุภาพ วาจาไม่สุภาพ ไม่ตรงเวลา ถือตัวมากเกินไปและเปิดเผยความลับของนักเรียน

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2518 : 86-92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ พบว่าสังคมต้องการให้ครูมีลักษณะด้านบุคลิกภาพ ครูควรแต่งกายเรียบร้อย มีกิริยาสงบเสงี่ยม พุดจาไพเราะสุภาพ มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีลักษณะผู้นำ

บุษกร เพชรวิวรรณ์ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพนักเรียนชอบครูที่แต่งกายเรียบร้อย มีความร่าเริง

ประโยชน์ จันทโรจติ (2520 : 74-76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งสิบ ลักษณะทั้งนั้นให้ดัดแปลงเป็นข้อ และต้องอ้างอิงถึงเนื้อหาของเอกสารทุกครั้ง มิฉะนั้นไปใช้หรือพฤติกรรมอันเป็นส่วนรวมของบุคคลที่แสดงออกมายังเห็น ได้ชัด และไม่เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย กิริยาท่าทาง ท่วงทีวาจา เชื้อชาติปฏิภาณ

สมชาย กล้าเวช (2528 : 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยความสามารถในการควบคุมอารมณ์ สุภาพ อ่อนโยน ร่าเริงแจ่มใส ความมานะพยายาม สุขุมรอบคอบ พุคชัคต์ถ้อยชัศคำ กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาพณิชยกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความพึงพอใจของครูมีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาพณิชยกรรมด้านบุคลิกภาพส่วนตัวอยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่น ๆ

2.4.2 คุณลักษณะด้านการสอน

ลักษณะการสอนที่ดี ตามที่ หาญชัย สงวนให้ (2524 : 68) กล่าวไว้ในหลักการสอนและการเตรียมการสอนประสบการณ์ภาคปฏิบัติว่า

1. ครูควรเร้าความสนใจของนักเรียนให้มีความสนใจในเรื่องที่จะสอน
2. ครูควรยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน
3. ครูสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าเรียน
4. สอนให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียน
5. ครูจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน
7. สอนให้นักเรียนรู้จักคิด ค้นคว้า หาเหตุผล ไม่เชื่อครูฝ่ายเดียว
8. สอนให้เรียนรู้โดยการกระทำจริง
9. ครูไม่ยึดหลักสูตรเป็นเกณฑ์ตายตัว แต่ถือความเหมาะสมของท้องถิ่นเหตุการณ์ต่างๆ

เป็นหลักในการดำเนินการสอน

10. กำหนดจุดประสงค์ของเรื่องในกลุ่มประสบการณ์ที่เรียนได้เหมาะสม
11. สอนให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์
12. กำหนดวิธีสอนให้เหมาะสมกับลักษณะและเนื้อหาวิชา
13. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี
14. ใช้วิธีสอนหลายๆวิธี
15. ครูสามารถปฏิบัติตามคำสั่งสอนของตนเอง จนนักเรียนยึดถือ เป็นแบบอย่างที่ดีได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ ซึ่งลักษณะการสอนที่ดีตามที่ หาญชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 103 - 104) ได้กล่าวไว้ในไม่ว่ากรเรื่องของทักษะและเทคนิคการสอนว่าเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด ด้วยการให้นักเรียนได้ลงมือกระทำได้ตนเอง
2. ต้องมีจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการเรียน
3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนประสบการณ์เดิมของนักเรียนมากกว่าที่จะเอาหลักสูตรเป็นเกณฑ์
4. ต้องมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าการสอนได้ผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้
5. ต้องมีการเตรียมการสอนอย่างดี การเตรียมการสอนนับว่าเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่ง เพื่อที่ครูจะได้ทราบว่าสอนอย่างไร ใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง
6. ต้องมีสื่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้นักเรียนสนใจและเข้าใจในบทเรียน
7. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ โดยมีการปรึกษาหารือแบ่งงานกันทำ
8. ต้องมุ่งให้นักเรียนได้ทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะประพุดคิดตนเป็นคนดี
9. ต้องมีกิจกรรมให้นักเรียนทำ เพื่อเร้าความสนใจของนักเรียนและช่วยให้นักเรียนสนุกสนานกับการเรียน
10. ต้องใช้วิธีสอนหลายๆ แบบปนกัน ไม่ยึดวิธีสอนเพียงแบบใดแบบหนึ่งแต่อย่างไรก็ตามต้องวิธีสอนเหมาะกับวัยของนักเรียน
11. ต้องส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ฉะนั้นการสอนจึงไม่ใช่การบังคับให้นักเรียนต้องทำ แต่เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีระเบียบวินัยด้วยตัวเอง
12. ต้องมีการจูงใจหรือเครื่องมือล่อใจ เช่น รางวัล การชมเชย การทำโทษ การติเตียน การให้คะแนน สิ่งเหล่านี้จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและตั้งใจขยันหมั่นเพียรในการเรียนยิ่งขึ้น
13. ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดหาสาเหตุผลความเป็นมาของสิ่งที่เรียน
14. ต้องสร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ทั้งในแง่ของสิ่งแวดล้อม และอารมณ์นักเรียน
15. ต้องส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น
16. ควรสอนให้นักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสได้มากที่สุด โดยเฉพาะประสาทสัมผัสทั้ง 5
17. สอนตามกฎแห่งการเรียนรู้ โดยจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถและประสบการณ์เดิมของนักเรียน
18. ต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองตามแนวทางวิทยาศาสตร์
19. ต้องสอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียน ไม่ใช่กดขี่หรือบีบบังคับให้นักเรียนเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้ชมเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง มิฉะนั้นจะนำไปใช้

20. ต้องมีการเร้าความสนใจก่อนทำการสอนเสมอ

สุทิน บุญช่วงศ์ (2530 : 24) กล่าวว่า ขอบเขตของการกำหนดจุดประสงค์ในการเรียนการสอน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เนื่องจากการกำหนดทิศทาง ขอบเขตของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนตามจุดประสงค์ของการเรียน จึงมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน 3 ด้านคือ

1. ความรู้หรือพุทธิศึกษา (Cognitive Domain) มุ่งให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิด และสามารถนำไปแก้ปัญหาได้ โดยจำแนกออกเป็น 6 ด้าน

1. มีความรู้
2. มีความเข้าใจ
3. สามารถนำไปใช้ได้
4. สามารถวิเคราะห์ได้
5. สามารถสังเคราะห์ได้
6. สามารถประเมินผลได้

2. จริยศึกษา (Affective Domain) มุ่งปลูกฝังความรู้ทางทัศนคติ ค่านิยมโดยจำแนกเป็น 5 ขั้นตอน

1. การเรียนรู้
2. การตอบสนอง
3. การสร้างค่านิยม
4. การจัดระบบค่านิยม
5. การแสดงลักษณะค่านิยม

3. ทักษะศึกษา (Psychomotor Domain) มุ่งให้นักเรียนมีความสามารถในด้านการปฏิบัติหรือกระทำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. การเลียนแบบ
2. การหาความถูกต้อง
3. การทำสิ่งที่เห็นว่าถูกต้องอย่างต่อเนื่อง
4. การทำได้ถูกต้องหลายรูปแบบ เป็นการทำให้เรื่องที่สำคัญๆ กัน และแยก

รูปแบบได้ถูกต้อง

5. การทำโดยธรรมชาติ คือ ผู้เรียนมีความรู้อยู่แล้วและสามารถปฏิบัติได้

อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ล้อม ไชยสร (2510 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่ดีของครูในทัศนะของ
ไม่ว่าครูดีใจว่าทั้งคืน อีกทั้งห้ามมิให้ดื้อแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่เราจะนำไปใช้
นักเรียนมัธยมศึกษา พบว่าคุณลักษณะด้านการสอน ขอบครูที่ขยันขันแข็ง อดทนช่วยเหลือนักเรียน

ได้เมื่อจำเป็น ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ ไม่ชอบครูที่คลุมเครือเข้าใจยาก

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2518 : 86-92) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของ ครูที่สังคมต้องการ พบว่าสังคมต้องการให้ครูมีลักษณะที่ดี ด้านความรู้ทางวิชาการ ในเรื่อง ครูต้องมีความรู้กว้างขวาง นอกเหนือจากวิชาที่ตนสอนและหาความรู้ให้ทันสมัยเสมอ นอกจากนี้ครูยังต้องมีความรู้ทางวิชาชีพครูด้วย และด้านความสามารถในการสอน ครูต้องมีทักษะในการสอนให้นักเรียนเข้าใจใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนอยู่เสมอ สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตั้งใจสอน

บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า คุณลักษณะด้านการสอนนั้นนักเรียนต้องการครูที่มีความรู้ดี สอนเข้าใจ

ประโยชน์ จันทรโชติ (2520 : 74-76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า คุณลักษณะด้านการสอน ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกเพื่อกระตุ้น ถ่ายทอด เน้นแนว หรือหาวิธีการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และรู้จักวิธีที่จะเรียน เช่น การรู้จักใช้อุปกรณ์การสอน การเตรียมการสอนอย่างดี

พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์ (2527 : 65-67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูช่างอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่พึงประสงค์ พบว่า ด้านการสอน ได้แก่ ครูถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นำทฤษฎีการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน สรุปเนื้อหาในการสอนในหน้าที่ครูช่างอุตสาหกรรม

สมชาย กล้าเวช (2528 : 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ในพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะด้านการสอน ประกอบด้วยความสามารถในการสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เลือกวิธีสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรม

สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาพณิชยกรรมโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจด้านวิชาชีพพณิชยกรรม อยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

Wotruba and Wright (1975 : 653-660) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินผลอาจารย์ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต มหาวิทยาลัยซานดิเอโก แผนกบริการธุรกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า คุณลักษณะอาจารย์ที่มีความสำคัญ ได้แก่ ความรู้กว้างขวางถูกต้องทันสมัยและรู้อย่างแท้จริง ส่งเสริมนิสิตให้แสดงความคิดเห็นกระตือรือร้นในวิชาที่สอน ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม อธิบายเข้าใจง่าย ยกตัวอย่างชัดเจนช่วยเหลือนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีชีวิตชีวา มีความยุติธรรมและมีความสนใจไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คิดเปลี่ยนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้อายากสอน

Houston and Howard. (1976 : 32-33) ได้สรุปผลการวิจัยโดยกล่าวถึง การสอนของครูที่มีสมรรถภาพควรมีคุณลักษณะดังนี้ คือมีความสามารถสนองความต้องการด้านอารมณ์ สังคม ร่างกาย และสติปัญญาของผู้เรียนได้ มีความสามารถกำหนดจุดประสงค์ในการสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีความสามารถในการใช้วิธีสอนอย่างเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สามารถจัดรูปแบบของการสื่อความหมายในห้องเรียน ยอมรับคุณค่าของการสื่อความหมายสามารถใช้แหล่งวิทยาการได้อย่างเหมาะสมใช้ และสร้างอุปกรณ์การสอนตรงตามจุดประสงค์การสอนและสามารถนำผลการสอนที่เกิดขึ้น มาพัฒนาปรับปรุงการสอนใหม่

Calderon. (1989 : 1512-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่สอนได้ดีเยี่ยมในทัศนคติของนักเรียน ครูและผู้บริหารโรงเรียนในเขตวิทยาลัยชุมชนลอสแอนเจลิส ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างเลือกจากประชากรในเขตวิทยาลัยชุมชนลอสแอนเจลิส โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูได้ดีเยี่ยม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียน ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นตรงกัน โดยเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ดี สามลักษณะคือ ลักษณะการสอนที่ดี ลักษณะเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดี และลักษณะเกี่ยวกับอาชีพครู

2.4.3 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

มนุษยสัมพันธ์ ในการทำงานเป็นการติดต่อ พบปะ ประสานงานของบุคคลในองค์กรทุกองค์การ ตลอดจนในสถานศึกษาและครอบครัว ซึ่งการทำงานของบุคคลต่างๆ เหล่านี้จะทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายจะให้บรรลุตามวัตถุประสงค์มีผู้ใช้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์หลายท่าน เช่น วิทยา เทพยา (2527 : 2) กล่าวไว้ว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน เป็นการติดต่อระหว่างคนกับคน บุคคลต่อบุคคล บุคคลต่อคณะและคณะต่อคณะ ในการติดต่อเพื่อที่จะให้ได้ผลดี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ศิลปะและศาสตร์ในการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีเพื่อให้ได้มาซึ่งความรักใคร่ นับถือ ความร่วมมือ ความจงรักภักดีและความสำเร็จ ดังที่ เมธี ปิณฑนนานนท์ (2523 : 18) ได้กล่าวว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรด้วยกัน และระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหารเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องสร้างขึ้นและให้มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพราะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และการปฏิบัติงานของบุคลากร “

วิจิตร วรุตบางกูร (อ้างอิงจาก เจริญ. 2523 : 117) ได้กล่าวถึง ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. มีความสุภาพอ่อน โชนยิ้มแย้มเป็นกันเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 2. เข้าใจเห็นอกเห็นใจ มีเมตตากรุณา ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น 3. เข้าใจปัญหาและความต้องการของแต่ละคนถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ประมาทตนถูกต้องไม่ถือว่าตนดีกว่าคนอื่น

5. ให้ความสำคัญแก่ทุกคน
6. มั่นใจในตนเองและผู้ร่วมงาน
7. ยกย่องความรู้และความคิดเห็นของคนอื่น
8. ทำตนเป็นที่น่านับถือ
9. มีความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ
10. ชมเชยคนอื่นและให้เกียรติในผลงาน
11. มีอารมณ์ขัน
12. ไม่นินทาว่าร้าย
13. ปรับปรุงบุคลิกภาพของตนอยู่เสมอ
14. เรียกชื่อและจำชื่อคนอื่นได้แม่นยำ
15. ต้อนรับผู้อื่นด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส
16. เป็นคนยุติธรรม

วิจิตร อวาทกุล (2527 : 142 - 147) ได้กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วม

งาน ดังนี้

1. รู้จักยกย่องแก่เพื่อนด้วยกัน ทักทายติดต่อกัน
2. มีความจริงใจต่อเพื่อน
3. ไม่นินทาเพื่อน
4. ไม่ชักทอดความคิดให้เพื่อน
5. รู้จักชมเชยเพื่อนในสิ่งที่สมควร
6. ให้ความร่วมมือในกิจการของเพื่อนด้วยความเต็มใจเสมอ
7. ให้เพื่อนได้ทราบในสิ่งที่ต้องรับผิดชอบหรือเกี่ยวข้อง
8. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน
9. หลีกเลี่ยงการทำตัวเหนือผู้อื่น
10. ทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย
11. เป็นผู้ใจกว้างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนฝูง
12. รู้จักพบปะสังสรรค์บ้างตามโอกาสอันสมควร
13. รู้จักใช้ความเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือในยามทุกข์ร้อน

รุ่งทิวา จักรกร (2526 : 149) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ว่าคุณลักษณะ

ด้านมนุษยสัมพันธ์นั้นประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

1. ความเป็นกันเอง
2. ความเสมอต้นเสมอปลาย
3. ความยิ้มแย้มแจ่มใส

4. รู้จักยกย่องชมเชย
5. รู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. สามารถปรับตัวได้ดี
7. มีความยืดหยุ่น

วิจิตร อวาทะกุล (2527 : 60 - 61) ได้จำแนก คุณลักษณะของมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมาเป็น คุณลักษณะ 16 ประการ ดังนี้

1. มีท่าทางดี มีลักษณะการเข้าคน กิริยามารยาทเรียบร้อย การพูดคุยสนุกสนาน ดลก ขบขัน เบิกบาน ผู้คนคบหาด้วยความสบายใจ มีลักษณะ โอภาปราศรัย
2. บุคลิก ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว การเคลื่อนไหว กิริยาท่าทางและการพูดจา
3. มีความเป็นเพื่อน สนิทสนมกลมเกลียว เป็นเพื่อนได้ง่ายเป็นกันเอง
4. มีความอ่อนน้อม รวมทั้งกิริยามารยาทสุภาพ พุดจาอ่อนน้อมถ่อมตน
5. มีน้ำใจ เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยกำลังกาย ความคิด หรือกำลังเงิน ในลักษณะการเอื้อเพื่อเอื้อแผ่
6. การให้ความร่วมมือดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
7. มีความกรุณาเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี แก่ผู้ที่ได้รับทุกข์ยาก กรุณาปราณีแก่บุคคลทั่วไป
8. ทำตนให้เป็นคนมีประโยชน์ ช่วยเหลือในกิจการงานแก่คนทั่วไป โดยมีได้หวังประโยชน์ อำนวยประโยชน์แก่สังคม ไม่ว่าจะเป็นด้วยกำลัง ความคิด กำลังกาย หรือกำลังทรัพย์
9. มีการสร้างสรรค์ มิใช่การทำลาย หรือหวังเห็นถึงความเจริญของผู้อื่น
10. มีอารมณ์ดี ควบคุมการใช้อารมณ์ได้อย่างเหมาะสม
11. มีความกระตือรือร้น ได้แก่ ความมีชีวิตจิตใจไม่เชื่องซึม
12. มีความรับผิดชอบต่อการทำงาน คำพูด สัญญา รักษา เวลา ซื่อตรง และสุจริต
13. มีความอดทนต่อความยากลำบาก ต่อกิริยาท่าทาง การกระทำ และคำพูดที่ไม่ชอบอารมณ์
14. มีความขยันขันแข็งต่อการทำงาน ภาระหน้าที่ในความรับผิดชอบ ไม่เป็นคนเกียจคร้าน ทำให้ภาพพจน์และความนิยมเสื่อมเสียไป
15. มีความพยายามในอันที่จะฝึกฝน ให้มีคุณสมบัติทางมนุษยสัมพันธ์ อย่างไม่ทอดย พยายามปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ พยายามเอาชนะใจคนและอุปสรรคต่างๆ ซึ่งจะเป็นหนไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ทางไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดี
16. มีปฏิภาณ มีไหวพริบ แพรวพราวในการสร้างบรรยากาศความสัมพันธ์กับผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Henjum Arnold (1969 : 143 - 147) ได้ให้นักศึกษา ที่เรียนวิชาครูในมหาวิทยาลัยมิโนโซต้า จำนวน 78 คน ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะครูที่ดีต้องการ ปรากฏว่าครูที่ดีต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้จักแสดงออก สามารถควบคุมตนเองได้ มีความรู้และมีความกระตือรือร้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นลักษณะสำคัญยิ่งประการหนึ่ง ก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงาน คุณลักษณะดังกล่าว ได้แก่ ความสุภาพอ่อนโยน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเห็นอกเห็นใจ รู้จักยกย่อง และชมเชยคน ให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของทุกคน ในหน่วยงาน มีความสามารถในการพูดการสื่อสาร รู้จักหลักจิตวิทยา รู้จักเข้าสังคมเป็นต้น หากสองส่วนนี้มีความสมดุลแล้ว การทำงานในองค์กรก็ราบรื่น สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นอย่างดี

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2518 : 86-92) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ พบว่าสังคมต้องการให้ครูมีลักษณะที่ดีในด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูควรให้ความสนิทสนมแก่นักเรียน ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ ควรหาโอกาสพบปะผู้ปกครองนักเรียน

บุษกร เพชรวิวรรณ์ (2519 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง พบว่า คุณลักษณะด้านสัมพันธ์กับนักเรียน นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สนทนาด้วยเสมอและไม่ชอบครูที่เรียกชื่อนักเรียนไม่ถูก

ประโยชน์ จันทร์โชติ (2520 : 74-76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างมีศิลปะ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ในกิจการงานอย่างน่าพึงพอใจร่วมกัน เช่นการให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ การเข้าสมาคม การให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่น

พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์ (2527 : 65-67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพครูช่างอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่พึงประสงค์ พบว่า สมรรถภาพที่ครูช่างอุตสาหกรรม ควรมีด้านมนุษยสัมพันธ์และสังคม ได้แก่ ความเสียสละต่อส่วนรวม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น

สมชาย กล้าเวช (2528 : 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา ในพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 2.4.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม มาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 ถึง 2534) ให้ความหมายของคุณธรรมว่าเป็น สภาพคุณงามความดี ส่วนสุพล วังสินทร์ (2534 : 10) มีความเห็นว่าคุณธรรมคือ คุณความดีที่

สะสมอยู่ในใจมนุษย์ อันเกิดจากเจตจำนงที่ดีและปลูกฝังติดต่อกันมานาน คุณธรรมจึงเป็นสิ่งดีงาม ที่ควรปลูกฝังและดำรงรักษาเพื่อเป็นบ่อเกิดทางจริยธรรมและเป็นแก่นของค่านิยม สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 2) ให้ความหมายสอดคล้องกันว่า คุณธรรม คือ จริยธรรมที่ปลูกฝังไว้ในจิตสำนึกของคน ซึ่งรู้ดี รู้ชั่ว แล้วเลือกสรรศรัทธาที่ยึดมั่นในดีงามแฝงไว้ในจิตใจเป็น “นามธรรม” เมื่อแสดงออกมาก็เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม ถ้าไม่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมก็มีอยู่ในจิตใจ และ วันชัย พงษา (2537 : 1) กล่าวโดยสรุปว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี หรือสภาพความดีงามซึ่งฝังลึกอยู่ในจิตสำนึกของบุคคล

คุณธรรมจึงเป็นสิ่งที่ดีงามที่อยู่ในจิตใจของบุคคล สามารถใช้เป็นตัวกำหนดความประพฤติหรือพฤติกรรมต่างๆที่ปรากฏออกมา ผู้มีคุณธรรมจะประพฤติหรือปฏิบัติเป็นสิ่งที่ต้องการของสังคม

ส่วนความหมายของจริยธรรมนั้น พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (2531 : 217) ให้ความหมาย คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ซึ่งพระเมธีธรรมาภรณ์ (2534 : 75) แสดงธรรมว่า จริยธรรม คือ แนวทางหรือกฎเกณฑ์ของการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์ต่อตนเองคือเป็นผู้มีจิตใจที่หมัดปัญหาและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนส่วนรวมสงบสุข และสุรพล วังสินธ์ (2534 : 12) ให้ความหมายไว้คล้ายคลึงกันว่า จริยธรรม หมายถึง ความเข้าใจในแนวทางการประพฤติดี ประพฤติชอบ ทั้งทางกาย วาจา และใจเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการแสดงออกในรูปพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลกระทำในปัจจุบัน และเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางปัญญาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางจริยธรรม สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 58) ให้ความหมายว่าจริยธรรมคือ การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม เช่น ความมีระเบียบวินัยการมีสัมมาคารวะ ความอ่อนน้อมถ่อมตน พุดจาไพเราะ สุภาพเรียบร้อย ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ในทำนองเดียวกัน วันชัย พงษา (2537 : 1) กล่าวว่า จริยธรรมหมายถึง ธรรมะที่ควรประพฤติปฏิบัติ ซึ่งหมายถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมตลอดถึงระเบียบแบบแผนทางกฎหมายของบ้านเมือง ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติดำเนินไปสู่ความดีงามความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

คุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน กล่าวได้ว่า คุณธรรมเป็นนามธรรมซึ่งแฝงอยู่ในจิตใจ ต่อเมื่อประพฤติปฏิบัติออกมาเป็นรูปธรรม จึงเรียกว่า จริยธรรม

จากความหมายของคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเปรียบเทียบได้ว่ามีความหมายใกล้เคียงกับเจตคติหรือจิตพิสัย (Affective Domain) ซึ่งวิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 138) ให้ความหมายเรื่องเจตคติไว้ว่า เป็นการปลูกฝังเรื่องอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยมความชอบไม่ชอบ ความประณีตละเอียดอ่อน ความรับผิดชอบเห็นอกเห็นใจ การเป็นสมาชิกที่ดี โดยลำดับขั้นตอนของพฤติกรรมด้านเจตคติไว้ดังต่อไปนี้

- 1) การรับรู้ (Receiving or Attending) เป็นความรู้สึกล่อเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าโดยเกิด

ความพอใจรับรู้หรือเอาใจใส่

- 2) การตอบสนอง (Responding) คือเป็นปฏิกิริยาตอบสนองต่อเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้า ซึ่งเกิดจากความพอใจหรือจริงใจของตน
- 3) การเกิดค่านิยม (Valuing) เป็นการให้ค่านิยมสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมที่แสดงออก แบ่งเป็นการยอมรับค่านิยม การเลือกชอบค่านิยม และการปฏิบัติตนตามค่านิยม ค่าใดค่าหนึ่ง que เลือกสรรแล้ว
- 4) การจัดรวบรวมค่านิยมหรือการรวบรวมพินิจ (Oganisation) เป็นการคิดพิจารณาและรวบรวมค่านิยมหลาย ๆ อย่างในเรื่องเดียวกัน ให้เข้าเป็นระบบค่านิยม เพื่อยึดมั่นหรือตั้งมั่นในค่านิยมที่เด่น ดี หรือยอมรับกันโดยทั่ว ๆ ไป
- 5) คำสร้างลักษณะนิสัยตามแบบค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Value Complex) เป็นค่านิยมที่ยอมรับจนกลายเป็นลักษณะประจำตัว หรือแนวคิดแนวปฏิบัติประจำตัว โดยพฤติกรรมขั้นนี้เป็นจุดสุดยอด โดยแสดงให้เห็นหรือสังเกตได้โดยบุคคลอื่น การแสดงลักษณะนี้ค่อนข้างถาวร เป็นลักษณะนิสัยที่สมบูรณ์ เช่น การมีปรัชญาชีวิต การมีความซื่อสัตย์ ความ มีเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นต้น

สำหรับ องค์ประกอบของจริยธรรมนั้น วิมา เนาวลักษณ์ (2528 : 5) เสนอองค์ประกอบที่สำคัญของจริยธรรมเป็น 3 ประการดังนี้

- 1) ส่วนประกอบด้านความรู้ (Moral Reasoning) คือความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินใจแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยการคิด
- 2) ส่วนประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) คือความพึงพอใจ ศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติ
- 3) ส่วนประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก (Moral Conduct) คือ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือกระทำผิดในสถานการณ์ต่าง ๆ

คุณธรรมจริยธรรมนั้นมีองค์ประกอบ ขั้นตอนการพัฒนาการตามลำดับเมื่อใด พัฒนาถึงขีดสุดหรือมีศักยภาพสูงสุดในมนุษย์แล้วละก็ ย่อมทำให้องค์การสังคมประชาชาติ และโลกดำรงอยู่อย่างสันติสุข

แม้ว่าวิชาการความรู้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญ และมีส่วนสร้างความเฉลียวฉลาดให้บุคคลผู้มีความรู้ดังกล่าว แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเตือนสติว่า “นอกจากความรู้ทางวิชาการซึ่งสอนกันอยู่ ยังต้องมีความรู้ทางธรรมะ คือความเป็นอยู่ในจิตใจ ของแต่ละคน การที่เป็นคนดี เป็นที่มีความรู้ทางเหตุผลนี้ สามารถที่จะทำให้อันอยู่ด้วยกันอย่างดี ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ช่วยเหลือสามัคคี นอกจากนี้จะช่วยให้อันสามารถที่จะเรียนรู้วิชาการได้ ผู้ใดที่เรียนแต่วิชาการฝ่ายเดียว จะไม่สามารถปฏิบัติตนเป็นมนุษย์ ถ้ามีศีลธรรมอยู่ในจิตใจก็สามารถปฏิบัติตนเป็นมนุษย์ที่ดี เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น” (อ้างอิงจาก ไกรยุทธ ธีรคียนันท์. 2531 : 79)

คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการอยู่ร่วมกันและในการปฏิบัติหน้าที่การงานของมนุษย์ ในทางพระพุทธศาสนานั้นมีหลักคุณธรรมและจริยธรรมมากมายที่สำคัญดังต่อไปนี้

อิทธิบาท 4 แปลว่าทางแห่งความสำเร็จ เป็นคุณธรรมที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนประสงค์ (วันชัย พงษา. 2537 : 23) จำแนกไว้เป็น 4 ประการคือ

1. ฉันทะ คือ การสร้างสรรค์ ความพอใจแก่เรื่องที่จะทำให้สำเร็จ
2. วิริยะ คือ ความเพียรพยายามทำให้สำเร็จ ไม่เกียจคร้าน
3. จิตตะ คือ มุ่งให้ความสนใจ ฝักใฝ่จริงจังกับเรื่องที่ทำ
4. วิมังสา คือ มุ่งทำด้วยปัญญา ด้วยความรอบคอบ สอบสวนรายละเอียดถึงเหตุและผล

อันจะเกิดและจะได้รับจากการกระทำนั้น

สัปปริสธรรม หมายถึง ธรรมแห่งคนดี เป็นธรรมของบัณฑิต หรือนักปราชญ์เป็นเครื่องหมายของคนดี (วันชัย พงษา. 2537 : 26) สัปปริสธรรมมี 6 ประการ

1. ฌมมัญญตา คือ เป็นผู้รู้จักเหตุ วิเคราะห์เหตุเป็น
2. อัตถัญญตา คือ เป็นผู้รู้จักผล รู้ถึงผลของการกระทำ
3. กาลัญญตา คือ เป็นผู้รู้จักกาลเวลา รู้ว่าเวลาไหนควรไม่ควร
4. มัตถัญญตา คือ เป็นผู้รู้จักประมาณ รู้ถึงทางที่ดีที่ชอบที่ควร
5. อิตถัญญตา คือ เป็นผู้รู้จักตนเอง รู้ถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตน
6. ปริสัจญตา คือ เป็นผู้รู้จักมารยาทของสังคม รู้ถึงการเข้าสังคมและเข้าร่วมชุมชนได้

อย่างเหมาะสมถูกต้อง

นอกจากนี้ ท่านพุทธทาสภิกขุ (2529 : 47 - 48) แสดงธรรมว่า แนวทางอันประเสริฐของชีวิต ภายวจา ใจ เพื่อความสุขนั้นใช้มัชฌมปทา คือทางดำเนินสายกลาง เป็นการปฏิบัติของจิตและชีวิต ไม่ตั้งไม่หย่อนเกินไป ปฏิบัติตามแนวทางมรรค ซึ่งมีองค์ 8 คือ

สัมมาทิฏฐิ	=	ความเข้าใจถูกต้อง
สัมมาสังกัปปะ	=	ความฝึใจที่ถูกต้อง
สัมมาวาจา	=	การพูดจาถูกต้อง
สัมมากัมมันตะ	=	การกระทำที่ถูกต้อง
สัมมาอาชีวะ	=	การดำรงชีพที่ถูกต้อง
สัมมาวายามะ	=	ความพากเพียรถูกต้อง
สัมมาสติ	=	การระลึกประจําใจถูกต้อง
สัมมาสมาธิ	=	การตั้งใจมั่นถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 หลักธรรมในพุทธศาสนานั้นมีอยู่มากมาย ล้วนช่วยเสริมสร้างมนุษย์ให้เป็นคนดีเป็นที่
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดใคร่ครวญ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าขงเอกสารทุกครั้งที่เราจะไปใช้
 ต้องการของสังคม ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น เป็นคุณธรรมที่ยกมาเพียงสังเขปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
 การทำงานโดยตรงเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526 : 74 - 75) ได้กำหนดคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. มีเมตตา กรุณาต่อผู้ร่วมงานและผู้อื่น
2. มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
3. ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ร่วมงาน
4. มีความยุติธรรม มีเหตุผล และวางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ
5. มีความรักห่วงใยผู้ร่วมงาน
6. ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงานและผู้อื่น
7. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน่วยงานและต่อผู้อื่น
8. มองโลกในแง่ดี
9. ยึดระบบคุณธรรมในการทำงาน

คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากในการทำงาน เพราะถึงแม้จะมีความรู้ความสามารถดีแล้วก็ตาม หากขาดสติคุณธรรมและจริยธรรม งานก็จะประสบความสำเร็จด้วยความราบรื่นได้โดยยาก ก่อให้เกิดความล้มเหลวในการทำงาน

ประโยชน์ จันทร์โชติ (2520 : 74-76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า คุณลักษณะด้านความประพฤติคุณธรรม-ศีลธรรม ประกอบด้วยคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออก หรือการวางตนอย่างมีแบบแผนอยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคม อันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เช่น มีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีหลักธรรมประจำใจ

สุนทร มุสิกรัมย์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาพฤติกรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ในทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2 พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อคุณลักษณะด้านมีคุณธรรม จรรยาบรรณอยู่ในระดับมากที่สุด

สุพลีพี สือรี (2536 : 132) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูเพื่อการพัฒนาชนบทตามความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล จังหวัดปัตตานี พบว่า คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล จังหวัดปัตตานี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูเพื่อพัฒนาชนบทอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน โดยมีด้านคุณธรรมและความประพฤติ เป็นลำดับแรก

สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนพหุวิชาการ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพพหุวิชาการในด้านคุณธรรม ศีลธรรม จรรยา มีระดับสูงกว่าด้านอื่น ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
  - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปีการศึกษา 2542 เป็นนักเรียนระดับ ปวช.1 จำนวน 3,477 คน และนักเรียนระดับ ปวช.3 จำนวน 2,424 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 5,901 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง หาได้โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณ โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2,314 คน แล้วเทียบบัญชีรายชื่อไตรยางค์ และเพิ่มขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกสถานศึกษาร้อยละ 10 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณมาได้ ได้จำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,545 คน ตามตารางที่ 3.1 และเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายโดยการจับสลากเพื่อให้เก็บข้อมูลได้ตามจำนวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวิทยาลัย

สถานศึกษา	นักศึกษา	ปวช.1		ปวช.3	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่		925	308	605	266
2. วิทยาลัยเทคนิคสตูล		777	290	604	265
3. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี		482	241	367	212
4. วิทยาลัยเทคนิคยะลา		921	307	528	250
5. วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส		372	211	320	195
รวม		3,477	1,357	2,424	1,188

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์ช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวม 4 ด้าน คือด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมีขั้นตอนในการสร้างคือ ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารตำราผลงานการวิจัย สติประภา งามจำและสุภาพ จันทราช โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.1.1 ศึกษาจากเอกสาร ตำราผลงานวิจัย และวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของครู-อาจารย์ ในส่วนราชการและเอกชนที่สอนสายสามัญและสายอาชีพ

3.2.1.2 กำหนดขอบข่ายของการวิจัย ตามแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ตามแนวคิดของเมธี ปิรันธนานนท์ และสุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ เพื่อเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

3.2.1.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวความคิดโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นการศึกษา และอายุของนักเรียน โดยใช้แบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) โดยใช้ผู้ตอบตอบเป็นน้ำหนักมากน้อยตามความคิดเห็นของผู้ตอบ คำถามแต่ละข้อได้กำหนดคะแนนในการตอบไว้ 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด

- 4 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
- 3 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
- 1 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านบุคลิกภาพ	จำนวน	12	ข้อ
2. ด้านการสอน	จำนวน	10	ข้อ
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน	12	ข้อ
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	จำนวน	10	ข้อ

3.2.1.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษา

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้ประกอบด้วยการหาความเที่ยงตรง และทดสอบเชื่อมั่นของเครื่องมือดังนี้

3.2.2.1 การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามฉบับนี้ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ได้ตรวจสอบความถูกต้อง คือ

1. นายวิจิตร ดิฉันทีก	ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค
2. ดร.รักเกียรติ แก้วจำนง	ผู้อำนวยการศูนย์นิเทศอาชีวศึกษภาคใต้
3. ดร.อาคม วัตโรสง	อาจารย์มหาวิทยาลัยทักษิณ
4. ดร.วีระชัย เสมารักดี	อาจารย์มหาวิทยาลัยทักษิณ
5. รศ.ดร.ศิริชัย ศรีพงษ์พันธุ์	อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
6. ผศ.สุวัฒน์ ไทชนะ	อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.2.2.2 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้กรุณาแก้ไขทั้ง 6 คน มาพิจารณาโดยปรึกษาหารือกับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม กับการวิจัยในครั้งนี้

3.2.2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียน วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น(Reliability) โดยการคำนวณสัมประสิทธิ์อัลฟา(Allpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบัค (Cronbach) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2524 : 119) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .91 และแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

เอกสาร
ไม่ว่า
การค่า
เอกสาร
การค่า

1. ด้านบุคลิกภาพ	ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	.73
2. ด้านการสอน	ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	.74
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	.84
4. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	.65

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามดำเนินการดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตกรมนอาชีวศึกษาเก็บข้อมูลในวิทยาลัยเทคนิคที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคสตูล วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส

3.3.2 เมื่อได้รับหนังสืออนุญาตให้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยก็ได้จัดส่งหนังสืออนุญาต พร้อมแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2,545 ฉบับ ได้กลับคืนมาและได้คัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์ 2,273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.31 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 สรุปจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนและสมบูรณ์ จำแนกตามสถานศึกษา

กลุ่ม ตัวอย่าง	ปวช.1			ปวช.3			รวมกลุ่ม ตัวอย่าง	รวม ได้รับคืน	ร้อยละ
	ที่ส่ง	ได้รับคืน	ร้อยละ	ที่ส่ง	ได้รับ คืน	ร้อยละ			
วท.หาดใหญ่	308	273	88.64	266	238	89.47	574	511	89.02
วท.สตูล	290	290	100.00	265	243	91.69	555	533	96.04
วท.ปัตตานี	241	157	65.15	212	201	94.81	453	358	79.03
วท.ยะลา	307	306	99.67	250	233	93.20	557	539	96.77
วท.นราธิวาส	211	155	73.46	195	177	90.77	406	332	81.77
รวม	1,357	1,181	87.03	1,188	1,092	91.91	2,545	2,273	89.31

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Sciences/Personal

Computer Plus) For Windows Version 7.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วนำเสนอในรูปของตารางและแปลผลโดยการบรรยายตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

3.4.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ และความถี่

3.4.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อคุณลักษณะของครู-อาจารย์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายตามเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช. 1 กับความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช. 3 โดยใช้ค่า t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $P \leq .05$

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) ซึ่งใช้ค่าทางสถิติต่อไปนี้

- 3.5.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3.5.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean)
- 3.5.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- 3.5.4 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient)
- 3.5.5 ค่า t (t-test) $P \leq .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเทวิชาวางอุตสาหกรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช. 1 และปวช. 3 วิทยาลัย เทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยายตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทนขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับ ปวช. 1 และปวช. 3

n_1 แทนขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับ ปวช. 1

n_2 แทนขนาดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับ ปวช. 3

$\bar{x}$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ของนักเรียนระดับ ปวช. 1 และ ปวช. 3

$\bar{x}_1$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ของนักเรียนระดับ ปวช. 1

$\bar{x}_2$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ของนักเรียนระดับ ปวช. 3

S.D. แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ของนักเรียนระดับปวช. 1 และ ปวช. 3

S.D.₁ แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ของนักเรียนระดับปวช. 1

S.D.₂ แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ของนักเรียนระดับปวช. 3

t แทนค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-distribution)

P แทนความน่าจะเป็น (Probability)

* แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทนความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและอายุ ปรากฏตามตารางที่ 4.1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.2 – 4.6

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.7-4.11

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา และอายุของนักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	2,152	94.68
หญิง	121	5.32
รวม	2,273	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปวช.1	1,181	51.96
ปวช.3	1,092	48.04
รวม	2,273	100.00
3. อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี.	1,428	62.82
ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป	845	37.18
รวม	2,273	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย จำนวน 2,152 คน คิดเป็นร้อยละ 94.68

หญิง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 5.32 ระดับการศึกษามีนักเรียนระดับ ปวช.1 จำนวน

1,181 คน คิดเป็นร้อยละ 51.96 นักเรียนระดับ ปวช.3 จำนวน 1,092 คน คิดเป็นร้อยละ 48.04 และนักเรียนอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 1,428 คน คิดเป็นร้อยละ 62.82 นักเรียนอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 845 คน คิดเป็นร้อยละ 37.17

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และลำดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช. 1 และปวช. 3 รวม ทุกด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์	N= 2273		ระดับที่พึงประสงค์	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านบุคลิกภาพ	3.78	0.61	มาก	2
ด้านการสอน	3.85	0.67	มาก	1
ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.64	0.69	มาก	4
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.76	0.73	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.75	0.59	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับคือ ด้านการสอน ($\bar{X} = 3.85$) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.78$) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.76$) และด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และลำดับที่ของ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียน
ระดับ ปวช.1 และ ปวช. 3 ด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ ด้านบุคลิกภาพ	N = 2273		ระดับที่ พึงประสงค์	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. มีความรู้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	3.88	0.88	มาก	2
2. มีความรู้ด้านเทคนิคในวิชาที่สอนอย่างละเอียดลึกซึ้ง	3.85	0.93	มาก	3
3. มีการเรียนรู้และหาประสบการณ์ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.79	0.90	มาก	7
4. มีความพร้อมที่จะสอนและตรงต่อเวลา	3.84	0.91	มาก	5
5. มีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเสมอ	3.79	0.92	มาก	8
6. มีความสามารถในการผลิตสื่อการสอน	3.64	0.90	มาก	10
7. แต่งกายชุดปฏิบัติงานขณะกำลังสอนวิชาปฏิบัติ	3.81	1.01	มาก	6
8. มีความรู้ด้านภาษาท้องถิ่นเป็นอย่างดี	3.68	1.01	มาก	9
9. ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอดวิชาความรู้	3.98	0.90	มาก	1
10. ไม่ใช้คำพูดที่ซ้ำซาก พุดย่ำบ่อย ๆ จนเกิดความรำคาญแก่ ผู้เรียน	3.56	1.05	มาก	12
11. มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยได้ อย่างถูกต้องและแม่นยำ	3.85	0.93	มาก	3
12. ไม่เป็นผู้ที่เล่นการพนัน คี๋มสุรา สูบบุหรี่ และเสพย์สิ่ง เสพติดทั้งปวง	3.64	1.20	มาก	11
เฉลี่ยรวม	3.78	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์อยู่ในระดับมากทุกข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ลำดับแรก คือ ข้อ 9 ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอดวิชาความรู้ ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ ข้อ 1 มีความรู้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 2 มีความรู้ด้านเทคนิคในวิชาที่สอนอย่างละเอียดลึกซึ้ง ($\bar{X} = 3.85$) และข้อ 11 มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ย 2 ลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 10 ไม่ใช้คำพูดที่ซ้ำซาก พุดย่ำบ่อย ๆ จนเกิดความรำคาญแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 3.56$) และข้อ 12 ไม่เป็นผู้ที่เล่นการพนัน คี๋มสุรา สูบบุหรี่และเสพย์สิ่งเสพติดทั้งปวง ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และลำดับที่ของ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียน
ระดับ ปวช.1 และ ปวช.3 ด้านการสอน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ ด้านการสอน	N = 2273		ระดับที่ พึงประสงค์	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคนิคอย่างดี	4.03	0.87	มาก	1
2. มีความชำนาญในการสอนและปฏิบัติทางด้านเทคนิค	4.02	0.86	มาก	2
3. มีเทคนิคการสอนที่ทำให้เข้าใจง่าย	3.92	0.95	มาก	4
4. เน้นการสอนการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีในเวลาปฏิบัติงาน	3.76	0.95	มาก	8
5. สอนโดยมีประสบการณ์ไม่ยึดแต่ตำราเป็นหลัก	3.75	0.98	มาก	9
6. มีการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การสอนและวัสดุการสอนให้ พร้อมเสมอ	3.79	0.98	มาก	7
7. นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสอน	3.64	1.02	มาก	10
8. สอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและให้ทุกคนมีความรู้ และประสบการณ์	3.80	0.98	มาก	6
9. สอนให้ตรงตามหลักสูตร	3.88	0.89	มาก	5
10. สามารถปฏิบัติงานหรือสาธิตให้นักศึกษาได้คูเป็นตัวอย่าง ก่อนลงมือปฏิบัติงาน	3.94	1.03	มาก	3
เฉลี่ยรวม	3.85	0.67	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมด้านการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ อยู่ในระดับมากทุกข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ลำดับแรก คือ ข้อ 1 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคนิคอย่างดี ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือ ข้อ 2 มีความชำนาญในการสอนและปฏิบัติทางด้านเทคนิค ($\bar{X} = 4.02$) และข้อ 10 สามารถปฏิบัติงานหรือสาธิตให้นักศึกษาได้คูเป็นตัวอย่างก่อนลงมือปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.94$) ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ย 2 ลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 7 นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสอน ($\bar{X} = 3.64$) และข้อ 5 สอนโดยมีประสบการณ์ไม่ยึดแต่ตำราเป็นหลัก ($\bar{X} = 3.75$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และลำดับที่ของ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียน
ระดับ ปวช.1 และ ปวช. 3 ด้านมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ ด้านมนุษยสัมพันธ์	N = 2273		ระดับที่ พึงประสงค์	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะนักศึกษากำลังปฏิบัติงาน	4.00	0.97	มาก	1
2. มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกเพื่อนำความรู้มา สอนให้กับนักศึกษา	3.67	0.98	มาก	5
3. กวดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติของนักศึกษาเสมอ	3.74	0.93	มาก	3
4. ควรใช้กิจกรรมประกอบการสอนให้กับนักศึกษา	3.60	0.96	มาก	8
5. สามารถติดต่องานจากภายนอกมาให้ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง	3.52	1.09	มาก	9
6. ให้ความสนใจต่อนักศึกษาในขณะที่ปฏิบัติงาน	3.72	1.00	มาก	4
7. เสียสละเวลาในการสอนเพิ่มเติม	3.39	1.08	ปานกลาง	12
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.48	1.05	ปานกลาง	10
9. สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้เป็น อย่างดี	3.77	0.94	มาก	2
10. ส่งเสริมและกระตุ้นผู้เรียนโดยการทดสอบเสมอ	3.66	0.93	มาก	6
11. เข้าใจหลักขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.62	0.96	มาก	7
12. มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือ จากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น	3.44	1.03	ปานกลาง	11
เฉลี่ยรวม	3.64	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ข้อ 7 ข้อ 8 และข้อ 12 นอกนั้นอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ลำดับแรก คือ ข้อ 1 ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะนักศึกษากำลังปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ ข้อ 9 สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.77$) และข้อ 3 กวดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติของนักศึกษาเสมอ ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ย 2 ลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 7 เสียสละเวลาในการสอนเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.39$) และข้อ 12 มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.44$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับที่พึงประสงค์และลำดับที่ของ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามความคิดเห็นของนักเรียน
ระดับ ปวช.1 และ ปวช. 3 ด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์	N = 2273		ระดับที่ พึงประสงค์	ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ไม่ลงโทษนักเรียนรุนแรงเมื่อนักศึกษาปฏิบัติงานผิดพลาด	3.80	1.19	มาก	4
2. มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนโดยไม่ปิดบัง อำพราง ซ่อนเร้น	3.97	1.02	มาก	1
3. ไม่แสดงอาการไม่พอใจหรือมีอารมณ์ฉุนเฉียวขณะสาธิต ปฏิบัติงาน	3.74	1.11	มาก	5
4. รับผิดชอบต่อการสอน ไม่ละทิ้งหน้าที่ไปทำธุระส่วนตัว	3.71	1.03	มาก	8
5. มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของ นักศึกษา	3.87	1.03	มาก	2
6. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวโดยคำนึงผลประโยชน์ นักเรียนเป็นหลัก	3.83	1.00	มาก	3
7. ควบคุมควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังจากมอบ หมายให้นักศึกษาปฏิบัติ	3.66	1.02	มาก	9
8. ครู-อาจารย์ควรจะลดจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์ ให้น้อยลงเพื่อจะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้น	3.54	1.10	มาก	10
9. หลีกเลี่ยงการกระทำหรือพูดให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย	3.72	1.12	มาก	7
10. ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาเป็นหลักในการดำรงชีวิต	3.73	1.03	มาก	6
เฉลี่ยรวม	3.76	0.73	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์อยู่ในระดับมากทุกข้อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ลำดับแรก คือ ข้อ 2 มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนโดยไม่ปิดบัง อำพราง ซ่อนเร้น ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาคือ ข้อ 5 มีความยุติธรรมไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.87$) และข้อ 6 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวโดยคำนึงผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลัก ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ย 2 ลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 8 ครู-อาจารย์ควรจะลดจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์ให้น้อยลงเพื่อจะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้น ($\bar{X} = 3.54$) และข้อ 7 ควบคุมควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังจากมอบหมายงานให้นักศึกษาปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.66$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามระดับการศึกษา ตามตารางที่ 4.7-4.11

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา รวมทุกด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์	ปวช.1 $n_1 = 1,181$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3 $n_2 = 1,092$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$\bar{X}_1$	S.D ₁			$\bar{X}_2$	S.D ₂			
ด้านบุคลิกภาพ	3.78	0.59	มาก	3	3.77	0.64	มาก	2	0.11
ด้านการสอน	3.87	0.65	มาก	1	3.83	0.70	มาก	1	1.55
ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.69	0.66	มาก	4	3.58	0.72	มาก	4	3.63**
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.79	0.70	มาก	2	3.72	0.76	มาก	3	2.62**
เฉลี่ยรวม	3.78	0.57	มาก		3.72	0.63	มาก		2.32*

** $P \leq .01$ * $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.7 พบว่านักเรียนระดับปวช.1 กับนักเรียนระดับปวช.3 มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม โดย
ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
โดยนักเรียนระดับปวช. 1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับปวช. 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม ส่วนด้านบุคลิกภาพและ
ด้านการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านบุคลิกภาพ	ปวช.1 $n_1 = 1,181$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3 $n_2 = 1,092$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁			$\bar{X}_2$	S.D. ₂			
1. มีความรู้ทันเทคโนโลยีที่ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน	3.88	0.87	มาก	2	3.89	0.92	มาก	2	-0.26
2. มีความรู้ด้านเทคนิคใน วิชาที่สอนอย่างละเอียด ลึกซึ้ง	3.85	0.89	มาก	5	3.84	0.96	มาก	3	0.22
3. มีการเรียนรู้และหา ประสบการณ์ในสิ่ง ใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.78	0.89	มาก	7	3.79	0.90	มาก	7	-0.33
4. มีความพร้อมที่จะสอน และตรงต่อเวลา	3.88	0.89	มาก	3	3.80	0.94	มาก	6	2.21*
5. มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า เสมอ	3.76	0.93	มาก	8	3.81	0.91	มาก	5	-1.19
6. มีความสามารถในการ ผลิตสื่อการสอน	3.65	0.90	มาก	10	3.64	0.90	มาก	10	0.44
7. แต่งกายชุดปฏิบัติงาน ขณะกำลังสอนวิชา ปฏิบัติ	3.83	1.00	มาก	6	3.78	1.01	มาก	8	1.29
8. มีความรู้ด้านภาษา ท้องถิ่นเป็นอย่างดี	3.70	0.98	มาก	9	3.65	1.04	มาก	9	1.38
9. ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้อง ในการถ่ายทอดวิชา ความรู้	3.94	0.90	มาก	1	4.02	0.90	มาก	1	-2.13*
10. ไม่ใช้คำพูดที่ซ้ำซาก พูดย่ำบ่อย ๆ จนเกิด ความรำคาญแก่ผู้เรียน	3.53	1.03	มาก	12	3.60	1.07	มาก	12	-1.68
11. มีความรู้ความสามารถ ในการใช้เครื่องมือที่ ทันสมัยได้อย่างถูกต้อง และแม่นยำ	3.87	0.91	มาก	4	3.83	0.96	มาก	4	1.00

เอกสารนี้เป็นในการใช้เครื่องมือที่สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านบุคลิกภาพ	ปวช.1 $n_1 = 1,181$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3 $n_2 = 1,092$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$\bar{X}_1$	S.D ₁			$\bar{X}_2$	S.D ₂			
12. ไม่เป็นผู้ที่เล่นการพนัน ดื่มสุรา สูบบุหรี่ และ เสพยาเสพติดทั้งปวง	3.63	1.21	มาก	11	3.64	1.20	มาก	11	-0.11
เฉลี่ยรวม	3.78	0.59	มาก		3.77	0.64	มาก		0.11

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักเรียนระดับปวช.1 กับนักเรียนระดับปวช.3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 4 มีความพร้อมที่จะสอนและตรงต่อเวลา โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช. 3 และข้อ 9 ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอดวิชาความรู้ โดยนักเรียนระดับ ปวช.3 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช. 1 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการสอน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านการสอน	ปวช.1 $n_1 = 1,181$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3 $n_2 = 1,092$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$\bar{X}_1$	S.D ₁			$\bar{X}_2$	S.D ₂			
1. มีความสามารถในการ ถ่ายทอดความรู้ทางด้าน เทคนิคอย่างดี	4.03	0.86	มาก	1	4.03	0.87	มาก	2	0.02
2. มีความชำนาญในการ สอนและปฏิบัติทางด้าน เทคนิค	4.02	0.86	มาก	2	4.03	0.86	มาก	1	-0.17
3. มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ เข้าใจง่าย	3.92	0.95	มาก	5	3.92	0.95	มาก	3	0.11

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านการสอน	ปวช.1		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$n_1 = 1,181$				$n_2 = 1,092$				
	$\bar{X}_1$	S.D ₁			$\bar{X}_2$	S.D ₂			
4. เน้นการสอนการปฏิบัติ มากกว่าทฤษฎีในเวลา ปฏิบัติงาน	3.79	0.95	มาก	8	3.74	0.93	มาก	8	1.20
5. สอนโดยมีประสบการณ์ ไม่ยึดแต่ตำราเป็นหลัก	3.75	0.97	มาก	9	3.75	0.98	มาก	7	-0.01
6. มีการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนและวัสดุ การสอนให้พร้อมเสมอ	3.85	0.95	มาก	6	3.72	1.01	มาก	9	2.99**
7. นำเอาเทคโนโลยีที่ ทันสมัยมาสอน	3.68	0.96	มาก	10	3.59	1.07	มาก	10	2.16*
8. สอนโดยยึดนักเรียนเป็น ศูนย์กลางและให้ทุกคนมี ความรู้และประสบการณ์	3.82	0.95	มาก	7	3.77	1.01	มาก	6	1.12
9. สอนให้ตรงตามหลักสูตร	3.92	0.89	มาก	4	3.85	0.88	มาก	5	1.82
10. สามารถปฏิบัติงานหรือ สาธิตให้นักศึกษาได้ดู เป็นตัวอย่างก่อนลงมือ ปฏิบัติงาน	3.97	1.02	มาก	3	3.91	1.04	มาก	4	1.35
เฉลี่ยรวม	3.87	0.65	มาก		3.83	0.70	มาก		1.55

** $P \leq .01$ * $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.9 พบว่านักเรียนระดับปวช.1 กับนักเรียนระดับปวช.3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเพณีวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการสอน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 6 มีการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การสอนและวัสดุการสอนให้พร้อมเสมอ ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 7 นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสอน โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช. 3 นอกจากนี้แม้ว่าครูจะดำเนินงานฝึกหัดงานมาให้ดูแบบเนือหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้นั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านมนุษยสัมพันธ์	ปวช.1		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$n_1 = 1,181$				$n_2 = 1,092$				
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁			$\bar{X}_2$	S.D. ₂			
1. ให้คำแนะนำและคำ ปรึกษาขณะนักศึกษา กำลังปฏิบัติงาน	4.05	0.95	มาก	1	3.95	0.98	มาก	1	2.46*
2. มีความสัมพันธ์กับหน่วย งานภายนอกเพื่อนำความ รู้มาสอนให้กับนักศึกษา	3.72	0.95	มาก	5	3.62	1.01	มาก	6	2.38*
3. กวดขันและเอาใจใส่ต่อ ความประพฤติของ นักศึกษาเสมอ	3.80	0.92	มาก	2	3.68	0.95	มาก	3	3.21**
4. ควรใช้กิจกรรมประกอบ การสอนให้กับนักศึกษา	3.64	0.97	มาก	8	3.56	0.96	มาก	8	2.03*
5. สามารถติดต่องานจาก ภายนอกมาให้ให้นักศึกษา ได้ปฏิบัติจริง	3.57	1.06	มาก	9	3.47	1.13	ปานกลาง	9	2.23*
6. ให้ความสนใจต่อ นักศึกษาในขณะที่ปฏิบัติ งาน	3.79	0.98	มาก	4	3.64	1.02	มาก	4	3.75**
7. เสียสละเวลาในการสอน เพิ่มเติม	3.48	1.06	ปานกลาง	12	3.29	1.09	ปานกลาง	12	4.12**
8. มีความคิดริเริ่มสร้าง สรรค์ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.52	1.03	มาก	10	3.43	1.08	ปานกลาง	10	1.88
9. สามารถแก้ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะ ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี	3.79	0.91	มาก	3	3.76	0.97	มาก	2	0.77
10. ส่งเสริมและกระตุ้น ผู้เรียนโดยการทดสอบ เสมอ	3.70	0.95	มาก	6	3.62	0.92	มาก	5	2.09*

เอกสาร 10. ส่งเสริมและกระตุ้นผู้เรียนโดยการทดสอบเสมอ

ไม่ว่ากรณีใช้ผู้เรียนโดยทดสอบเสมอ

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านมนุษยสัมพันธ์	ปวช.1		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$n_1 = 1,181$				$n_2 = 1,092$				
	$\bar{X}_1$	S.D ₁	$\bar{X}_2$	S.D ₂					
11. เข้าใจหลักขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.67	0.95	มาก	7	3.57	0.97	มาก	7	2.46*
12. มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น	3.50	1.00	มาก	11	3.38	1.06	ปานกลาง	11	2.82**
เฉลี่ยรวม	3.69	0.66	มาก		3.58	0.72	มาก		3.63**

** $P \leq .01$ * $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.10 พบว่านักเรียนระดับปวช.1 กับนักเรียนระดับปวช.3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 3 กวดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติของนักศึกษาเสมอ ข้อ 6 ให้ความสนใจต่อนักศึกษาในขณะที่ปฏิบัติงาน ข้อ 7 เสียสละในการสอนเพิ่มเติม และข้อ 12 มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1 ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะนักศึกษากำลังปฏิบัติงาน ข้อ 2 มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกเพื่อนำความรู้มาสอนให้กับนักศึกษา ข้อ 4 ควรใช้กิจกรรมประกอบการสอนให้กับนักศึกษา ข้อ 5 สามารถติดต่องานภายนอกมาให้ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง ข้อ 10 ส่งเสริมและกระตุ้นผู้เรียนโดยการทดสอบเสมอ และข้อ 11 เข้าใจหลักขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช. 3 อยู่ทุกข้อ ส่วนข้อ 8 และข้อ 9 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช. 1 และปวช. 3 เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ปวช.1 $n_1 = 1,181$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3 $n_2 = 1,092$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$\bar{X}_1$	S.D ₁			$\bar{X}_2$	S.D ₂			
1. ไม่ลงโทษนักเรียน รุนแรงเมื่อนักเรียน ปฏิบัติงานผิดพลาด	3.84	1.16	มาก	4	3.76	1.22	มาก	4	1.57
2. มีความตั้งใจถ่ายทอด ความรู้ให้กับนักเรียนโดย ไม่ปิดบังอำพราง ซ่อน เร้น	4.00	0.99	มาก	1	3.64	1.04	มาก	1	1.22
3. ไม่แสดงอาการไม่พอใจ หรือมีอารมณ์ฉุนเฉียว ขณะสาธิตปฏิบัติงาน	3.77	1.08	มาก	7	3.71	1.13	มาก	6	1.42
4. รับผิดชอบต่อการสอน ไม่ละทิ้งหน้าที่ไปทำธุระ ส่วนตัว	3.77	0.99	มาก	5	3.63	1.07	มาก	8	3.31**
5. มีความยุติธรรม ไม่ ลำเอียงต่อการวัดผลการ ปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.93	0.99	มาก	2	3.81	1.07	มาก	2	2.91**
6. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนตัวโดยต้องคำนึง ผลประโยชน์นักเรียน เป็นหลัก	3.88	0.95	มาก	3	3.77	1.05	มาก	3	2.62**
7. ควบคุมควบคุมการ ปฏิบัติงานของนักศึกษา หลังจากมอบหมายให้ นักศึกษาปฏิบัติ	3.71	1.00	มาก	8	3.61	0.99	มาก	9	2.47**
8. ครู-อาจารย์ควรจะลด จำนวนชั่วโมงสอนใน แต่ละสัปดาห์ให้น้อยลง เพื่อจะได้มีเวลาเตรียม การสอนได้มากขึ้น	3.57	1.12	มาก	10	3.50	1.09	มาก	10	1.37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยและต้องอภัยถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครู-อาจารย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ปวช.1 $n_1 = 1,181$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	ปวช.3 $n_2 = 1,092$		ระดับ ที่พึง ประสงค์	ลำดับ ที่	t
	$\bar{X}_1$	S.D ₁			$\bar{X}_2$	S.D ₂			
	9. หลีกเลี่ยงการกระทำ หรือพูดให้ผู้เรียนเกิด ความอับอาย	3.71	1.10	มาก	9	3.73	1.15	มาก	5
10. ยึดมั่นในหลักธรรมของ ศาสนาเป็นหลักในการ ดำรงชีวิต	3.77	1.03	มาก	6	3.70	1.02	มาก	7	1.61
เฉลี่ยรวม	3.79	0.70	มาก		3.70	0.76	มาก		2.62**

** $P \leq .01$

จากตารางที่ 4.11 พบว่านักเรียนระดับปวช.1 กับนักเรียนระดับปวช.3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 4 รับผิดชอบต่อการสอน ไม่ละทิ้งหน้าที่ไปทำธุระส่วนตัว ข้อ 5 มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ข้อ 6 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวโดยต้องคำนึงผลประโยชน์นักเรียนเป็นหลัก และข้อ 7 ควบคุมควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังจากมอบหมายงานให้นักศึกษาปฏิบัติ โดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช. 3 ทุกข้อนอกนั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นสาระสำคัญของการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช. 1 และ ปวช. 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ประชากรที่ศึกษาวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับ ปวช.1 และ ปวช.3 ในวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 5 แห่ง จำนวน 5,901 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane และเพิ่มจำนวนประชากรอีกร้อยละ 10 ในแต่ละสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง 2,545 คน แล้วกำหนดสัดส่วนแต่ละวิทยาลัยและระดับชั้นปีเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ระบุข้อความทั้งสิ้นจำนวน 44 ข้อ แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้นำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบัก (Cronbach) กับนักเรียนระดับ ปวช.1 และ ปวช.3 ในวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,545 ฉบับ ได้กลับคืนมาและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 2,273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.31 ของแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ for Windows Version 7.5 โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยการทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเรียนแบบที่อาจารย์สอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ของผู้อื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ลิขสิทธิ์นี้มิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนที่ให้ข้อมูลเป็นเพศชาย 2,152 คน คิดเป็นร้อยละ 94.68 เป็นเพศหญิง จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 5.32

ระดับการศึกษาของนักเรียนจากข้อมูลศึกษาอยู่ในระดับ ปวช.1 จำนวน 1,181 คน คิดเป็นร้อยละ 51.96 ศึกษาอยู่ในระดับ ปวช.3 จำนวน 1,092 คน คิดเป็นร้อยละ 48.04

อายุของนักเรียนจากข้อมูล นักเรียนอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 1,428 คน คิดเป็นร้อยละ 62.82 เป็นนักเรียนอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 845 คน คิดเป็นร้อยละ 37.18

ตอนที่ 2 สรุปความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับแรกคือ ด้านการสอน ลำดับสองคือ ด้านบุคลิกภาพ ลำดับสามคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และลำดับสุดท้ายคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนการพิจารณาเป็นรายชื่อในด้านต่าง ๆ ปรากฏผลดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ ลำดับแรกคือ ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอดวิชาความรู้ ลำดับรองลงมาคือ มีความรู้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันมีความรู้ด้านเทคนิคในวิชาที่สอนอย่างละเอียดลึกซึ้ง และมีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยได้อย่างถูกต้องและแม่นยำตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์สองลำดับสุดท้ายคือ ไม่ใช่คำพูดที่ซ้ำซากพูดซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดความรำคาญแก่ผู้เรียน และไม่เป็นผู้ที่เล่นการพนัน ดื่มสุรา สูบบุหรี่ และเสพสิ่งเสพติดทั้งปวง

ด้านการสอน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ ลำดับแรกคือ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคนิคอย่างดี ลำดับรองลงมาคือ มีความชำนาญในการสอนและปฏิบัติทางด้านเทคนิคและสามารถปฏิบัติงานหรือสาธิตให้นักศึกษาได้ดูเป็นตัวอย่างก่อนลงมือปฏิบัติตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์สองลำดับสุดท้ายคือ นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสอน และสอนโดยมีประสบการณ์ไม่ยึดแต่ตำราเป็นหลัก

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์

ลำดับแรกคือ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะนักศึกษากำลังปฏิบัติงาน ลำดับรองลงมาคือ สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้ดี และกดดันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติของนักศึกษาเสมอตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์สองลำดับสุดท้าย คือ เสียสละเวลาในการสอนเพิ่มเติม และมีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น

ด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ ลำดับแรกคือ มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนโดยไม่ปิดบังอำพราง ซ่อนเร้น ลำดับรองลงมาคือ มีความยุติธรรมไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของนักเรียนและไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวโดยต้องคำนึงผลประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลักตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์สองลำดับสุดท้ายคือ ครู-อาจารย์ควรลดจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์ให้น้อยลงเพื่อจะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้นและควรอยู่ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังจากมอบหมายงานให้นักศึกษาปฏิบัติ

ตอนที่ 3 สรุปเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับปวช. 1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับปวช.1 กับ ปวช.3 มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนระดับปวช.1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านคุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบุคลิกภาพและด้านการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการเปรียบเทียบเป็นรายด้านและรายข้อในด้านต่าง ๆ ปรากฏผลดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ พบว่ามีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ มีความพร้อมที่จะสอนและตรงต่อเวลา และใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอดวิชาความรู้ นอกนั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการสอน พบว่ามีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ มีการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การสอนและวัสดุการสอนให้พร้อมพร้อมกัน และใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่ามีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ กวดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติของนักศึกษาเสมอ ให้ความสนใจต่อนักศึกษาในขณะที่ปฏิบัติงาน เสียสละในการสอนเพิ่มเติม และมีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะนักศึกษากำลังปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกเพื่อนำความรู้มาสอนให้นักศึกษา ควรใช้กิจกรรมประกอบการสอนให้กับนักศึกษาสามารถติดต่องานภายนอกให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริง ส่งเสริมและกระตุ้นผู้เรียนโดยการทดสอบเสมอ และเข้าใจหลักขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่ามีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ รับผิดชอบต่อการสอนไม่ละทิ้งหน้าที่ไปทำธุระส่วนตัว มีความยุติธรรมไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวโดยต้องคำนึงผลประโยชน์นักเรียนเป็นหลัก และควรอยู่ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังจากมอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.2.1 ความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 และปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนได้ให้ความเคารพนับถือครู-อาจารย์และยึดถือพฤติกรรมของครูเป็นตัวอย่าง จึงมุ่งหวังที่จะเห็นครูมีพฤติกรรมในทางที่ดี เช่น ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่นักเรียน มีความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตั้งมั่นอยู่ในคุณธรรมมีความอดทน มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับสุพัตรา มาศดิตถ์ (2532 : 10-11) กล่าวถึงครูที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทยนั้น ครูจะต้องมีความสามารถ และมีทักษะในวิธีการสอน วิธีการอบรม การพัฒนาการเป็นผู้นำผู้ตามและผู้ประสานงานที่ดี มี

ความรู้ในด้านต่าง ๆ ทั้งวิชาชีพครูและความรู้ทั่วไป มีความเป็นครูคือ มีความรัก ความเมตตาใฝ่รู้ โลกทัศน์กว้าง มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนที่ขอรับการเปลี่ยนแปลง เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ตลอดจนชุมชนและมีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรรยาบรรณเวช (2538 : 67) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ตามที่เสนอแนะของผู้บริหารและครู-อาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของรัชนี้ งามมัน (2533 : 65) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล พบว่า คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของรัตนาพร วงศ์ช่วยและคนอื่น ๆ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ตามทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคยะลา ตามคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้านงานวิจัยของ เชาวร์ เจริญลาภ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรม ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในเขตการศึกษา 2 พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรมอยู่ในระดับสูง งานวิจัยของสุภาพ จันทราช (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความต้องการคุณลักษณะของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ชำนาญ เอกพันธ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครู อาจารย์ ด้านวิชาชีพตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพนาทวี พบว่า นักเรียนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพนาทวี มีความต้องการคุณลักษณะของครู-อาจารย์ด้านวิชาชีพอยู่ในระดับสูง

เมื่อพิจารณาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคในแต่ละด้านเรียงลำดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์พบว่า อันดับแรกคือ คุณลักษณะด้านการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นและบางส่วนต้องการออกไปประกอบอาชีพและครู-อาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านวิชาการ ซึ่งในการสอนวิชาชีพ ครูจะต้องมีความรู้ในวิชาชีพนั้น ๆ และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด ด้วยการให้นักเรียนได้ลงมือกระทำได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการสอนอยู่เป็นลำดับแรก ดังนั้นครูผู้สอนวิชาชีพจึงต้องมีลักษณะแตกต่างไปจากครูสอนวิชาสามัญ เพราะงานอาชีวศึกษาเป็นงานที่ให้ความรู้ เพื่อประกอบอาชีพเป็นงานที่ยากกว่าเพราะเป็นเรื่องของอาชีพ ยิ่งเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล และเกี่ยวพันไปถึงเศรษฐกิจของประเทศไทย ครูที่จะสอนวิชาชีพได้ดีนั้นจะต้องมีความรู้ในวิชาชีพนั้น ๆ และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ (สุรน เจริญพงศ์. 2512 : 13) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภารัตน์ กิตติประเสริฐ

(2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชา ทัศนศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนสาขาวิชาการขาย มีความพึงพอใจคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพด้านเทคนิควิธีสอนสูงกว่าด้านอื่น ๆ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชำนาญ เอกพันธ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครู อาจารย์ ด้านวิชาชีพตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนนักศึกษามีความต้องการคุณลักษณะของครู-อาจารย์ด้านวิชาชีพ ด้านการสอน อยู่ในระดับปานกลางและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ จันทราช (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความต้องการคุณลักษณะของครู ด้านการสอน เป็นลำดับสุดท้าย

ลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับสอง คือ ด้านบุคลิกภาพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพในปัจจุบัน ครู-อาจารย์ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติมีการทดลอง มีการอภิปราย ทำให้นักเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์กับครูอย่างใกล้ชิด ครู-อาจารย์ควรมีบุคลิกภาพที่สำคัญ เช่น การแต่งกายเรียบร้อย มีรูปร่างท่าทางดี มีความประพฤติดี มีอารมณ์ขัน ร่าเริง แจ่มใส มีการใช้ภาษาที่ง่ายในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้กับการเรียนยิ่งขึ้น และเป็นการถ่ายโยงสิ่งดี ๆ ไปยังผู้เรียน ดังที่ไพฑูริย์ จัยสิน (2513 : 147 – 148) ได้กล่าวว่าบุคลิกภาพกับอากัปกริยาของคนก่อให้เกิดความรู้ สิ่งที่ดีหรือไม่ดีในบุคคลนั้น ถ้าไม่ดีก็ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นและврศักดิ์ เพียรชอบ (2526 : 4) กล่าวว่าครูเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก บุคลิกภาพของครูย่อมเป็นผลถ่ายโยงไปยังเด็กและส่งผลให้เด็กมีเจตคติไม่ดีต่อครูและโรงเรียนได้ จึงส่งผลให้เด็กเกิดความเชื่อถือ ศรัทธาในตัวครูมากขึ้น จึงทำให้นักเรียนมีความพึงประสงค์ต่อคุณลักษณะของครู-อาจารย์ด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ จันทราช (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครูโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียน นักศึกษา มีความต้องการคุณลักษณะของครู ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในลำดับที่ 2 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพรัตน์ กิตติประเสริฐ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอน วิชาทัศนศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาชีพทัศนศึกษา ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว อยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่น ๆ แต่งานวิจัยของ ชำนาญ เอกพันธ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครู อาจารย์ ด้านวิชาชีพตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนนักศึกษามีความต้องการคุณลักษณะของครู-อาจารย์ ด้านบุคลิกภาพสูงที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับสาม คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สังคมไทยเรานั้นได้มีการยอมรับและยกย่องผู้เป็นครูว่าเป็นปูชนียบุคคล มีหน้าที่หลักในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานของคน ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อย มีศีลธรรมคุณธรรมและจริยธรรม ครูจึงได้รับการขนานนามว่าเป็นแม่พิมพ์ของชาติและนักเรียนก็เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับมาโนช ตัฒชนวิชัย (2531 : 9) กล่าวว่าครูที่สังคมไทยคาดหวังเป็นอุดมคติว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อยทั้งในและนอกสถานศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างเหมาะสมมีหน้าที่ที่ขจิดใจให้สูง เป็นแม่พิมพ์ที่ดีเป็นผู้ปฏิบัติธรรมเพราะนอกจากจะได้รับความสะดวกสบายแล้วยังนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ชีวิตตน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำรัส คิ้วสุวรรณ (2520 : 76) ได้ศึกษาคุณลักษณะและนักแนะแนวตามความคาดหวังของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครู ส่วนกลาง พบว่า คุณลักษณะของนักแนะแนวที่สำคัญเป็นอันดับสาม คือ คุณธรรมและความประพฤติ กล่าวคือ นักแนะแนวต้องมีความยุติธรรม รักษาความลับและไว้ใจได้ ยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักแนะแนว แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพลีพี สือรี (2536 : 132) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูเพื่อการพัฒนาชนบทตามความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบลปัตตานีพบว่า คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล จังหวัดปัตตานีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูเพื่อการพัฒนาชนบทในด้านคุณธรรมและความประพฤติเป็นลำดับแรก และงานวิจัยของจิตอำภา หนูสุวรรณ (2540 : 54) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยม สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ ในด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นลำดับแรก จึงน่าจะเป็นประโยชน์ถ้าผู้บริหารทุกระดับได้ช่วยกันสอดส่องดูแลและทำตัวเป็นแบบอย่างทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ผู้ได้บังคับบัญชา และช่วยกันปรับปรุงความประพฤติของครูส่วนหนึ่ง ซึ่งยังขาดจริยธรรมให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นครู (สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. 2537 : 25 อ่างในรัชนี มัคสมัน. 2535 : 35)

ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับสุดท้าย คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันครู-อาจารย์ส่วนใหญ่มีหน้าที่ที่จะต้องประสานและสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นเรียนหรือนักเรียนที่อยู่ในความปกครองดูแล รวมทั้งบุคลากรต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน แหล่งวิทยาการตลอดจนสถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาการที่ครูมีมนุษยสัมพันธ์ให้ความเคารพนับถือ และให้ความไว้วางใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการเรียนระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งตรงกับสุเมธ เทียวอิสเรศ (2527 : 117) กล่าวว่า การมีมนุษยสัมพันธ์อันดีจะก่อให้เกิดความชอบพอและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน และมีผลทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จ แต่ถ้ามมนุษยสัมพันธ์ไม่ดีก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งหรือไม่เข้าใจและส่งผลให้งานส่วนรวมขององค์การล้มเหลว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตอำภา หนูสุวรรณ (2540 : 54)

ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยม สังกัดกอง การมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณ ลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ ในด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นลำดับสุดท้าย แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เฉลิม รัชชนะกุล (2525 : 120) ได้ศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและอาจารย์ใน เขตการศึกษา 11 พบว่าลักษณะที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ ความเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้ากับ ชุมชนได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ครูที่ดีมีความสามารถสอนเด็กให้มีความรู้ ความสามารถสูงนั้นจะ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในอาชีพ มีความสามารถในการสอน มีมนุษยสัมพันธ์ และมีพฤติกรรมทางจริย ธรรมที่เหมาะสม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับแรก คือ ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอดวิชาความรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่อยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ซึ่งมิ การใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก แต่ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนจะเป็นภาษากลาง ซึ่งบาง ครั้งนักเรียนไม่ค่อยคุ้นเคยมากนัก และครู-อาจารย์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มิภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ซึ่ง ในชีวิตประจำวันได้ใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นส่วนมาก อาจจะทำให้ภาษาที่ใช้ในการสอนคิดเพี้ยนไปได้ ดังนั้น ครู-อาจารย์ จึงควรใช้ภาษาให้ถูกต้องชัดเจน ดังที่สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 61) ได้ สรุปแนวคิดลักษณะของครูที่ดีตามที่เสนอของนักการศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวคือ มีความ สามารถในการพูด ครูมีหน้าที่อธิบายใช้สำเนียงและภาษาให้ถูกต้องเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นที่ยอมรับ ถือแก่นักเรียน และงานวิจัยของเฉลียว บุรีภักดีและคณะ (2526 : 366) ได้วิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ ดี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ลักษณะครูที่ดี คือ สอนดี สามารถใช้ภาษาได้ดี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับรองลงมาคือ มีความรู้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงใน ปัจจุบันมีความรู้ด้านเทคนิคในวิชาที่สอนอย่างละเอียดลึกซึ้งและมีความรู้ความสามารถในการใช้ เครื่องมือที่ทันสมัยได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจุบันนักเรียนมีความคิดเห็นว่า เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการประกอบอาชีพแม้กระทั่งการเรียนการสอน ครู- อาจารย์ซึ่งมีบทบาทและหน้าที่ในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักเรียน และเป็นความหวังของ นักเรียนที่จะได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ กิตติ ประเสริฐ (2537 : 172) กล่าวว่า การพัฒนาอาชีพในปัจจุบัน ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาชีพควรได้สอดแทรกความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการทำงานเกี่ยวกับด้านช่างอุตสาหกรรม การประกอบ อาชีพ ซึ่งเป็นความรู้รอบตัวให้กับนักเรียน โดยครู-อาจารย์ต้องพยายามหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในด้าน วิชาการและวิธีการสอน ตลอดจนความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ในวงการศึกษามาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดเวลา

ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์สองลำดับสุดท้าย คือ ไม่ใช่คำพูดที่ซ้ำซาก พูดซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดความรำคาญแก่ผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่เข้ามาเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพจะเป็นผู้ที่มีผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงนัก จึงทำให้เข้าใจบทเรียนค่อนข้างช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์ (อ้างในวไลวรรณ วรรณ. 2536 : 76) ที่พบว่า นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนในเรื่องขาดทักษะในการดูหนังสือ จดคำบรรยาย ไม่มีสมาธิในการเรียนจึงเป็นผลให้ครู-อาจารย์ต้องพูดซ้ำบ่อย ๆ ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจ แต่บางทีนักเรียนบางคนซึ่งไม่ชอบในลักษณะนี้จนถึงขั้นเกิดความรำคาญ จึงเป็นผลให้นักเรียนมีความพึงประสงค์เป็นลำดับสุดท้าย และไม่เป็นผู้เล่นการพนัน ดื่มสุรา สูบบุหรี่ และเสพสิ่งเสพติดทั้งปวง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความเห็นว่าการเล่นการพนัน การสูบบุหรี่ และสิ่งเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ดีและครู-อาจารย์ก็ได้สอนในลักษณะเดียวกัน ในขณะที่เดียวกันนักเรียนก็ใช้ยึดตัวอย่างของครู-อาจารย์เป็นแบบในการดำเนินชีวิต ดังที่สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 59-60) ได้สรุปแนวคิดลักษณะของครูที่ดีตามที่เสนอของนักการศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวคือ มีความประพฤติดีเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนเพื่อสร้างความเชื่อถือแก่นักเรียน และยนต์ ชุมจิต (2531 : 21-22) กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า คุณลักษณะพิเศษของครูที่แตกต่างไปจากผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ในด้านจริยวัตร หมายถึง กิริยาที่ควรประพฤติปฏิบัติตามแบบธรรมเนียม คือ กระทำแต่สิ่งที่เหมาะสมดีงาม ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2518 : 86-92) พบว่าสังคมต้องการให้ครูมีลักษณะที่ดีในด้านการทำงานนอกเวลาและงานอดิเรก ในเรื่องครูไม่ควรทำงานพิเศษบางประเภทที่ขัดต่อศีลธรรม คุณธรรมอันดีหรือเกี่ยวกับอบายมุข เช่น ขายสุรา ออกเงินกู้ เก็บเงินตามบาร์ การเป็นนายหน้า ครูควรทำงานพิเศษที่สุจริต ซึ่งครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีความประพฤติปฏิบัติเช่นนั้น และได้ยึดตามจรรยาบรรณครูอยู่แล้ว จึงเป็นผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในเรื่องนี้น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ด้านการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามลำดับแรก คือ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคนิคอย่างดีและมีความชำนาญในการสอนปฏิบัติทางด้านเทคนิค และสามารถปฏิบัติงานหรือสาธิตให้นักศึกษาได้ดูเป็นตัวอย่างก่อนลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและต้องการออกไปประกอบอาชีพ จึงมีผลต่อการสำเร็จและการประกอบอาชีพในอนาคต นักเรียนที่ต้องการครู-อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคนิคมีความชำนาญในการสอนทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ดังที่สุพัตรา มาศดิตถ์ (2532 : 4-11) ได้กล่าวบรรยายในการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถาบันผลิตครู ได้กล่าวถึงครูที่สังคมพึงประสงค์ไว้ดังนี้ คือ มีความสามารถและมีทักษะในการสอน วิธีการอบรม ต้องมีความรู้ดีในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ วิชาเฉพาะ ซึ่งจะต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้งและจะต้องมีความรู้ดีในด้านวิชาชีพครู มีความสามารถในการถ่ายทอด

วิชาความรู้แก่นักเรียนในเรื่องการประกอบอาชีพ โดยการชี้แนะและแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา เปี่ยมไส (2538 : 65) ได้ศึกษาคุณสมบัติและคุณลักษณะของครูสายอาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ฟิงประสงค์ พบว่า คุณลักษณะของครูสายวิชาชีพที่ดีคือ ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพที่สอน มีความรู้ความสามารถในการสอนหรือถ่ายทอดวิชา และงานวิจัยของ พรทิพย์ รัตนวิศาลนนท์ (2527 : 65-75) พบว่าสมรรถภาพที่ครูช่างอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่ฟิงประสงค์มากที่สุด คือ ด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความรู้ความชำนาญในวิชาเทคนิคหรือวิชาชีพเฉพาะสาขาของตนที่ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 170) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาพาณิชยกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความพึงพอใจของครูในด้านเทคนิคการสอนในเรื่องครูมีความรู้ในวิชาที่สอนและถ่ายทอดได้สูงกว่าข้ออื่น ๆ ดังนั้น ครู-อาจารย์ผู้สอนควรเป็นผู้มีวุฒิการศึกษาตามสาขาวิชาที่สอนนั้น ๆ โดยตรง มีความชำนาญในการสอนมีความรู้และเป็นผู้ที่สามารถพูด อธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจง่าย รู้จักใช้เทคนิคการสอน ดังนั้นในการจัดครูเข้าสอนควรคำนึงถึงครูที่มีคุณลักษณะที่สามารถถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคนิค พร้อมทั้งมีความชำนาญในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

ส่วนคุณลักษณะที่ฟิงประสงค์สองลำดับสุดท้ายคือ นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีมีการนำเข้าสู่สถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้ในโรงเรียนที่สอนวิชาชีพ ซึ่งเทคโนโลยีเป็นที่ยอมรับว่ามีความจำเป็นต้องมีการนำมาเพื่อพัฒนาฝึกทักษะ ซึ่งกรมอาชีวศึกษาได้จัดอบรมพัฒนาครูเป็นประจำทุกปี และครูที่ได้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอและได้ฝึกหัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ได้โดยการให้การฝึกหัดจากสภาวะที่เหมือนของจริงอยู่แล้ว จึงเป็นผลให้นักเรียนต้องการเป็นลำดับสุดท้าย คุณลักษณะอีกประการ คือ สอนโดยมีประสบการณ์ไม่ยึดแต่ตำราเป็นหลัก ดังนั้น ครู-อาจารย์ควรมีความรู้และทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันของอาชีพช่างอุตสาหกรรม สามารถที่จะนำความรู้มาอธิบายให้นักเรียนได้เข้าใจมิใช่อธิบายเฉพาะในหนังสือ ซึ่งเป็นแค่หลักการหรือแนวทางเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปมากจนบางครั้งครูแทบตามการเปลี่ยนแปลงไม่ทัน แต่ครูก็สามารถจะนำมาสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ความสามารถได้ ทั้งนี้เพราะครูมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งงานวิจัยของ ปราศรัย ประวัตินรงค์ (2535 : 53) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน สาขาคอมพิวเตอร์ ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูสอนวิชาชีพควรมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีทักษะในการทำงานมีประสบการณ์ในงานอาชีพมาแล้วพอสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่ฟิงประสงค์ลำดับแรกคือ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะนักศึกษากำลังปฏิบัติงาน สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานได้ดีและกวาดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤตินักศึกษาเสมอ ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานระหว่างที่มีการเรียนการสอน นักศึกษาต้องการคำแนะนำมากกว่า การเรียนทฤษฎีเพราะด้านนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือนำไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรือในสถานประกอบการ จึงเป็น เหตุให้นักเรียนต้องการครู-อาจารย์ที่มีคุณลักษณะที่สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในบุคลิกภาพของครู-อาจารย์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังนั้น ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจะใช้การสร้าง ความคุ้นเคย จะทำให้เกิด ความร่วมมือในการเรียนมากขึ้น จะมีผลทำให้การเรียนด้านปฏิบัติประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของสุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 :174) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มี ต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาเคมีขจรกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อคุณลักษณะครูสอนวิชาชีพในด้านการจูงใจและการเสริมแรง ทางการเรียน คือ ครูให้คำแนะนำและเอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างจริงจังสูงกว่าข้ออื่น ๆ

อีกประการหนึ่ง คือ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือจาก ผู้นำศาสนาและชุมชนในท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนอาจจะยังมองไม่เห็นถึงความสำคัญใน เรื่องนี้หรืออาจจะคิดว่า เป็นเรื่องที่ไกลตัวนักเรียนจึงมีความคิดเห็นว่ายู่ในลำดับสุดท้าย แต่ใน ความเป็นจริงการประสานงานและขอความร่วมมือในชุมชนยังคงต้องมีการดำเนินการต่อตั้งที่ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 (2538 : 18-19) กล่าวถึงนโยบายของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่า การกระทรวงมหาดไทย ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตอนล่าง 5 จังหวัด (ยะลา, ปัตตานี, นราธิวาส, สงขลา, สตูล) คือการเน้นย้ำนโยบายด้านสังคมจิตวิทยา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ถือเป็นแนวปฏิบัติ คือ สร้างความเข้าใจต่อกันโดยขจัดความหวาดระแวงซึ่งกันและกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธและชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามให้หมดไป และใน ส่วนของข้าราชการนั้นจะต้องเป็นผู้ริเริ่มในการปรับทัศนคติดังกล่าวให้ถือว่า ความแตกต่างในด้าน ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษา ประเพณี วัฒนธรรมและศาสนา มิใช่อุปสรรคที่ทุกฝ่ายจะทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ขอให้ละเลยส่วนที่ต่างกัน แต่แสวงหาความร่วมมือจากสิ่ง ที่เหมือนกันเพราะทุกคนมีจุดยึดเหนี่ยวภายใต้บังคับประมุขเดียวกันและเป็นชาวไทยเหมือนกัน ดัง นั้นครู-อาจารย์จะต้องมีความรู้ในชุมชนที่ตนอาศัย ซึ่งครูจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรใน ท้องถิ่นที่จะนำมาใช้ในโรงเรียน ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิทยากรสถานประกอบการ รู้จักเข้าร่วม ทำงานกับบุคคลอื่น มีความสามารถในการติดต่อประสานสัมพันธ์กับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น ๆ

ด้านคุณธรรม จริยธรรม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ลำดับ แรกคือ มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนโดยไม่ปิดบังอำพรางซ่อนเร้น และลำดับรองลง มาคือ มีความยุติธรรมไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา และไม่เห็นแก่ประ โยชน์ส่วนตัวโดยต้องคำนึงผลประโยชน์ของนักศึกษาเป็นหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนยังไม่มี ความมั่นใจเกี่ยวกับตัวครู-อาจารย์ในเรื่องของการสอนคิดว่าครู-อาจารย์ยังสอนไม่ได้เต็มที่ ขาดความยุติ

ธรรมยังมีการลำเอียงต่อลูกศิษย์ ครูบางท่านไม่ประเมินผลนักเรียนหรือประเมินผลแล้วไม่ได้นำมาปรับปรุงหรือแจ้งให้นักเรียนได้รับทราบและไม่หาวิธีการแก้ไขจุดบกพร่องของนักเรียน เพื่อแก้ไขให้นักเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 177) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ ด้านการประเมินผลการเรียนและนำข้อมูลย้อนกลับ คือ ครูวัดผลและประเมินผล นักเรียนอย่างยุติธรรมไม่ลำเอียงมากกว่าข้ออื่น ๆ ดังนั้นครู-อาจารย์ที่สอนวิชาชีพอจะต้องมีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน มีหลักเกณฑ์ มีการประเมินผลตลอดเวลา โดยวิธีการต่าง ๆ กันจากการทดสอบ ซักถาม และแจ้งวิธีการวัดผลให้นักเรียนทราบล่วงหน้าจะทำให้ นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกต่อคุณลักษณะที่ดีขึ้น นอกจากนี้ครู-อาจารย์ต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตไม่ลำเอียง มีศีลธรรมประจำใจให้สมกับที่อาชีพรูเป็นอาชีพชั้นสูง ดังนั้นผู้บังคับบัญชาทุกระดับจะได้อำนวยความสะดวกดูแลและทำตัวเป็นแบบอย่างทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและช่วยกันปรับปรุงพฤติกรรมของครู-อาจารย์บางส่วน ซึ่งยังขาดให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอน

ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์สองลำดับสุดท้ายคือ ครู-อาจารย์ควรลดจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์ให้น้อยลง เพื่อจะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีความเห็นว่าครู-อาจารย์ได้มีการเตรียมการสอนที่ดี มีการวางแผนการสอนที่ดีและรู้ถึงจุดบกพร่องของนักเรียน แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนเห็นว่าครู-อาจารย์ควรลดชั่วโมงสอนลงบ้าง เพื่อที่ครู-อาจารย์จะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้น ซึ่งการเตรียมการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพดังที่ ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2525 : 103-104) ได้กล่าวไว้ในเรื่องของทักษะและเทคนิคการสอนว่า ต้องมีการเตรียมการสอนที่ดี การเตรียมการสอนนับว่าเป็นเทคนิคการสอนอย่างดีเพื่อที่ครูจะได้ทราบว่าสอนอย่างไร ใช้อุปกรณ์อะไรบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 168) ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ครูเตรียมและประยุกต์เนื้อหาวิชาที่จะสอนตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตร คุณลักษณะอีกประการหนึ่งคือ ควรอยู่ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษา หลังจากมอบหมายงานให้นักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพงานบางอย่างอาจจะมีอันตรายเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานหรือขณะปฏิบัติงานอาจจะไม่เข้าใจ นักเรียนมีความเห็นว่าครู-อาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมดูแลเป็นประจำและสม่ำเสมออยู่แล้ว จึงเป็นผลให้นักเรียนเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในลำดับสุดท้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 กับ ปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำแนกตามระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับ ปวช.1 กับ ปวช.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันโดยนักเรียนระดับ ปวช.1 มีความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช.3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนระดับ ปวช.1 เป็นนักเรียนใหม่ต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ต้องการผู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจ ความภาคภูมิใจมีความสุขในสังคมใหม่ ๆ ต้องการผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การปรับตัวและนักเรียนระดับนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 15-17 ปี เรียกว่าช่วงวัยรุ่น ซึ่งจากผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียนมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 62.82 ซึ่งเป็นวัยที่มีความสับสนวุ่นวายต้องการอิสระ ซึ่งตรงกับคำกล่าวของจำเนียร ช่วงโชติ (2518 : 329) ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระ ต้องการดำเนินชีวิตของตนเอง ส่วนนักเรียนระดับ ปวช.3 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นนักเรียนรุ่นที่มีความรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ต้องเผชิญกับสังคมภายนอก รู้จักตนเอง รู้จักการปรับตัว ให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น จึงสามารถปรับตัวเข้ากับครู-อาจารย์ได้ดีกว่านักเรียนระดับ ปวช.1 ดังนั้น จึงเป็นผลให้นักเรียนระดับ ปวช.1 มีความต้องการคุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้านและมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนระดับ ปวช.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนี้ งามมัน (2533 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกันและงานวิจัยของชานาญ เอกพันธ์ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพนาทวี ที่ระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของครู-อาจารย์ด้านวิชาชีพไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของสุภาพ จันทราช (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตอำภา หนูสุวรรณ (2540 : 54) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยม สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครู ด้านบุคลิกภาพ ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของสุภาพ จันทราช (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า นักเรียน นักศึกษาโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความ

ต้องการคุณลักษณะของครูในด้านบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่จะเป็นคนในท้องถิ่นนั้น จะเข้าใจและวางตนเองได้เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการพูดจา การแต่งกาย ยิ้มแย้มแจ่มใส ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย กล้าเวช (2528 : 28) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในพื้นที่พัฒนาเพื่อความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ครูควรมีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยความสามารถในการควบคุมอารมณ์ สุภาพ อ่อนโยน ร่าเริง แจ่มใส สุขุมรอบคอบ พุชชัลด้อยซัดคำ ยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่นและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ด้านการสอน พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตอำภา หนูสุวรรณ (2540 : 54) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์โรงเรียนมัธยม สังกัดกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูด้านความรู้ในวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของชานาญ เอกพันธ์ (2542 : 42) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครู อาจารย์ ด้านวิชาชีพ ตามความต้องการของนักเรียนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพนาทวี พบว่า นักเรียนนักศึกษาที่มีระดับชั้นการศึกษาต่างกัน มีความต้องการคุณลักษณะด้านการสอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ครูอาจารย์ ที่สอนทางด้านวิชาชีพจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการสอนวิชาชีพอย่างถ่องแท้ และมีความสามารถอธิบายในการถ่ายทอดให้นักเรียนเข้าใจได้ดี และนักเรียนทั้งสองกลุ่มอยู่ในวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน และครูอาจารย์ที่สอนอาจจะเป็นครูอาจารย์คนเดียวกัน ดังที่สุมนัส จิตพิทักษ์ (2520 : 24) กล่าวว่า ความคิดเห็นของบุคคลขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับ หากสิ่งแวดล้อมคล้ายกันก็ผลให้ความคิดเห็นคล้ายกันหรือเหมือนกันไปด้วย จึงเป็นผลให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ครู-อาจารย์ต้องสร้างนิสัยใฝ่รู้ ต้องรู้จักการคิด การริเริ่ม การสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา ซึ่งศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์เขียว (2542 : 57) ได้กล่าวถึงอาชีพครูว่า บุคคลที่มีอาชีพครูนั้น มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการสอนนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาสังคมที่ตนอาศัยอยู่ เพื่อให้มีชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างมีความสุข

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยนักเรียนระดับ ปวช. 1 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช. 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตอำภา หนูสุวรรณ (2540 : 54) พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูวิทยาศาสตร์ ตามตัวแปรระดับการศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน จากงานวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนระดับ ปวช.1 มีความเห็นว่าการเรียนการสอนครูผู้สอนไม่ว่าครูผู้ใดทั้งสิ้น ก็ต้องทำหน้าที่ให้เด็กได้ลงมือทำ และต้องอ้างอิงถึงตัวเอง ครูที่จริงที่มีการนำไปใช้กับนักเรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ มีการสร้างความคุ้นเคยกันมากที่สุด เพื่อที่จะให้การเรียนการสอนบังเกิดผลดี ซึ่งตรงกับ Hughes (อ้างใน อมร ไกรดิษฐ์. 2535 : 8) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่

สุขของการสอนคือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มและมังกร เพียรภาค (2542 : 49) กล่าวถึงส่วนดีของความคุ้นเคยสนิทสนมกัน คือ ทำให้ครูรู้พื้นฐานของ นักเรียน รู้นิสัยใจคอ ความประพฤติ ครูจึงสอนให้นักเรียนได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของ นักศึกษา ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งมีผลต่อนักเรียนระดับ ปวช.1 ก่อนข้างมากเพราะว่าเป็นนักเรียนที่เข้ามาเรียนใหม่ ยังต้องการคำแนะนำปรึกษาจากครู-อาจารย์ มากกว่านักเรียน ระดับ ปวช.3 ครู-อาจารย์จะควรมีลักษณะในด้านมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียนระดับ ปวช.1 ให้มากขึ้น เช่น การจดจำชื่อ การเอาใจใส่ การเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าสนทนาด้วย การ กล่าวตักเตือนและการวางตัวของอาจารย์ ซึ่งสุโท เจริญสุข (2516 : 132-133) ได้แนะนำกลยุทธ์ เปลี่ยนใจคนไว้ว่า ถ้ามีอุปสรรคขัดข้องกับผู้อื่นหลักการที่สามารถเปลี่ยนความคิดของคนให้เขาเห็น ดีเห็นชอบโดยการใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ คือ รู้จักจิตใจกันก่อนสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน มีความ รักนับถือกัน เห็นอกเห็นใจกัน

ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยนัก เรียน ระดับ ปวช.1 มีค่าความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนระดับ ปวช.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ จิตอำภา หนูสุวรรณ (2540 : 54) พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครู วิทยา-ศาสตร์ ตัวแปรระดับการศึกษา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะนักเรียนระดับ ปวช. 1 เป็นนักเรียนที่เข้ามาเรียนใหม่ ทำให้ครู-อาจารย์มีความสนใจมากกว่า ทำให้นักเรียนระดับ ปวช.1 เห็นว่าได้รับความเมตตาจากครู-อาจารย์ และเข้าใจความตั้งใจการสอน ของครู และครู-อาจารย์เองมีความสำนึกในความเป็นครู มุ่งมั่นในการสอน ในการให้ความรู้ มีความ รับผิดชอบต่อการสอน มีความยุติธรรมในการวัดผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

ดังนั้นครู-อาจารย์ จึงไม่ควรละทิ้งหน้าที่การสอน มีคุณลักษณะเมตตา กรุณา และปฏิบัติ ตนเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ดังเช่น นพพร พานิชสุข (2525 : 50-52) กล่าวว่าอาจารย์ประเภทแนะนำ นาดิ นาดิคือการสอนและอบรมสม่ำเสมอ ตัวอาจารย์เองก็ปฏิบัติตนดี เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน ต้อง เป็นอาจารย์ที่พึงประสงค์ และโกสินทร์ รังสยาพันธ์ (2530 : 98) กล่าวว่าอาจารย์ที่พึงปรารถนา ได้ แก่ อาจารย์ผู้เสียสละ ส่วนมังกร เพียรภาค (2542 : 49) กล่าวว่าถ้าครูเป็นคนดีมีความรู้ นักเรียนก็ จะให้ความเคารพเชื่อฟัง ส่วนที่ไม่ดีก็คือ ถ้าครูกระทำตนไม่ดี เช่น กินเหล้า เมายา เข้าสู้อ เล่นการ พนัน ภาพเหล่านี้นักเรียนไม่ศรัทธาในความเป็นครู เมื่อครูสั่งสอนอบรมนักเรียนจึงไม่ค่อยเชื่อฟัง ถ้าครูประพฤติตนเป็นคนดี การสั่งสอนก็ง่ายเพราะแบบอย่างที่ดีของครูมีคุณค่ามากกว่าคำสั่งสอน ครู-อาจารย์ควรคำนึงถึงจรรยาบรรณของครู ตามที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2541 : 7) กล่าวว่า จรรยาบรรณข้อที่ 3 คือ ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และ จิตใจ โดยได้อธิบายหลักการไว้ดังนี้ การเรียนรู้ในด้านค่านิยมและจริยธรรม จำเป็นต้องมีต้นแบบที่ ดี เพื่อให้ผู้เรียนยึดถือและนำไปปฏิบัติ ครูที่ดีจึงถ่ายทอดค่านิยมและจริยธรรมด้วยการแสดงตนเป็น ตัวอย่างเสมอ การแสดงตนเป็นตัวอย่างนี้ถือว่า ครูเป็นผู้นำในการพัฒนาศิษย์อย่างแท้จริง

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในคุณลักษณะด้านการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า อยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากทุกด้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้แก่กรมอาชีวศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ดังนี้

5.3.1 สำหรับครู-อาจารย์ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.3.1.1 ควรพัฒนาตนเองในด้านการสอนและด้านบุคลิกภาพให้มากขึ้น โดยการเรียนรู้เทคนิคการสอน การถ่ายทอดวิชา การวางตัวในการสอน

5.3.1.2 ควรเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการนำวิทยาการใหม่ ๆ มาสู่ผู้เรียน

5.3.1.3 ครู-อาจารย์ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถชักจูงและแก้ปัญหาในการสอน โดยการใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในชั้นเรียน

5.3.2 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในวิทยาลัยเทคนิค 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

5.3.2.1 ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ ได้พัฒนาคุณลักษณะด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยมีการจัดอบรมประชุมสัมมนา

5.3.2.2 ควรมีการนิเทศครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีคุณลักษณะตามที่นักเรียนพึงประสงค์ในคุณลักษณะด้านการสอนและด้านบุคลิกภาพ เช่น การนำเทคนิคการสอนมาใช้ การแต่งกาย การวางตัวของครู-อาจารย์

5.3.3 สำหรับกรมอาชีวศึกษา ควรให้ความรู้ครู-อาจารย์ เกี่ยวกับเทคนิคการสอนในเรื่องการถ่ายทอดวิชาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และความรู้ใหม่เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยการจัดฝึกอบรมสำหรับครู-อาจารย์ เป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตามประเมินผลหลังจากการเสร็จสิ้น เพื่อปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้แก่ครู-อาจารย์

5.3.4 สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

5.3.4.1 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนสาขาอื่น ๆ เพื่อให้ครู-อาจารย์ ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของครู-อาจารย์ 5 จังหวัดชายแดน

ภาคใต้ เอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกที่ 5.3.4.2 ควรศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

บรรณานุกรม

กรมการฝึกหัดครู, กรม. 2515. มาตรฐานบางประการสำหรับครูที่ดี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2522. พฤติกรรมและเวลาในการปฏิบัติงานของครูประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : กองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ก่อ สวัสดิ์พานิชย์. 2513. “คุณลักษณะของครู 4 ประการ.” วิทยาสาร. 21 (11) : 12-13 ; 15
มีนาคม.

กัลยา โสภณพานิช. 2538. “ครูไทยในชนบท.” วารสารข้าราชการครู. 14 (7) : ตุลาคม –
พฤศจิกายน 2538.

ไกรยุทธ ธีรคยาสินันท์. ม.ป.ป. แนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

จรรยา วรรณเวช. 2538. “การศึกษาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหารและ
ครูอาจารย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา” ปรินญา
การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้

จันทร์ ชุ่มเมืองปัก. 2526. จรรยาบรรณสำหรับครูไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายจรรยาบรรณครู กอง
มาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

———. 2528. ลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวง
ศึกษาธิการ.

จันทร์วรรณ เทวรักษ์. 2524. “จรรยาครู.” ครูปริทัศน์ 6. 29 : กันยายน 2524.

จำนงค์ อาศิริวัจน์. 2530. “การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ปกครอง
ที่มีต่อจริยธรรมที่คาดหวังกับจริยธรรมที่ปฏิบัติของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการ
ศึกษา 9 ปีการศึกษา 2529.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

จำเนียร ช่วงโชติ. 2518. เทคนิคการแนะแนว. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.

จำรัส ดั่งสุวรรณ. 2520. “การศึกษาคุณลักษณะของนักแนะแนวตามความคาดหวังของผู้บริหาร
อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง.” ปรินญานิพนธ์มหาบัณฑิต, บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.

จิตอำภา หนูสุวรรณ. 2540. “การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครู

วิทยาศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัด
นครศรีธรรมราช.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ.

จิรา จันทร์กระจ่าง. 2524. “คุณครูที่รัก.” ศีรษะศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2 : 31 พฤศจิกายน 2523 – มีนาคม 2524.

เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ . 2520. รายงานการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2525. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร.

ชำนาญ เอกพันธ์. 2541. รายงานการวิจัยการศึกษาคุณลักษณะของครูอาจารย์ด้านวิชาชีพตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยาลัยการอาชีพนาทวี. สงขลา : วิทยาลัยการอาชีพนาทวี.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. 2524. หลักการและวิธีการพัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.

เขาว์ เจริญลาภ. 2533. “การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูช่างอุตสาหกรรมตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคในเขตการศึกษา 3.” ปรินญาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

โชคดี รักทอง. 2531. “ความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรฝ่ายบริการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.” ปรินญาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ธนู แสงศักดิ์. 2505. “ครูดี.” วิทยาจารย์. 60(2) : 85-100 ; กุมภาพันธ์.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. 2538. “บางแสนบูชาครู.” วารสารข้าราชการครู. 14 (7) : ตุลาคม – พฤศจิกายน 2538.

บรรจง ชุตกุลชาติ. 2527. จักรวาลการศึกษา. ม.ป.ท.

บริบูรณ์ บุญหนุน. 2529. “จรรยาบรรณสำหรับอาจารย์ในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือ.” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุบผา คุมมานนท์. 2527. วิธีสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์.

บุษกร เพชรวิวรรธน์. 2519. ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ปราศรัย ประวัตรุ่งเรือง. 2535. “การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียน โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสาขาคอมพิวเตอร์ในกรุงเทพมหานคร.” ปรินญาครุศาสตร์

อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. สถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปเผยแพร่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ยกเว้นกรณีที่มีลิขสิทธิ์สงวนเอาไว้และต้องขออนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปวีณ ณ นคร. 2527. แนวทางสร้างวินัยข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พรทิพย์ รัตนวิสาสนนท์. 2527. “ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรม ระดับปริญญาตรีที่พึงประสงค์.” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พรศรี พานิชวงศ์. 2531. “การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ตนเอง.” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพราพรหม เปลียนภู. 2530. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ไพฑูริย์ จัยสิน. 2513. ปรัชญาทฤษฎีหลักการพลศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งไก่อ.

มังกร เพียรภาค. 2542. “ความเป็นกันเองระหว่างครูกับศิษย์มีขอบเขตแค่ไหน.” วิทยาจารย์. 98 (2) : 48-49

มานิตย์ มานิตเจริญ. 2519. พจนานุกรมไทย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.

มานิตา อุษชิน. 2525. “ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ.” เอกสารการประชุมสัมมนา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

มาโนช ต้นชวนิชย์. 2531. “คุณธรรมของครูกับการพัฒนา.” มิตรครู. 30 หน้า 9-12

เมธี ปีลันธนานนท์. 2523. การบริหารบุคลากรในวงการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จรัสสินทวงศ์
———. 2533. การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

เมธีธรรมภรณ์, พระ. 2534. รวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยนต์ ชุ่มจิต. 2526. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.

———. 2531. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : แพรววิทยา

ระพี สาคริก และทองคุณ หงส์พันธ์. 2529. “การแสวงหาและการพัฒนาเอกลักษณ์ของสถาบันวิชาชีพครู.” เอกสารสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู.

รัชณี งามมัน. 2533. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสตูล. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

———. 2533. “การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสตูล.” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และขอสงวนสิทธิ์ในสิ่งที่ปรากฏไปใช้

รัตนาพร วงศ์ช่วยและคนอื่นๆ. 2537. รายงานผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ตามทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคยะลา. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ราชบัณฑิตยสถาน. 2531. พจนานุกรม. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

รุ่งทิวา จักร์กร. 2526. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรือง.

ล้อม ไชยสร. 2510. “คุณสมบัติของครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนไตรมิตร
วิทยาลัย ปีการศึกษา 2510.” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลัดดา เสนาวงษ์. 2531. พัฒนาแนวความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชา
ครุศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูธนบุรี.

———. 2532. ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิษณุการพิมพ์.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2526. “สรุปผลการสัมมนาเรื่องการส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนในสถาบัน
ผลิตครูพลศึกษา ระหว่างวันที่ 14-15 ตุลาคม 2526 ณ คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.” จุลสารสมาคมครูพลศึกษาและสันทนากการแห่งประเทศไทย. 4(4)

วลีวรรณ ศรีเศษวิวัฒน์. 2536. “ปัญหาของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา
กลุ่มภาคเหนือ.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วันชัย พงษา. 2537. การพัฒนาจริยธรรมและคุณธรรมสำหรับผู้บริหาร. ภูเก็ต. อัดสำเนา.

วาสนา เปี่ยมใส. 2538. “คุณสมบัติและคุณลักษณะของครู สายอาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรมที่
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาพึงประสงค์.” ปรินญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วิจิตร อาวะกุล. 2527. เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : อ.อิทธิพลการพิมพ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525. พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จงเจริญ
การพิมพ์

วิชัย ศรีสมัช. 2535. “การศึกษาคุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช.” ปรินญาการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.

วิเชียร เกตุสิงห์. 2524. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : เจริญผล.

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 2518. ลักษณะครูที่สังคมต้องการ. กรุงเทพฯ : สามมิตร.

วิโรจน์ ศรีโกคา. “ครูไทยในชนบท.” วารสารข้าราชการครู. 14 (7) : 48 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน.

วิณา เนาวลักษณ์. 2528. “พฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางการเมืองตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ขอสงวนสิทธิ์ในการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่เพื่อเผยแพร่เป็นเชิงพาณิชย์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ขอสงวนสิทธิ์ในสิ่งที่ปรากฏ และขอสงวนสิทธิ์ของเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษานิเทศน์ พันธุ์เขียว. 2542. “บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในยุคโลกาภิวัตน์.” วารสาร

วิชาการ. 2(9) : 57-59

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2525. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษร
บัณฑิต

สนั่น มีสัจธรรม. 2528. “ครูที่ดีเป็นปูชนียบุคคล.” ข่าวครูไทย. 4(62) : 3-7 ; กรกฎาคม.

สมชาย กล้าเวช. 2528. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในพื้นที่เพื่อความมั่นคงจังหวัด
ชายแดนภาคใต้.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สมพงษ์ เกษมสิน. 2526. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สายสุรี จุติกุล. 2538. 18 สิงหาคม . “ครูผู้คุ้มครองเด็ก.” ไทยรัฐ. หน้า 8.

สายหยุด จำปาทอง. 2532. “บทบาทของครูกับการพัฒนาสังคม.” การวิจัยและบริหารการศึกษา.
วิทยาลัยครูจันทร์เกษม 3 (3) : 17-28 ; ตุลาคม.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536. คู่มือคณะกรรมการการประถมศึกษา
จังหวัด และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ. กรุงเทพฯ : ครูสภา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538. สรุปรายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการ
อาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : มปท.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531. โครงการจัดทำเอกสารและคู่มือดำเนินงานเกี่ยว
กับโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการครูสภา. 2529. สรุปรายงานการสัมมนาวิชาการ เรื่อง คุณธรรมสำหรับผู้
ประกอบอาชีพครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการครูสภา.

———. 2541. แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ครูสภา.

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2. 2533. แนวทางการจัดการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม
จังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : โรงพิมพ์เขตการศึกษา 2

สุจินต์ วิสวชีวนนท์. 2524. “การพัฒนาการสอนมัธยมศึกษา.” เอกสารการสอนวิชาพฤติกรรม
กรรมการสอนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 11. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อมรินทร์การพิมพ์.

สุโท เจริญสุข. 2516. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

สุธน เจริญพงศ์. 2512. “ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกหัดครูและความต้องการของครู.” วารสาร
วิทยาลัยครูอาชีวศึกษา. 4 มกราคม.

เอกสารต้นทรวง มุสิกกรังยี. 2535. “การศึกษาพฤติกรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในทัศนะของ
ไม่ว่ากรณีใดๆที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 2.” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตการนำไปใช้
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- สุพล วัณสินธ์. 2534. “คุณธรรมสำหรับพัฒนาวิชาชีพครู.” ประชาศึกษา. 9 (มิถุนายน 2534). 8-10.
- สุพลีพี สือรี. 2536. “คุณลักษณะของครูเพื่อการพัฒนาชนบทตามความคิดเห็นของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล จังหวัดปัตตานี.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนาชุมชน. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สุพัตรา มาศคิดต์. 2532. “ครูที่สังคมพึงประสงค์.” วารสารการศึกษาแห่งชาติ 23 (3) หน้า 4-11
- สุพิน บุญชูวงศ์. 2530. หลักการสอน ตามหลักสูตรสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะวิชาครูศาสตร์วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- สุภาวค์ แสงวนิช. 2506. “บุคลิกภาพ.” ศูนย์ศึกษา. 4 : 37; เมษายน.
- สุภาพ จันทราช. 2541. “ศึกษาความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะของครู โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ. 2537. “ความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะของครูสอนวิชาพาณิชยกรรม โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุมนัส จิตพิทักษ์. 2520. “ระยะทางสังคมในภาคใต้ของประเทศไทย.” ปรินญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาลักษณ์ บัญชรเทวกุล. 2529. “ครูสอนธุรกิจแตกต่างกับครูสอนวิชาชีพสามัญอย่างไร.” ครูปริทัศน์. ปีที่ 11 : พฤษภาคม.
- สุรินทร์ สรสิริ. 2515. “ครูดีนั้นเป็นอย่างไร.” วิทยาจารย์. 7 (5) ; กรกฎาคม.
- หาญชัย สงวนให้. 2524. หลักการสอนและการเตรียมการสอนประสบการณ์ภาคปฏิบัติ. พิษณุโลก : วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม.
- อนันต์ จินดารัตน์. 2532. “กติกาสัญญาที่ครูควรรู้.” วารสารข้าราชการครู. 8(7) : 48; ตุลาคม-พฤศจิกายน.
- อมร ไกรดิษฐ์. 2535. “การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขภาคใต้.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
- อรุณ รักรธรรม. 2524. พฤติกรรมข้าราชการไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อำภา บุญช่วย. 2531. “มหาวิทยาลัยกับงานผลิตบัณฑิตเพื่อสังคม.” วารสารศึกษาศาสตร์. ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม ออกพิมพ์แบบสิ่งพิมพ์ และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 11 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม).

อุดม อินทรเวศน์วิไล. 2538. “น้องใหม่ในสำนักงาน ก.ค.” วารสารข้าราชการครู. 14 (8) :

ธันวาคม.

เอกวิทย์ ฅ กลาง. 2538. “มุมมองของสถานการณั้ครูในปัจจุบัน.” วารสารข้าราชการครู. 14 (8) :

สิงหาคม-มกราคม.

Arnold Henjum. 1969. “A study of Significance of Student Teacher Personality Characteristics.”

Journal of Teacher Education. 2 (Summer)/143-147.

Calderon, Larry Anthony. 1989. “Characteristics of the Excellent Teacher as Perceived by

Students, Teachers and Administrators in the Los Angeles Community College District.”

Dessertation Abstracts International. 49 (9) : 2512-A ; March.

Houston, Rabert W. and Jones L. Howard. 1976. “Three Views of Competence Based Education

University of Houston.” **Performance Basic Teacher Education : A Source Book.** 12 :

32-33 ; January.

Karch, Robert R. and Leigh S. Estabrook. 1956. **250 Teaching techniques.** Milwaukey : Bruce

Company.

Wotruba, T.R. and Wright, P.L. 1975. “How to Develop a Teacher Rating Instrument.” **Journal**

Of Higher Education. 46 : 653-660 ; November – December.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539

(สำเนา)

ระเบียบคุรุสภา

ว่าด้วยจรรยาบรรณครู

พ.ศ. 2539

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้มีการปรับปรุงระเบียบคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณครูและวินัย
 คุรุสภา พ.ศ. 2526 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6(2) และมาตรา 28 แห่งพระ
 ราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 คณะกรรมการข้าราชการคุรุสภาจึงวางระเบียบไว้เป็นจรรยาบรรณ
 คุรุเพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพครู

- ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539”
- ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครูและวินัยคุรุสภา พ.ศ. 2526 และให้ใช้ระเบียบนี้แทน
- ข้อ 4. กำหนดให้คุรุมีจรรยาบรรณดังต่อไปนี้
  - (1) ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจ
 ในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า
  - (2) ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดี
 งานให้เกิดแก่ศิษย์เต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
  - (3) ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และใจ
  - (4) ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ
 อารมณ์และสังคมของศิษย์
  - (5) ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่
 ที่ตาม ปกติ และไม่ใช่ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่
 ตนโดยมิชอบ
  - (6) ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทัน
 ต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
  - (7) ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู
  - (8) ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในห้องเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต

(9) ครูพี่ประพฤติ ปฏิบัติคน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

ข้อ 5. ให้เลขธิการคุรุสภารักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2539

ศุขวิช รังสิตพล

(นายศุขวิช รังสิตพล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ประธานกรรมการอำนวยการคุรุสภา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เกี่ยวกับกำหนดให้ใช้อิสลามศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้ใช้อิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กรมวิชาการ,2538 : 1-6)

1. หลักการ

การศึกษาศาสนาอิสลามเป็นหน้าที่ที่มุสลิมทุกคนต้องศึกษา เริ่มตั้งแต่ในเปลจนถึงหลุมฝังศพ ถ้ามุสลิมทุกคนได้รับการศึกษาศาสนาอิสลามเป็นอย่างดีและถูกต้อง ก็จะสามารถดำรงชีวิตด้วยความสุข อันจะนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคมและความมั่นคงของชาติบ้านเมืองสืบต่อไป เพื่อให้การจัดการศึกษาแก่เยาวชนมุสลิมเป็นไปอย่างมีระบบ สอดคล้องกับการจัดการศึกษาสมัยใหม่ สามารถอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนมุสลิมเป็นคนดี มีศีลธรรม และคุณธรรม เป็นพลเมืองดีของชาติ

อิสลามศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จึงกำหนดเนื้อหาที่นำมาสอดแทรกในหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยมีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาศาสนาอิสลามขั้นพื้นฐานเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีในสังคมและประเทศชาติ
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำหลักธรรมของศาสนาอิสลามไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. จุดหมาย

ในการจัดการศึกษาตามเนื้อหานี้ มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 มีความรู้และความเข้าใจหลักธรรมศาสนาอิสลามระดับพื้นฐาน
- 2.2 สามารถปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนบัญญัติได้
- 2.3 มีบุคลิกภาพเป็นมุสลิมที่ดีตามแบบอย่างท่านนบีมุฮัมมัด คือถ้อยถนอม อะลัยฮิวาวัลลัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำเนื้อหาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. โครงสร้าง

ประกอบด้วยรายวิชาต่างๆ ที่จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งสิ้นรวม 5 วิชา ดังนี้

- 3.1 วิชาเอกภาพ (เดาศึก) ว่าด้วยหลักการศรัทธา (รูกนอิมาน) 6 ประการ คุณลักษณะของอัลลอฮ์และรศูล พร้อมทั้งรายละเอียดต่างๆ ที่แสดงถึงความ เป็นเอกะของอัลลอฮ์ การตั้งภาคี วิชานี้ต้องการให้ผู้เรียน รู้จักอัลลอฮ์และ ศรัทธาในพระองค์อย่างมีเหตุผล
- 3.2 วิชาศาสนบัญญัติ (ฟิฮฺ) ว่าด้วยหลักการ กฎเกณฑ์ เงื่อนไข ข้อห้าม ข้อใช้ ของศาสนกิจหรือศาสนาพิธีต่าง ๆ ที่กำหนดเป็นบทบัญญัติและหลักการ อิสลาม (รูกนอิสลาม) 5 ประการ วิชานี้ต้องการให้ผู้เรียน รู้ เข้าใจและ ปฏิบัติศาสนกิจที่กำหนดได้ถูกต้อง
- 3.3 วิชาศาสนประวัติ (ตารีค) ว่าด้วยชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด ที่อลัดลอลฮู อะลัยฮิวะสลัม ตลอดจนเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนสถานนครต่างๆ การเผยแพร่ศาสนาอิสลาม และประวัติศาสตร์อิสลามที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม วิชานี้ต้องการให้ผู้เรียนมีความซาบซึ้งในชีวิตการเผยแพร่ศาสนาอิสลาม ของท่านนบีมุฮัมมัด ที่อลัดลอลฮูอะลัยฮิวะสลัม มีความรักและจดจำบท เรียนต่างๆ ในประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
- 3.4 วิชาอัล-กูรอาน ว่าด้วยการอ่านอัล-กูรอาน หลักการอ่านอัล-กูรอาน (ดัจญ์วีด) ตลอดจนการท่องจำอัล-กูรอาน และบอกความหมายของสุเราะฮ์ที่กำหนด วิชานี้ต้องการให้ผู้เรียนอ่านท่องจำอัล-กูรอาน และรู้หลักการอ่านอัล-กูรอาน (ดัจญ์วีด) พร้อมทั้งเข้าใจความหมายของสุเราะฮ์ พอเป็นแนวเพื่อใช้ในการ ปฏิบัติศาสนกิจ
- 3.5 วิชาจริยธรรม (อัคลาค) ว่าด้วยกิริยามารยาท การปฏิบัติตนที่ดีตามหลัก ธรรมของศาสนาอิสลามที่พึงปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งในวิชาอิสลาม ศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้กำหนดคุณธรรม 13 ประการ ดังนี้
  - ความใฝ่รู้
  - ความขยัน
  - ความอดทน
  - ความประหยัด
  - ความซื่อสัตย์สุจริต
  - ความมีระเบียบวินัย
  - ความเสียสละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการเรียนการสอน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาสาระสำคัญของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ความเมตตากรุณา
- ความกตัญญูกตเวที
- การตรงต่อเวลา
- ความสามัคคี
- ความยุติธรรม
- ความเป็นผู้มีวัฒนธรรมและปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี

4. เวลาเรียน

ตลอดเนื้อหาหรือหลักสูตรนี้ ใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่ละปีการศึกษามีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียน 2 ชั่วโมงหรือ 6 คาบต่อห้องเรียน ซึ่งกำหนดให้คาบละ 20 นาที ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องมีเวลาเรียนเท่ากับ 80 ชั่วโมง หรือ 240 คาบ

5. แนวการดำเนินการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ประสบผลสำเร็จตามจุดหมายข้างต้น จึงกำหนดแนวการดำเนินการไว้ดังนี้

- 5.1 การจัดการเรียนการสอนควรให้มีความสัมพันธ์กับผู้นำศาสนาในท้องถิ่น
- 5.2 จัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้เกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ และปฏิบัติตนเป็นกิจนิสัยในชีวิตประจำวัน
- 5.3 ผู้สอนอิสลามศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและบุคคลทั่วไป
- 5.4 จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติ
- 5.5 การสอนคัมภีร์-กุรอานไม่สามารถจะสอนให้จบในชั้นเรียนได้ ผู้สอนอิสลามศึกษาควรติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อกำชับให้นักเรียนอ่านคัมภีร์-กุรอานให้จบนอกชั้นเรียน
- 5.6 การกำหนดเนื้อหาทั้งครูประจำการและผู้สอนอิสลามศึกษาควรให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับการวัดผลประเมินผลในแต่ละภาคเรียน
- 5.7 การจัดการเวลาเรียนให้คำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรมที่อยู่ในระยะเวลาของการสอนอิสลามศึกษากับวิชาสามัญ เช่น วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ไม่ควรจัดเวลาเรียนติดต่อกับวิชาอิสลามศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การวัดผล การประเมินผล และการติดตามผล

การวัดผลและการประเมินผลตลอดจนการติดตามผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนหรือเลื่อนชั้นระหว่างปีหรือปลายปีตามความสามารถของผู้เรียน ให้เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนและผู้สอนอิสลามศึกษาทดสอบเป็นระยะ ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

3. ธรรมเนียมประเพณีการถือปฏิบัติของชาวมุสลิมภาคใต้

1. หลักการปฏิบัติทางจริยธรรมของศาสนาอิสลาม

หลักการปฏิบัติทางจริยธรรมของศาสนาอิสลามได้มีบัญญัติไว้ในคัมภีร์อัล-กุรอาน ซึ่งเป็นหนังสือรวบรวมโองการที่พระอัลล้าห์ประทานแก่พระนบีมูฮัมหมัด เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ เช่น ธรรมชาติและจักรวาล ตลอดจนชีวิตวิถีทางที่ถูกต้องให้มนุษย์ดำเนินชีวิตคน แต่ที่เป็นหลักให้มุสลิมยึดถือมี 2 ประการ คือ หลักความศรัทธา (รูกนอิมาน) กับหลักปฏิบัติ (รูกนอิสลาม)

1.1 หลักความศรัทธา มุสลิมต้องมีความศรัทธาหรือเชื่อใน 6 ประการคือ

1.1.1 ศรัทธาต่อพระอัลล้าห์ ในฐานะพระองค์ทรงสร้างสรรพสิ่งต่างๆ

1.1.2 ศรัทธาต่อนามิบีมูฮัมหมัด ในฐานะศาสนทูตของอัลล้าห์

1.1.3 ศรัทธาค่อมลาอิกะห์ ในฐานะผู้รับใช้ของอัลล้าห์ให้นำบทบัญญัติต่างๆ มามอบกับนามิบีมูฮัมหมัด

1.1.4 ศรัทธาค่อคัมภีร์ของอัลล้าห์ ในฐานะที่มุสลิมทุกคนต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด การทำดีบางครั้งไม่มีใครมองเห็นแต่อัลล้าห์ทรงรู้เห็น และเป็นผู้สนองผลกรรมนั้น ในวันสุดท้ายที่ทุกคนถูกบันดาลให้เกิดมาเพื่อรับกรรมต่างๆ

1.1.5 ศรัทธาค่อวันปรภพ (อาคิเราะห์) ในฐานะวันสุดท้ายที่ทุกคนถูกบันดาลให้เกิดมาเพื่อรับกรรมต่างๆ

1.1.6 ศรัทธาว่า ดี-ชั่ว อัลล้าร์ทรงกำหนด ข้อกำหนดดี-ชั่ว ของอัลล้าร์ตายตัว เช่น การคืบสุรา มนุษย์อาจนิยมว่าเป็นของดี แต่อัลล้าร์กำหนดว่าไม่ดีก็ต้องยึดถือตามนี้ตลอดไป

1.2 หลักปฏิบัติ เป็นหลักที่บัญญัติอยู่ในคัมภีร์อัล-กุรอานที่ทุกคนต้องปฏิบัติ 5 มี ประการ คือ

1.2.1 การปฏิญาณตน คือ ปฏิญาณตนต่ออัลล้าห์ ผู้ปฏิญาณกล่าวข้อความ 2 ประโยคคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก. ไม่มีพระเจ้าอื่นใดเว้นแต่อัลล้าห์

ข. นามิอัมหมัด คือ ศาสดของอัลลáh

1.2.2 การละหมาด หรือการซำปะหยัง เป็นการแสดงความจงรักภักดีต่ออัลลáhนั่นเอง ก่อนละหมาดต้องทำความสะอาดร่างกายตามบัญญัติศาสนาเสียก่อน เริ่มด้วยล้างมือ 2 ข้าง บ้วนปาก ล้างหน้า ล้างแขนสองข้างถึงข้อศอกด้วยน้ำสะอาด เขามืออุบศรีระและเช็ดถู แล้วล้างเท้า 2 ข้างถึงตาตุ่ม การทำความสะอาดดังกล่าวนอกจากจะทำความสะอาดร่างกายแล้วยังถือว่าล้างบาปที่สัมผัสกับอวัยวะต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย การชำระล้างอวัยวะนี้ เรียกว่า อาบน้ำ ละหมาด (อัล-วุศู) เมื่ออาบน้ำละหมาดแล้วต้องสวมเสื้อผ้าที่สะอาด ถ้าเป็นวันสำคัญทางศาสนานี้ต้องไปทำละหมาดร่วมกับผู้อื่นต้องชำระร่างกายให้ทั่วทั้งตัว และแต่งกายให้สวยงามเป็นพิเศษ ในขณะที่ละหมาดอยู่จิตใจต้องมีสมาธิ ปกติหลักศาสนากำหนดให้ละหมาดวันละ 5 ครั้ง คือละหมาดเวลาอรุรุ่ง หรือเช้าครุ เรียกว่า ซำปะหยังซุโบห์ เวลาเที่ยงเรียกว่า ซำปะหยังโลโฮร์ เวลาบ่ายเรียกว่า ซำปะหยังอาซาร์ เวลาเย็นเรียกว่า ซำปะหยังบักห์ริบ และเวลากลางคืนเรียกว่า ซำปะหยังอิซา

นอกจากทำละหมาดประจำวันดังกล่าวแล้ว ยังมีหลักปฏิบัติว่าทุกบ่ายวันศุกร์ ผู้ชายมุสลิมทุกคนที่มีคุณสมบัติตามนัยแห่งศาสนาต้องไปทำละหมาดที่มัสยิด ส่วนผู้หญิงไม่บังคับ แต่ถ้าจะไปร่วมด้วยก็ได้

1.2.3 การบริจาคทาน (ซากาต) เป็นข้อบัญญัติทางศาสนา แบ่งออกเป็น 2 อย่างคือ

ก. การบริจาคทานทั่วไป (ซากาต) ผู้มีรายได้สูงหรือมีผลผลิตจากการประกอบอาชีพสูง จะต้องบริจากรายได้และผลผลิตนั้นๆ ในอัตราแตกต่างกัน ศาสนบัญญัติให้บริจาคทานแก่คน 8 ประเภทคือ

1. คนยากจน
2. คนขัดสน
3. เจ้าหน้าที่รวบรวมซากาต
4. ผู้เข้านับถือศาสนาอิสลามใหม่
5. ส่งเสริมการปลดปล่อยทาส
6. ผู้มีหนี้สินส่วนตัว
7. สาธารณประโยชน์
8. ผู้เดินทางที่หมดตัวระหว่างทาง

ข. การบริจาคทานเนื่องจากการถือศีลอด (ซากาตฟิตเราะห์) เมื่อสิ้นเดือนถือศีลอด (ปัวซอ) แล้ว มุสลิมทุกคนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่มีเงินหรือข้าวเหนื่อจากความต้องการของวันนั้นจะต้องบริจาคทาน เรียกว่า ซากาตฟิตเราะห์ ทานประเภทนี้บริจาคแก่คนยากจน

1.2.4 การถือศีลอดหรือการถือบวชเรียกตามภาษามาลายูว่า “ปัวซอ” วัตถุประสงค์ของการถือศีลอดคือ ให้มุสลิมสำนึกถึงความหิว ความกระหาย แล้วจะได้เกิดความเห็นอกเห็นใจผู้ยากจนไม่มีกิน และจะได้เกิดความโอบอ้อมอารีเผื่อแผ่กัน การถือศีลอดมีความสำคัญมากผู้ใดละเลยถือว่าเป็นบาปและมีโทษมาก

การถือศีลอดปฏิบัติกันในเดือนรามาดอนหรือเดือนปัวซอเป็นประจำทุกปีเป็นเวลา 1 เดือน ปกติทุกคนต้องถือศีลอด ยกเว้นไว้กับบางคนที่มีเหตุสุดวิสัยจริงๆ เท่านั้น เช่น เด็กเล็กหรือ

ผู้ป่วย แต่ผู้ป่วยจะต้องถือศีลอดชดใช้ภายหลัง เมื่อครบกำหนดการถือศีลอดจะมีพิธีออกบวชเรียกว่า “วันรายาพิตรี” หรือ “อิคิลพิตรี”

การถือศีลอดจะเริ่มปฏิบัติตั้งแต่เวลา 04.00 น. ไปจนถึงพระอาทิตย์ตกดินของวันนั้น ในระหว่างเวลานี้ห้ามรับประทานอาหารทุกชนิด รวมทั้งน้ำและนําลายก็กลืนไม่ได้ และยังคงงดเว้นการปฏิบัติบางอย่าง เช่น การร่วมประเวณี (ระหว่างการถือศีลอด) ผู้ถือศีลอดผิดพลาดในเรื่องใดหรือปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติบางอย่าง เช่น พุดปด คำทอ หรือพูดเรื่องไร้สาระ จะทำให้การถือศีลอดนั้นเสียพิธีเฉพาะวันนั้น และจะต้องถือศีลอดชดใช้ในโอกาสต่อไปโดยชดใช้วันต่อวัน จะชดใช้ในเดือนอื่นก็ได้ หรืออาจจะถือศีลอดชดใช้ในเดือนเซาวาลก็ได้

1.2.5 การไปทำฮัจยี ณ นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นที่ประสูติของนบีมุฮัมมัด หลักศาสนาอิสลามบัญญัติว่า มุสลิมทั่วโลกควรเดินทางไปทำพิธีฮัจยีที่นครเมกกะอย่างน้อย 1 ครั้ง ในชีวิต พิธีนี้เริ่มทำในวันที่ 9 เดือน ซลฮิจยะห์ของทุกปี ณ ทุ่งอะรอฟะห์ ซึ่งมีติดต่อกันไปถึงวันที่ 13 เดือนเดียวกัน ในวันที่ 10 คือวันรุ่งขึ้นจากวันเริ่มพิธีมุสลิมจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกจะทำละหมาดร่วมกันที่มีสยิด และมีการเฉลิมฉลองรับประทานอาหารร่วมกันเรียกวันนี้ว่า “รายาฮัจยี” หรือ “อิคิลัยคฮา” ผู้ไปประกอบพิธีที่เมกกะมาแล้วเรียกว่า “ฮัจยี” หรือ “หะยี” นำหน้าชื่อ ถือว่าเป็นบุคคลที่มีเกียรติ มีความรู้เรื่องศาสนา จึงได้รับยกย่องจากมุสลิมโดยทั่วไป

2. ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ปรากฏว่าขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมมีส่วนผูกพันกับข้อปฏิบัติทางศาสนาอิสลามอย่างใกล้ชิด เพราะหลักปฏิบัติทางศาสนาได้กำหนดข้อปฏิบัติไว้เกือบทุกแง่มุม จนสามารถกล่าวได้ว่า ข้อบัญญัติทางศาสนาอิสลามเป็นธรรมนูญแห่งชีวิต (Code of life) ที่มุสลิมต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด

ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีลักษณะคล้ายคลึงกับของประเทศมาเลเซียมากที่สุดเพราะนับถือศาสนาอิสลามเหมือนกัน รวมทั้งมีภาษาเดียวกัน อาณาเขตติดต่อและมีความเกี่ยวพันทางประวัติศาสตร์ร่วมกันมาเป็นเวลาช้านานด้วยแล้ว ยิ่งทำให้มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ตัวอย่างขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สำคัญของไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้พอเป็นสังเขปดังนี้

2.1 เรื่องคัมภีร์อัล-กุรอาน มุสลิมทุกคนจะต้องให้ความเคารพและต้องเรียนรู้ มิฉะนั้นจะเป็นบาป และยังถือว่าคัมภีร์อัล-กุรอาน เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คนต่างศาสนาจับต้องไม่ได้ แม้มุสลิมเองต้องทำความสะอาดร่างกายตามบทบัญญัติของศาสนา ก่อนจึงจับต้องได้

2.2 การเรียนรู้หนังสือยาวี อักษรยาวีมี 2 อย่างคือ อักษรยาวี (Jawi) ซึ่งเป็นอักษรอาหรับแปลงให้เหมาะสมกับภาษามลายูและอักษรรูมี (Rumi) เป็นอักษรโรมันที่เขียนเลียนสำเนียงภาษามลายู มุสลิมต่างชนวนชายเรียนอักษรยาวีเพื่อให้อ่านตำราศาสนาเข้าใจ

2.3 หญิงกับชาย บทบัญญัติทางศาสนาห้ามหญิงที่ไม่ใช่ญาติสนิทหรือสามีภรรยาอยู่ร่วมกันตามลำพัง เด็กหญิงตั้งแต่อายุ 9 ปีขึ้นไปต้องอยู่ในความระมัดระวังของผู้ปกครอง ถ้าจะออกนอกบ้านต้องปกคลุมร่างกายอย่างมิดชิด มิฉะนั้นจะเป็นบาป

2.4 วันตรุษอิดิลฟิตรี และอิดิลอัคฮา วันตรุษอิดิลฟิตรี คือวันออกบวชจะตรงกับวันที่ 1 ของเดือนเซาวาล (เดือนที่ 10 ของปฏิทินศาสนาอิสลาม) ในวันนี้มุสลิมต้องไปร่วมกันละหมาดที่มัสยิดในท้องถิ่นของตน ส่วนวันตรุษอิดิลอัคฮาหรือรายาฮัจยี ตรงกับวันที่ 10 ของเดือนชุลฮิจยะห์ (เดือน 12 ตามปฏิทินของศาสนาอิสลาม) และตรงกับวันประกอบพิธีฮัจยี ณ นครเมกกะ วันนี้ทำพิธีกรรมทางศาสนาเหมือนวันอิดิลฟิตรี แต่เพิ่มการทำ “กูรบาน” คือพิธีเชือดสัตว์ เช่น แพะ แกะ วัว หรือควายด้วย

2.5 การสวมรองเท้าเข้าสู่สุเหร่าหรือมัสยิด มุสลิมไม่สวมรองเท้าเข้าไปในสุเหร่าหรือมัสยิด เช่นเดียวกับไทยพุทธที่ไม่สวมรองเท้าเข้าโบสถ์

2.6 การแสดงความเคารพด้วยการกราบไหว้ ศาสนาอิสลามได้บัญญัติให้ทำละหมาดกับพระอัลล่าห์องค์เดียวเท่านั้นซึ่งเป็นการเคารพต่ออัลล่าห์ ทำได้ 2 อย่าง คือรุกูอ์ ได้แก่ การโค้งงอตัวบนลงท่ามูมกับส่วนล่างประมาณ 90 องศา และทำความเคารพโดยการกราบไหว้ เรียกว่า สุกูต ได้แก่การ กราบลงกับพื้นแบบสับดาวคประดิษฐ์ โดยให้อวัยวะ 7 ส่วน มีหน้าผาก ฝ่ามือ 2 ข้าง เข่า 2 ข้าง และปลายเท้า 2 ข้าง แตะลงกับพื้น ส่วนการไหว้หรือการทำอาการอื่นๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว มุสลิมจะทำกับบุคคลอื่นได้ แต่ก็ยังมีมุสลิมบางคนเข้าใจผิดอยู่บ้างว่าการไหว้โดยประนมมือเป็นการ ไหว้พระภิกษุ ดังนั้นมุสลิมบางคนจึง ไม่ยอมทำ

2.7 การห้ามบริโภคน้ำและเนื้อหมู มีบัญญัติในศาสนาอิสลามข้อหนึ่งว่า ในยามปกติแล้วห้ามมุสลิมบริโภคน้ำ เลือด สัตว์ตายเอง และสัตว์ที่ฆ่าโดยผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม แต่ถ้าเกิดความคับขันอย่างขังขวิดแล้ว อนุญาตให้บริโภคน้ำ เหล้านี้ได้

2.8 การเสพและแต่งตัวสุรา บทบัญญัติทางศาสนาอิสลามห้ามมุสลิมเสพสุรา หรือของเหลวกลั่นอย่างอื่นที่มีลักษณะคล้ายสุรา รวมทั้งห้ามการแต่งตัวด้วย หรือซื้อขายถือว่าเป็นบาปอย่างร้ายแรง (สติก แสงศรี. 2513 : 45)

2.9 การเข้าสู่หนัด คำว่า “สุหนัต” เข้าใจว่าเพี้ยนมาจากคำว่า “ซุนนะห์” ของภาษาอาหรับ ความเดิมหมายถึงศาสนกิจที่ส่งเสริมให้กระทำ ไทยมุสลิมนำมาใช้ในความหมายเฉพาะว่า พิธีกรรมขลิบหนังปลายอวัยวะสืบพันธุ์ของผู้ชาย การเข้าสู่หนัดเป็นศาสนกิจที่ส่งเสริมให้กระทำมิได้บังคับ แต่ปัจจุบันมีคนเข้าใจผิดว่ามุสลิมที่แท้ต้องเข้าสู่หนัด ปกติการเข้าสู่หนัดนิยมทำกันระหว่างอายุ 2-19 ปี (แต่ทำได้ทุกอายุ) ซึ่งมีการทำพิธีกรรมกันในตอนเย็น ผู้เข้าสู่หนัดจะแต่งกายโอ้อวดตามแบบคนมลายู คือนุ่งกางเกงขาวแล้วนุ่งโสร่งทับแค่เข้า สวมเสื้อแขนยาวมีผ้าโพกศีรษะ เรียกว่า สดาง พอวันรุ่งขึ้นเป็นวันตัดหนังปลายอวัยวะสืบพันธุ์ เจ้าภาพจะแห่ผู้เข้าสู่หนัดเพื่อประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน แล้วอาบน้ำชำระร่างกาย โคนศีรษะ เปลี่ยนเครื่องแต่งกายในชุดนุ่งขาว

หมั้นขาวและแห่ไปยังบ้านที่ทำพิธีมีหมอบุ้ทำพิธีเรียกว่า “โคะบูเต็ง” เมื่อตัดหนังหุ้มปลายอวัยวะสืบพันธุ์แล้วก็เสร็จพิธี

2.10 การแต่งงาน (นิกะห์) พิธีการแต่งงานของมุสลิมต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของศาสนา แต่รายละเอียดปลีกย่อย เช่น จันหมาก การเลี้ยงเป็นไปตามความนิยมของแต่ละท้องถิ่น มุสลิมที่ได้รับการศึกษามักรับแต่งงานตั้งแต่อายุยังน้อย คือผู้หญิงอายุ 13-14 ปี ก็แต่งงานได้แล้วผู้ชายจะแต่งงานอายุ 17-19 ปี ผู้ที่รับการศึกษามักรอให้เรียนจบเสียก่อน

เมื่อผู้ชายขอร้องผู้หญิงคนใดก็จัดให้ผู้ใหญ่ให้ไปสู่ขอ หากตกลงกันจะนัดวันแต่งงาน พิธีแต่งงานมักนิยมทำกันเวลากลางคืน ตั้งแต่เวลา 19.00-22.00 น. พอถึงเวลากำหนดตัวเจ้าบ่าวบิดามารดาของฝ่ายหญิงพร้อมทั้งอิหม่ามและพยานอีก 2 คน จะนั่งอยู่พร้อมหน้าเพื่อฟังคำรับแต่งงานจากฝ่ายหญิง เมื่อฝ่ายหญิงรับแล้ว อิหม่ามจะพาเจ้าบ่าวไปนั่งคุยกับเจ้าสาว อิหม่ามจะอวยพรให้คู่บ่าวสาว ผู้อาวุโสจะให้โอวาทและอวยพร อาจมีการทำขวัญคู่บ่าว-สาวด้วยเป็นอันเสร็จพิธี มีประเพณีที่ว่าถ้าเจ้าสาวเป็นหญิงโสดมาก่อน เจ้าบ่าวจะต้องอยู่ประจำบ้านเจ้าสาวอย่างน้อย 3 วัน เมื่อครบกำหนดญาติฝ่ายหญิงจะพาเจ้าสาวไปส่งถึงบ้านเจ้าบ่าว ถ้าเจ้าสาวเป็นหญิงหม้าย เสร็จพิธีแล้วเจ้าบ่าวนำกลับบ้านตนในคืนนั้นได้

ตามบัญญัติของคัมภีร์อัล-กุรอาน อนุญาตให้ชายมีภรรยาได้พร้อมๆ กัน 4 คนและรัฐบาลไทยได้อนุญาตให้ตามหลักนี้ด้วย แต่คัมภีร์อัล-กุรอาน ได้บัญญัติไว้คือ ไปได้ว่ามีภรรยา มากกว่าหนึ่งคนต้องปฏิบัติต่อภรรยาได้โดยเท่าเทียมกัน หากไม่สามารถทำได้ก็ให้มีเพียงคนเดียวหรือถ้าสามีไม่มีประสิทธิภาพก็ไม่ควรมีเลยสักคนเดียว

2.11 การหย่าร้าง หากสามีภรรยาประสงค์จะหย่าร้างกัน ทำได้ง่ายเพียงแต่สามีเป็นผู้กล่าวด้วยคำหย่าว่า “ฉันหย่าเธอ” ก็ถือว่าขาดการเป็นสามีภรรยากัน ถ้ากล่าวหนึ่งครั้งหรือสองครั้งสามีภรรยาผู้นั้นมีสิทธิคืนดีกันได้อีก ระยะเวลาตั้งแต่กล่าวคำหย่าถึงการคืนดีกันเรียกว่า “ระยะคอย” (อิคห์) แต่ถ้ากล่าวถึงครั้งที่สามแล้วถือว่าขาดจากการเป็นสามีภรรยากันโดยเด็ดขาดจะคืนดีกันเองอีกไม่ได้ นอกจากจะแต่งงานกันใหม่ และถ้าแต่งงานกันแล้วหย่ากันอีก 3 คราว จะคืนดีหรือแต่งงานกันใหม่เป็นครั้งที่ 4 ไม่ได้ นอกจากภรรยาจะมีสามีอื่นคนเดียวยุ่ระยะหนึ่ง การหย่าร้างที่กล่าวมานี้เป็นการถูกต้องตามหลักศาสนา แต่ขาดหลักฐานทางกฎหมาย ดังนั้นเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย สามีภรรยาต้องไปหาอิหม่ามหรือคาโต๊ะยุติธรรมขอทำหนังสือหย่าเป็นหลักฐาน จึงถือว่าสมบูรณ์ตามกฎหมายด้วย

2.12 พิธีการจัดศพ มุสลิมถือว่าจะต้องฝังผู้ตายโดยเร็วที่สุด ห้ามเก็บไว้นานเกิน 24 ชั่วโมง เว้นแต่มีอุปสรรคจากฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับศพนั้น โดยการจัดการตามหลักศาสนาดังนี้

การอาบน้ำศพ คล้ายกับการอาบน้ำศพของไทยพุทธในชนบทโดยทั่วไปเพื่อชำระร่างกายให้สะอาดเป็นครั้งสุดท้ายก่อนไปสวรรค์ แต่ศพมุสลิมเพศใดเพศนั้นเป็นผู้อาบน้ำ อาจเสร็จ

รดด้วยน้ำพืชมเสน น้ำใบพุทรา น้ำไม้หอม ฯลฯ แล้วปิดทวารด้วยสาลีโรยด้วยเครื่องหอม เช่น การะบูนผง หรือไม้จันทน์ผง

การห่อศพ ต้องห่อด้วยผ้าขาว อาจห่อชั้นเดียวหรือ 3 ชั้นหรือ 5 ชั้น ตามแต่ฐานะของบุคคล แล้วจึงวางบนแคร่ไม้มีคนหาม 4 คน ไปยังป่าช้า

การละหมาดให้ศพ ก่อนฝังศพมีการละหมาดให้กับผู้ตาย

การฝัง จะฝังให้นอนตะแคงขวา หันหน้าไปทางเมืองเมกกะ เป็นอันเสร็จพิธี เข้าภาพอาจทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ตาย เมื่อครบ 7 วัน 40 วัน หรือ 100 วัน สุดแล้วแต่ประเพณีท้องถิ่นและฐานะของผู้ตาย

2.13 การแต่งกายมุสลิมแต่งกายตามหลักเกณฑ์ที่ศาสนากำหนด คือ ปกปิดอวัยวะต่างๆ ไม่ให้คนอื่นเห็น แต่มาในระยะหลังประเพณีนี้เปลี่ยนแปลงไปบ้างตามกาลสมัย โดยทั่วไปมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคได้นิยมแต่งกายดังนี้

ชาย นิยมนุ่งโสร่งปลากัด สวมเสื้อแขนยาว สวมหมวกหรือผ้าโพกศีรษะ ถ้าเป็นงานที่มีเกียรติจะสวมกางเกงขาวนุ่งโสร่งทับไว้ครึ่งตัว การสวมหมวกหรือผ้าโพกศีรษะเป็นประเพณีของมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคได้มานานแล้วและจะไม่ถอดเมื่อเข้าไปในสถานที่ต่างๆ หญิง นิยมนุ่งผ้าถุงยาวถึงข้อเท้า นิยมนุ่งผ้าปาเต๊ะ เมื่อออกนอกบ้านจะมีผ้าคลุมศีรษะ ปัจจุบันสตรีจำนวนมากได้เลิกคลุมศีรษะแต่มาคลุมไหล่แทน สวมเสื้อแขนยาวถึงข้อมือ แต่อย่างไรก็ตามประเพณีการแต่งกายได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในเมืองได้เปลี่ยนไปตามสมัยนิยมได้เร็วกว่าผู้ที่อยู่ในชนบท

2.14 การกินเหนียวหรือมาแกปูโละ เป็นการจัดงานชนิดหนึ่งขึ้นแล้วมีการช่วยเหลือเจ้าภาพโดยการช่วยเป็นเงิน อาจเป็นงานโกนจุก งานเข้าสุหนัด รวมถึงงานแต่งงานหรืองานอย่างอื่น แยกที่มาจะช่วยเงินเจ้าภาพแล้วมีการเลี้ยงอาหาร ปกติเจ้าภาพจะเชิญแขกไม่เลือกกว่าไทยพุทธหรือไทยมุสลิม (แต่บางครั้งคำว่ามาแกปูโละมักนิยมเรียกพิธีแต่งงานไปโดยปริยาย)

3. ภาษา

ภาษาที่ใช้พูดกันในสี่จังหวัดชายแดนภาคได้ส่วนใหญ่ใช้ภาษามาลายูท้องถิ่น ปรากฏว่ามุสลิมในสามจังหวัดคือจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสพูดภาษามาลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวันประมาณร้อยละ 70-80 เพราะประชาชนในท้องถิ่นที่ดังกล่าวมีการติดต่อกับคนในรัฐต่างๆ ของมาเลเซียมากกว่าประชาชนในจังหวัดสตูล จึงมีผลให้วัฒนธรรมทางภาษาและขนบธรรมเนียมของมาเลเซียหลังเข้าสู่ 3 จังหวัดได้มากกว่า ส่วนจังหวัดสตูลอยู่ในแคว้นล้อมที่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ประชาชนมากกว่าร้อยละ 90 ของจังหวัดจึงพูดภาษาไทยได้

ภาษามาลายูเป็นแขนงหนึ่งของภาษามลายูไปลิณีเขียนซึ่งภาษามลายูไปลิณีเขียนนี้รวมอยู่ในกลุ่มภาษาออสโตรเอเชียติก ซึ่งมีภาษาต่างๆ เช่น ภาษามุนดา (อินเดีย) ภาษาเขมร ภาษาเขม็ง... ภาษามาลายูเป็นภาษาคำโดดเช่นเดียวกับภาษาไทย ภายหลังได้รับอิทธิพลจากภาษา

ต้นตอทุกและภาษาอาหรับเข้ามาปะปนอยู่เป็นส่วนใหญ่ ส่วนภาษาอื่นที่ปะปนอยู่บ้างเช่น ภาษา ทมิฬ จีน โปรตุเกส ดัชท์ และอังกฤษ ปัจจุบันภาษามลายูได้ถูกแบ่งออกเป็นภาษามลายูท้องถิ่น หลายส่วน ดังที่ใช้พูดกันในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เรียกว่า “ภาษามลายูท้องถิ่น ปัตตานี” ซึ่งเป็นภาษาเดียวกับภาษามลายูที่พูดกันในรัฐกลันตัน

ปัญหาเกี่ยวกับภาษาของ 3 จังหวัดดังกล่าว มีความคล้ายคลึงกันคือ มุสลิมส่วนใหญ่พูดภาษาไทยไม่ได้หรือพูดได้บ้างแต่ไม่นิยมพูด การศึกษาภาษาก็ออยู่ในขั้นต่ำ ส่วนมากจะอุทิศ เวลาให้กับการศึกษาศาสนาโดยใช้ภาษามลายูเป็นสำคัญ เมื่อต้องการติดต่อกับทางราชการจึงต้อง จัดให้มีล่ามแปล พอจะสรุปสาเหตุที่ไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดพูดภาษาไทยไม่ได้และไม่นิยมพูด เนื่องจากประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประชาชนใช้ภาษามลายูเป็นชนส่วนใหญ่ ผู้ที่พูดภาษาไทยได้เพียงกลุ่มน้อย จึงถูกอิทธิพลของกลุ่มใหญ่ครอบคลุม ซึ่งใช้ภาษามลายูเป็นเวลานาน
2. มุสลิมบางคนเข้าใจผิดว่าศาสนาอิสลามห้ามพูดภาษาไทย ถ้าพูดไทยจะเป็น บาป
3. การบังคับเด็กเข้าเรียน ยังไม่ได้บังคับอย่างจริงจัง เพราะเกรงจะเกิดผลกระทบ กระเทือนทางการเมือง การจัดการศึกษายังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ระยะเวลาเรียน และฝึกพูดภาษาไทยในโรงเรียนมีน้อย คือเพียง 4 ปี เมื่อจบออกไปอยู่บ้านไม่มีโอกาสพูดไทยไม่นานจึงลืมหมด
4. การคมนาคมไม่ดี ทำให้การถ่ายเทของวัฒนธรรมด้านภาษาจึงมีน้อย มุสลิมจึง ไม่เห็นความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์นอกท้องถิ่นและความก้าวหน้าของโลกภายนอก จึงพูดภาษามลายูที่ตนใ้ช้อยู่เป็นประจำ
5. เกิดจากความอายและความกลัว ผู้ที่พอพูดและฟังภาษาไทยรู้เรื่องจึงไม่ยอม พูดเพราะกลัวผิด และกลัวว่าเพื่อนมุสลิมด้วยกันหาว่าจะเปลี่ยนศาสนา
6. ขาดสิ่งจูงใจให้อยากพูดภาษาไทย รวมทั้งด้านการบันเทิง และสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ยังไม่เพียงพอ มุสลิมนิยมรับฟังจากมาเลเซีย
7. ถูกขู่เหยียดจากบุคคลอื่นที่ตั้งใจจะให้เกิดความแตกแยกและชาตินิยมกลัวว่า ภาษาไทยจะกลืนชาติให้เป็นคนไทย จึงไม่ยอมพูดภาษาไทย

การที่มุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคได้มีภาษาพูดที่แตกต่างไปจากประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศ ทำให้มุสลิมสำคัญคิดว่าตนเองมิใช่คนไทย ยิ่งภาษามลายูท้องถิ่นที่ใช้พูด กันในบริเวณนี้ไม่มีคำแปลความหมายเฉพาะคำ “สัญชาติ” แต่ใช้คำว่า “บาซอ” ซึ่งแปลได้ทั้ง “สัญชาติ” และ “ภาษา” ดังนั้นเมื่อคนพูดภาษามลายู จึงใช้คำว่า “บาซอมาลายู” จึงแปลได้โดย ปรียายว่า “สัญชาติมาลายู” ดังนั้นจึงทำให้มุสลิมเห็นว่าบุตรหลานของตนต้องเรียนภาษามลายูและ ภาษาอาหรับ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้นำทางศาสนาและการเมืองบางกลุ่มถือ โอกาสในเรื่องภาษาเป็นข้อ

ยังทำการปลูกป่านให้มุสลิมเกลียดชังภาษาไทย โดยกล่าวหาว่าเป็นภาษาของชาวพุทธ มุสลิมต้องพูดภาษามลายูเช่นกัน

จากที่กล่าวมาอย่างสังเขปข้างบนนี้ จะเห็นว่าสภาพสังคมในสี่จังหวัดชายแดนภาคได้แตกต่างไปจากสังคมของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอย่างเห็นได้ชัด โดยมีความเชื่อในศาสนาอิสลามเป็นเครื่องกำหนดซึ่งมีลักษณะไม่อ่อนตัวและมีความเข้มงวดเชิงกฎหมายที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่าศาสนาอิสลามได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้กับมุสลิมตั้งแต่เกิดจนตาย

4. ปัญหาที่เกิดขึ้นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1. ปัญหาเศรษฐกิจ

จังหวัดชายแดนภาคใต้มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ทั้งป่าไม้ แร่ธาตุ สัตว์น้ำ ประกอบกับมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชต่างๆ อาทิ ยางพารา ข้าว มะพร้าว กาแฟ และผลไม้ต่างๆ ดังนั้น รายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมาจากผลผลิตของยางพาราเหมืองแร่และการประมง ซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินโดยเอกชนกลไกด้านราคาและการซื้อขาย จึงตกอยู่ในมือของเอกชนบางกลุ่ม ทำให้ผู้ผลิตถูกกดราคาโดยพ่อค้าคนกลาง และปันผลประโยชน์ไปให้แก่นายทุนทั้งในและนอกประเทศ ในขณะที่เกษตรกรทั่วไปยากจน ด้านการประมง พบว่าผลผลิตส่วนใหญ่เป็นสัตว์น้ำเค็มและน้ำจืดที่ได้จากการประมง จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยกเว้นจังหวัดยะลา) ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการประมง ลักษณะการทำประมงได้พัฒนามาเป็นการประมงเพื่อการค้ามากขึ้น (วารสารเศรษฐกิจและสังคม ฉบับพิเศษ ธันวาคม 2528 : 46-47) โดยเฉพาะเจ้าของกิจการรายใหญ่ ในขณะที่เดียวกันการประมงแบบยังชีพหรือเพื่อบริโภคในครัวเรือนก็ยังกระทำอยู่โดยทั่วไปและยังมีความสำคัญต่อประชากรบริเวณชายฝั่ง ซึ่งมีฐานะยากจนและเศรษฐกิจหลักของครอบครัว ขึ้นอยู่กับการประมงเป็นหลัก ส่วนการประมงน้ำจืดนั้น นอกจากมีในบริเวณทะเลสาบสงขลาและแหล่งน้ำธรรมชาติโดยทั่วไปแล้ว ยังได้จากการเพาะเลี้ยงในฟาร์ม และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี คาดว่าอาชีพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดในจังหวัดชายแดนภาคใต้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อทดแทนปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่มีแนวโน้มลดลง อันเนื่องจากสาเหตุหลายอย่าง เช่น การลดปริมาณของสัตว์น้ำ อันเนื่องจากการทำการประมงมากเกินไป การเพิ่มขึ้นของจำนวนเรือ ดันทุ่นการผลิตที่สูงขึ้น ตลอดจนข้อจำกัดด้านน่านน้ำประมงอันเนื่องจากการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ เป็นต้น

จากการที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเขตแดนติดต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ทะเลอันดามันและอ่าวไทย ทำให้สะดวกแก่การลักลอบส่งข้าว แร่และยางพาราออกนอกประเทศ ไม่ว่าจะผิดใจทางศุลกากรก็ตามมิให้คิดเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารหลักฐานที่ใช้ นอกจากนี้ปรากฏว่าบนภูเขาต่างๆ ตลอดจนเทือกเขาต้นกาลาสิริหรือเทือกเขาน้ำค้าง ยังเป็นที่หลบซ่อนของขบวนการโจรก่อการร้าย (จก.) เป็นต้น ดังนั้นเมื่อมีการลักลอบตัดไม้มีค่าขึ้นในบริเวณ

ดังกล่าวก็ยากแก่การปราบปรามทำนองเดียวกับพื้นที่ทำเหมืองแร่ซึ่งอยู่บริเวณเชิงเขาและพื้นที่ทำสวนยางบริเวณเนิน(ควน) และเชิงเขาต่างๆ ก็ปรากฏว่าผู้ประกอบการป่าไม้ เหมืองแร่และยางพารามักจะถูกเรียกเก็บค่าคุ้มครอง สภาพการณ์ดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินงานการขยายกิจการ ตลอดจนการลงทุนใหม่ในด้านต่างๆ รวมถึงผลกระทบทางด้านอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวด้วย

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้พึ่งพาด้านการเกษตรเป็นอย่างมาก ขณะเดียวกันการเกษตรก็มิฐานการผลิตแคบขึ้นอยู่กับยางพาราเป็นหลัก ซึ่งไม่มีการประกันความผันผวนด้านราคาเพราะต้องพึ่งพาดตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะสิงคโปร์และมาเลเซีย สวนยางส่วนใหญ่มีขนาดเล็กและเป็นยางพันธุ์เก่า ส่วนอาชีพการทำนาที่ยังอยู่ในสภาพล้าหลังต้องพึ่งธรรมชาติ ในขณะที่อาชีพการประมงส่วนใหญ่เป็นประมงชายฝั่งขนาดเล็ก ต้องประสบกับปัญหาจำนวนปลาลดน้อยลงในขณะที่ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น นอกจากนี้ประชากรจำนวนไม่น้อยต้องประสบกับปัญหาขาดแคลนที่ทำกิน รวมทั้งปัญหาจำนวนที่ดินที่ถือครองโดยเฉลี่ยลดจำนวนลง และผลผลิตต่อไร่ที่ยังอยู่ในระดับต่ำ

จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยส่วนใหญ่ เหมือนกับพื้นที่ยากจนทั่วไป แม้จะดีกว่าบ้างโดยเปรียบเทียบ แต่ชาวไทยมุสลิมมักมองสภาพความเป็นอยู่ของตนเองโดยเปรียบเทียบกับประชากรในมาเลเซียบริเวณที่ติดต่อกัน ซึ่งมีความเจริญมากกว่า (การพัฒนาพื้นที่เฉพาะ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้, 2528 : 45-51)

2. ปัญหาด้านสังคม

ประชาชนส่วนใหญ่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับถือศาสนาอิสลาม ที่เรียกว่าชาวไทยมุสลิม ประชาชนส่วนน้อยที่นับถือศาสนาพุทธซึ่งเรียกว่า ชาวไทยพุทธ ในจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส มีขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่างแตกต่างไปจากชาวไทยส่วนใหญ่ของประเทศ กล่าวคือ นิยมพูดภาษามลายูท้องถิ่น สตรีไทยมุสลิมนุ่งผ้าชายโสร่งหรือผ้าปะเต๊ะ สวมเสื้อแขนยาวหรือแขนสั้นรัดรูป ใส่เครื่องประดับทำด้วย ทอง พลอย ส่วนผู้ชายไทยมุสลิมนิยมนุ่งผ้าชายโสร่งหรือกางเกงขาสั้นสวมเสื้อเชิ้ตหรือเสื้อคอกลมแขนสั้นหรือแขนยาว ชาวไทยมุสลิมนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ส่วนชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล และบางส่วนของจังหวัดสงขลานิยมพูดภาษาไทย การแต่งกายทั้งหญิงและชายมีลักษณะคล้ายคลึงกับชาวไทยส่วนใหญ่ของประเทศ ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด มีการสร้างมัสยิดกระจายตามหมู่บ้านต่างๆ เช่นเดียวกับชาวไทยพุทธที่สร้างวัดตามหมู่บ้านของตน มัสยิดได้รับการทำนุบำรุงอย่างดี และมีการสร้างมัสยิดเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากแต่ขาดการทำนุบำรุงส่งเสริม ทำให้เกิดวัดร้าง (ไม่มีพระภิกษุอาศัยอยู่) เป็นจำนวนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมิให้ดัดแปลงเป็นเอกสารอย่างอื่นของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่วนใหญ่มีอาชีพทางการค้า บริการ รัฐบาลและการเกษตรเป็นส่วนน้อย มีชาวไทยเชื้อสาย

จีน และชาวจีนจำนวนมากตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา และนิคมสงขลาหลายแห่งในโรงเรียนราษฎร์สอนภาษาจีน ชาวไทยพุทธและชาวจีนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ คล้ายคลึงกับชาวไทยทั่วไป แต่มีความขยันหมั่นเพียรกล้าเสี่ยงต่อการลงทุนการค้า การบริการต่างๆ นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อระดับสูง เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถสอบคัดเลือกเข้ารับราชการได้จำนวนมาก ทำให้ชาวไทยพุทธและชาวจีนเหล่านี้มีอิทธิพลทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นิยมการย้ายถิ่นชั่วคราวตามฤดูกาลเพื่อประกอบอาชีพรับจ้าง กรีดยาง เกี่ยวข้าว ในประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ชาวไทยมุสลิมนิยมตั้งถิ่นฐานเป็นกลุ่มๆ กระจุกกระจายอยู่ในพื้นที่การเกษตรทั่วไป เป็นสังคมโคเค็ยว ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) จะมีครอบครัวขยาย (Extended Family) และครอบครัวรวม (Compound Family) บ้างเป็นส่วนน้อยอำนาจในครอบครัวเป็นของผู้ชาย (Patriarchal Family) ชาวไทยมุสลิมไม่รังเกียจการแต่งงานกับหญิงหม้าย เพราะเป็นการช่วยเหลือสงเคราะห์ตามหลักการอิสลาม จากสภาพแวดล้อมของสังคมเกษตรกรรมและความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติและวัฒนธรรม จึงทำให้สังคมไทยมุสลิมมีลักษณะเป็นสังคมปิด (Closed Society) มีการเกาะกันอย่างเหนียวแน่น การปรับตัวหรือการยอมรับทัศนคติใหม่ๆ ทำได้ยาก เช่น การเปลี่ยนทัศนคติชาวไทยมุสลิมให้หันมาใช้ภาษาไทย เป็นต้น ทำให้เกิดปัญหาความรังเกียจเคียดแค้น และความมือคิระหว่างเชื้อชาติ (Discrimination and Racism) เป็นที่น่าสังเกตว่า ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดสตูล และบางส่วนของสงขลาไม่มีปัญหาเรื่องนี้เพราะมีภาษาไทยเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถปรับตัวเข้ากันได้คิระหว่างชาวไทยทั้งสองกลุ่ม (มานพ จิตต์ภุษา และคณะ, 2525 : 83 – 84)

2.1 ปัญหาความมั่นคงของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สภาพปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาซึ่งเกิดมานานซับซ้อนและละเอียดอ่อนและมีมากปัญหา เกี่ยวข้องเชื่อมโยงทั้งระดับชาติและพื้นที่ที่เกี่ยวพันปัญหาต่อปัญหา ไม่สามารถแยกแยะเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งได้ แต่เมื่อวิเคราะห์แก่นแท้ที่เป็นปัญหาหลักแล้ว สรุปได้ว่าเกิดจากความแตกต่าง ในด้านสังคมจิตวิทยาเกี่ยวข้องกับความรู้สึก ค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณี และถูกนำมาใช้เป็นเงื่อนไข เมื่อมีความไม่เข้าใจระหว่งกัน ก่อให้เกิดความขัดแย้งและถูกแสวงหาประโยชน์ มีการขยายปัญหารวมถึงมีการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ จากผู้ไม่หวังดี ในด้านผู้แก้ไขจำกัด แต่เพียงทางราชการ ยังไม่เปิดโอกาสให้กว้างไกล สำหรับผู้ที่รักบ้านรักเมืองเข้ามาแก้ปัญหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ส่วนรับการใช้งานเพื่อการเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
สรุปการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่สำคัญ ดังนี้ (กองอำนวยการโครงการเพื่อความ
หวังใหม่, น.ป.ป. : 18) ได้สรุปดังนี้

ก) ปัญหาอยู่ที่พฤติกรรมบุคคลความแตกต่างทางวัฒนธรรม (ศาสนา นิกาย ภาษา) ไม่ใช่ตัวปัญหา ส่วนใหญ่แล้วปัญหาเกิดจากพฤติกรรมของคน ซึ่งบุคคลแต่ละคนอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบุคคลมากที่สุด

ข) มีเหตุการณ์รุนแรงและมีความขัดแย้งมากและกว้างขวาง ขก. ยังมีความตั้งใจและขีดความสามารถแสวงหามวลชน และใช้ความรุนแรงในขอบเขตพื้นที่จำกัด รวมทั้งสามารถแสวงหาประโยชน์และหาแนวร่วมจากเงื่อนไขความขัดแย้งในพื้นที่ ขยายผลด้วยการก่อวินาศกรรม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นวัฏจักร คือ เกิดสถานการณ์ไม่สงบแล้ว สถานการณ์เบาลง และต่อมาได้เกิดสถานการณ์ไม่สงบขึ้นอีก ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถาวร เป็นผลให้การลงทุน การท่องเที่ยว และการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่เป็นผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้ที่ได้รับผลเสียหายก็คือ พี่น้องประชาชน

ค) พฤติกรรมของคน ถูกครอบงำจากสภาพสังคมชาวบ้านทั่วไปรักและหวงแหนบ้านเมือง แต่การแสดงออกถูกครอบงำจากสภาพสังคม และเกรงกลัวความไม่ปลอดภัย เช่น ความรู้สึกไม่พอใจ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรง แต่ไม่กล้าแสดงออก เป็นจุดอ่อนทำให้มวลชนที่รักบ้านเมืองกลายเป็นพลังที่อยู่เฉย นอกจากนี้การติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจมีข้อจำกัด เนื่องจากการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในวิถีชีวิตประจำวัน ประกอบกับการเห็นประโยชน์และโอกาสในการใช้ภาษาไทยมีน้อย หรือประชาชนเรียนภาษาไทยแล้วตั้งคณูแคลนหรือขาดความกล้าในการใช้เพราะเกรงว่าไม่ถูกต้อง

ง) ความศรัทธาต่อทางราชการมีน้อย ประชาชนบางส่วนอาจมีความไม่มั่นใจต่อความจริงจังและความจริงจังของทางราชการ แนวทางแก้ปัญหาในอดีตขาดความต่อเนื่องและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง บางครั้งไม่ได้เข้าใกล้ชิดกับผู้นำมุสลิมที่ยินดีช่วยเหลือปัญหาอย่างจริงจังเพียงพอ ทำให้ความสามัคคีและความศรัทธาที่มีอยู่น้อยไป ไม่มีพลังเพียงพอที่จะสามารถโคดเคี้ยวผู้ใช้ความรุนแรงได้

จ) ความสัมพันธ์กับประเทศมุสลิมยังไม่มากพอ การขยายความสัมพันธ์กับประเทศมุสลิมบางประเทศยังไม่มากพอจนถึงขั้นเป็นประโยชน์ ของความสัมพันธ์ที่ดีในทุกด้านที่มีความสำคัญยิ่งกว่าการแทรกซึมบ่อนทำลาย

ฉ) การแก้ไขปัญหายังมีข้อจำกัด ทุกฝ่ายได้ใช้ความพยายามแก้ปัญหาแต่บรรยากาศและสภาพแวดล้อมติดพันอยู่ในสภาพแก้ปัญหา วนเวียน เนื่องจากเป็นปัญหาใหญ่เกี่ยวพันเป็นลูกโซ่ และการแก้ปัญหา มักจะเป็นฝ่ายรับ เกิดปัญหาแล้วตามแก้ ซึ่งเงื่อนไขที่เป็นปัญหามียุ่อยู่มาก บางปัญหาที่ใหญ่เกินกว่าท้องถิ่นจะแก้ไขได้ แนวร่วมที่จะร่วมแก้ปัญหาก็ยังจำกัดอีกด้วย รวมทั้งปัญหาความมีเอกภาพทั้งความคิดและการปฏิบัติก็ยังไม่พอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบรรดาผู้สนใจเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตั้งชื่อเรียกถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาเหตุมี 4 ประการ สำคัญคือ

ก) ความไม่เข้าใจ

ข) ความหวาดระแวง

ค) ความไม่สงบ

ง) สาเหตุอื่นๆ

ก) ความไม่เข้าใจ

ยังมีการยอมรับ และการให้เกียรติซึ่งกันและกันในความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่เพียงพอ การเข้าถึงประชาชนมีข้อจำกัดด้านสื่อภาษา และความไม่เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของชาวบ้านและยังมีบางฝ่ายซึ่งนำไปในทางลบ การเข้าถึงและร่วมมือกับผู้นำที่มีบทบาทเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชนยังไม่กว้างขวางพอ โดยเฉพาะกับ โตะอิหม่าม การสร้างบรรยากาศเข้าใจ ความจริงใจ ยังไม่เพียงพอให้ทุกฝ่ายร่วมกันแก้ปัญหาอย่างมีเอกภาพทั้งความคิดและการกระทำ

ข) ความหวาดระแวง

บางคนเห็นว่าชาวไทยมุสลิม ยังไม่ได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม ไม่ให้เกียรติและขาดความมั่นใจในนโยบายของรัฐบาล การใช้ความรู้สึกฝังใจในอดีต มาเป็นข้อสรุปในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน บรรยากาศความขัดแย้งยังมีอยู่สูงทำให้เป็นจุดอ่อนในการถูกแสวงหาผลประโยชน์และนำไปขยายผล ยกย่องปัญหา ทำให้เกิดความรุนแรงและระแวงมากขึ้น การมีอคติและแสดงออกด้วยการพูด หรือการกระทำโดยไม่แยกแยะ เป็นการปลุกปั่นประชาชนให้กับฝ่ายตรงข้าม และบางครั้งทำให้เจ้าหน้าที่ที่ดีเสียใจ

ค) ความไม่สงบขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ยังคงดำรงความตั้งใจ มีขีดความสามารถและแสวงหาแนวร่วมในการก่อการร้ายในพื้นที่จำกัด ได้มีความขัดแย้งทางความคิดและผลประโยชน์อยู่มากในหลายฝ่าย ประชาชนวางเฉยเมื่อมีเหตุการณ์รุนแรงแม้จะไม่เห็นด้วย แต่ไม่กล้าแสดงออก เจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยแก่ประชาชนเพียงพอ จึงทำให้ประชาชนขาดความร่วมมือในการรักษาความสงบ การปราบปรามยังให้ความสำคัญกับงานด้านการเมือง และงานมวลชนไม่เพียงพอ ที่จะให้ประชาชนอยู่ข้างเจ้าหน้าที่และ โคลงเคียวผู้ใช้ความรุนแรง ภายนอกประเทศมีผลประโยชน์ในการให้ความสนับสนุนขบวนการ หรือกลุ่มคนที่บ่อนทำลายความสงบสุขหรือทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคม

ง) สาเหตุอื่นๆ

นักวิชาการและประชาชนในท้องถิ่นรวมทั้งสื่อมวลชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีบทบาท และเป็นคุณดั่ง ในการสร้างสรรค์สังคมมากพอ ความเคยชินจากขัดแย้งหรือไม่สงบที่มีต่อเนื่องยาวนานจนเห็นเป็นเรื่องปกติ ทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา การดำเนินการของทางราชการยังไม่มีเอกภาพเพียงพอต่อการแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาใหญ่ ซับซ้อน และละเอียดอ่อนและบางกรณีก็เกินขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีข้อผิดพลาดอื่นๆ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปัญหาด้านการศึกษา

เดิมทีนั้นชาวไทยมุสลิมซึ่งเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ใน 4 จังหวัดภาคใต้ (เว้นสงขลา) เกรงครัดต่อการศึกษาศาสนา นิยมศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) เป็นอย่างยิ่ง และ การศึกษาดังกล่าวได้ครอบคลุมการใช้วิถีชีวิตประจำวันอย่างกว้างขวางทำให้โอกาสที่จะเรียนรู้ ภาษาไทยและวิธีการดำรงชีวิตอื่นหรือข้อมูลจากทางราชการแทบไม่มีเลย ทำให้เกิดเป็นอุปสรรค ในการติดต่อคบหาสมาคมกับคนกลุ่มอื่น แม้ทางราชการจะสร้างโรงเรียนประถมและ โรงเรียน มัธยมขึ้นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าว แต่การที่จะชักจูงให้คนไทยมุสลิมส่งบุตรหลานเข้า มาเรียนตรงๆ นั้น เป็นเรื่องยากยิ่ง อย่างไรก็ตาม หลังจากที่ความเจริญของบ้านเมืองได้นำกิจกรรม และอาชีพใหม่ๆ ที่น่าสนใจเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การที่จะเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว หรือการที่จะได้รับ ประโยชน์จากบริการและการประกอบอาชีพที่ดี การสังคมและการใช้เวลาว่างที่ดี จำเป็นที่จะต้อง ใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องสื่อความหมาย ความจำเป็นดังกล่าวจึงได้เริ่มก่อให้เกิดความสนใจในหมู่คน ไทยมุสลิมในการที่จะต้องเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของบ้าน เมืองที่เปลี่ยนแปลงไป

บริการการศึกษาที่รัฐบาลจัดให้มีใน 5 จังหวัดภาคใต้นั้น ได้แก่ มหาวิทยาลัย 2 แห่ง วิทยาลัยเกษตรกรรม 3 แห่ง วิทยาลัยพยาบาล 2 แห่ง วิทยาลัยเทคนิค 6 แห่ง วิทยาลัย อาชีวศึกษา 2 แห่ง วิทยาลัยครู 2 แห่ง วิทยาลัยพลศึกษา 1 แห่ง วิทยาลัยการสาธารณสุข 1 แห่ง โรงเรียนผดุงครรภ์ 1 แห่ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 5 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียน ประถมศึกษาหลายร้อยโรงเรียน นอกจากนี้ทางภาคเอกชนก็ได้ตั้ง โรงเรียนราษฎร์และอาชีวศึกษา เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างไรก็ตามรัฐบาลไทยก็ตระหนักดีในความสำคัญของโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา อิสลามและก็ได้สนับสนุนให้โรงเรียนดังกล่าวได้ปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มวิชาที่เห็นว่าจำเป็นต่อ การครองชีพสมัยใหม่ ในการนี้ทางราชการได้ให้เงินสนับสนุนและส่งครูไปสมทบสอนในวิชาบาง วิชา แม้ว่าจะไม่เป็นเรื่องง่ายก็ตาม แต่ก็คาดว่าในอนาคตผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวคงเล็งเห็นความ จำเป็นในการปรับปรุงวิชาการให้เข้ากับความเป็น และความต้องการของสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังให้โควตาพิเศษแก่ชาวไทยมุสลิมในอันที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถาบันชั้นสูงของ จังหวัด ภาคและประเทศเพื่อเป็นการชักจูงและเป็นหนทางที่จะทำให้คนไทยมุสลิมได้มีโอกาสเข้า มาเกี่ยวข้องกับกิจการของบ้านเมืองมากขึ้น (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2530 : 41)

4. ปัญหาด้านสาธารณสุข

เดิมทีนั้นชาวบ้านเมื่อเกิดเจ็บไข้ได้ป่วยต้องรักษาพยาบาลกันเองหรืออาศัยหมอ กลางบ้านหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีน้อยมาก บริการทางการแพทย์และอนามัยของรัฐ เช่น โรงพยาบาลมีอยู่แค่ในจังหวัด และสถานอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุขชุมชนที่มีอยู่ใน บางอำเภอ จำนวนบริการ และคุณภาพของบริการอยู่ในสภาพย่ำแย่ แต่ภายในระยะ 10 ปีกว่านี้ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทางรัฐบาลได้ลงทุนเพิ่มมากขึ้นและต้องอ้างถึงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ประชาชนได้รับความสะดวกมากขึ้นเพราะทางราชการได้เพิ่มขยายและปรับปรุงบริการอย่างจริงจัง สถานที่ บุคลากรและประเภทของบริการมีมากขึ้นมีการสร้างโรงพยาบาลระดับภาค โรงพยาบาล

เฉพาะโรค โรงพยาบาลระดับอำเภอ สถานีและศูนย์อนามัย ในทุกจังหวัดและอำเภอมีหน่วยเคลื่อนที่ไปรักษาพยาบาลและแนะนำให้ความรู้วิธีการรักษาอนามัยส่วนตัว การวางแผนครอบครัวและการสุขภาพอนามัยบ้านเรือน มารดาและเด็ก ถึงหมู่บ้านและครัวเรือน มีโครงการรักษาพยาบาลฟรี เพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของครอบครัวผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น ทำให้ประชาชนมีความซาบซึ้งในการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากทางราชการมากขึ้น และเนื่องจากการขยายงานดังกล่าว จึงมีผลให้เกิดคลินิกของแพทย์ที่รับการรักษาพยาบาลคนไข้อย่างแพร่หลายในตัวเมืองทุกแห่ง (จักรกฤษณ์ นรมิติ ผดุงกา, 2530 : 40)

การเร่งรัดส่งเสริมอนามัยการสุขภาพอนามัยบ้านเรือน ก็ช่วยลดการเกิดโรคระบาดได้คืบขึ้นเรื่อยๆ ที่สมควรจะกล่าวเป็นพิเศษคือ รัฐบาลได้สร้างจังหวัดสงขลาให้เป็นศูนย์การแพทย์และอนามัยที่สำคัญในบริเวณพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ กล่าวคือ ได้สร้างคณะแพทยศาสตร์และโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ อันเป็นโรงพยาบาลระดับภาคที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติการในด้านการแพทย์และรักษาโรคเฉพาะอย่าง และมีบุคลากรที่มีความรู้สูงประจำ ประชากรในจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าว ได้รับประโยชน์มาก เพราะเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็เพียงแต่ใช้เวลาและค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยไปรับบริการจากสถานพยาบาลดังกล่าว ไม่ต้องเดินทางไปไกลถึงกรุงเทพฯ เพื่อรับการรักษาเหมือนแต่ก่อนมา

บริการแพทย์และอนามัยอย่างอื่นที่มีอยู่ใน 5 จังหวัดภาคใต้ในขณะนี้ก็ได้แก่ โรงพยาบาลประสาท ศูนย์ระบาดวิทยา ศูนย์โรคเรื้อน ศูนย์มาลาเรีย และศูนย์สุขภาพ (จักรกฤษณ์ นรมิติ ผดุงกา, 2530 : 41)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าว ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบกับปัญหาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา และด้านสาธารณสุข ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าว เป็นความต้องการของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หากความต้องการเหล่านี้ไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ก็จะทำให้โครงการเพื่อความหวังใหม่ ที่มุ่งสร้างความสงบสุข การอยู่ร่วมกันอย่างถาวร และการพัฒนาคุณภาพชีวิต จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542

1. นายชัยยุทธ คันปรีชาดี ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยมี คร.มาลัย จีรวรรณเกษตร์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ คร.สวัสดิ์ อุดมโกชน์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ.2542

(รศ.ดร.มนัส สังวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 4030

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2 / กันยายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวิจิตร ตีจันทร์

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายชัยยุทธ ต้นปชาติ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิกิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4030

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑/ กันยายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.รักเกียรติ แก้วจำนง

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายชัยยุทธ ต้นปี่ชาติ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรระณี ลิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า หากฝ่าฝืนให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663.2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4030

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

2/ กันยายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.อาคม วัตโรสง

ด้วยคณะกรรมการอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายชัยยุทธ ต้นปีชาติ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

คณะกรรมการอุดมศึกษา หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่ปฏิบัติราชการแทนคณบดี หากนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่างานบัณฑิตศึกษา ینگห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4030

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ / กันยายน ๒๕๔๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วีระชัย เสมากักดี

ด้วยคณะกรรมการอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายชัยยุทธ ตันปิชาติ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้"

คณะกรรมการอุดมศึกษา หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี สิกกีวฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
งานบัณฑิตศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ห้ามนำไปคัดลอกหรือเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4030

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

21 กันยายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.ดร.ศิริชัย ศรีพงษ์พันธุ์

ด้วยคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วย
ตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ
นายชัยยุทธ ต้นปิชาติ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู - อาจารย์
วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4030

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ / กันยายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผศ.สุวัฒน์ ไทยนะ

ด้วยคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายชัยยุทธ ต้นปีชาติ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่ปฏิบัติราชการแทนคณบดีให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่าจะงานบัณฑิตศึกษาทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663.2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทล 1504/ 2708

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคจระนะ

ด้วย นายชัยยุทธ ต้นปชาติ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู- อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้" คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาต ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถาม เพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ในโอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัย กรุณาแจ้งผู้ดูแลระบบเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/2715

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์
  3. รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายชัยยุทธ ต้นปี่ชาติ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์
 อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง
 "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดน
 ภาคใต้" และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 ในการทำวิจัยเรื่องนี้
 นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 ในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่
 โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679 ได้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
ของ นายชัยยุทธ ดันปีชาติ

1. วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
2. วิทยาลัยเทคนิคสตูล
3. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี
4. วิทยาลัยเทคนิคยะลา
๕. วิทยาลัยเทคนิคนวกะมาตี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0907/ 3169

กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

5 กรกฎาคม 2543

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาบันทึกข้อความกองวิทยาลัยเทคนิค ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2543
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายชัยยุทธ คັນปิจาติ ข้าราชการครูวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ประสงค์จะเก็บข้อมูลจากครู อาจารย์ ในสถานศึกษาของท่าน

ในการนี้ กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นายชัยยุทธ คັນปิจาติ เก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวได้ ดังเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจริธา สุทธิเดช)
นักวิชาการการศึกษา 7 รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทร. 2822551-2 ต่อ 1511

โทรสาร 2829354

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2715

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

/9 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
  2. ประเภทผลการพิจารณาคำขอและคำโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นายชัยยุทธ ตันปิจาติ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"
และได้รับอนุมัติคำขอและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษา
จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ทิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271 199 737:000 ต่อ 3679

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2715

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสกล

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นายชัยยุทธ ต้นปีชาติ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"
และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 ในการทำวิจัยเรื่องนี้นักศึกษา
จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์
จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาระงของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ หิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร.3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 150-ว/ 2715

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงวิทยานิพนธ์
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์

ด้วย นายชัยยุทธ ตันปิชาติ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์ อุดสาหกรรมนวัตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้" และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษา จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2715

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
  2. ประกาศผลการพิจารณานำข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นายชัยยุทธ ตันปิชาติ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้" และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษา จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมพ์สาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199, 7373000 ต่อ 3679

โทรสาร. 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่วางไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 2715

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 มิถุนายน 2543

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคคนราธิวาส

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
  2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นายชัยยุทธ ตันปิชาติ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์
 อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง
 "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครู - อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้"
 และได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 ในการทำวิจัยเรื่องนี้นักศึกษา
 จำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์
 จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ใน โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ ทิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3271199.7373000 ต่อ 3679

โทรสาร.3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์
วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบการวิจัยเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคจากทัศนคติของนักเรียน วิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา และจะนำข้อมูลที่ได้ที่เป็นประโยชน์ ไปปรับปรุง แก้ไข หรือนำไปใช้ในการเตรียม ปรับปรุง พัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยเทคนิคให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

แบบสอบถามทั้งหมดมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1

ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2

ถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

การตอบแบบสอบถามนั้น โปรดตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ซึ่งคำตอบทุกคำตอบ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ จะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานและด้านส่วนตัวแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้ด้วย

นายชัยยุทธ ต้นปิชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการวิจัยและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งเป็นการเปิดเผยข้อมูลอันเป็นความลับของราชการทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1

สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน (.....) หน้าข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ สำหรับผู้วิจัย
- ( ) 1. ชาย
- ( ) 2. หญิง ( ) 1
2. ระดับการศึกษาในปัจจุบัน
- ( ) 1. ปวช.1
- ( ) 2. ปวช.3 ( ) 2
3. อายุ
- ( ) 1. ต่ำกว่า 18 ปี
- ( ) 2. ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ( ) 3

ตอนที่ 2

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิค

คำชี้แจง

แบบสอบถามในตอนนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 44 ข้อ

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน ช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์ ที่ท่านต้องการมากที่สุดเพียงใด โดยกำหนดระดับคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด
4	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์มาก
3	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ปานกลาง
2	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย
1	หมายถึง	คุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง

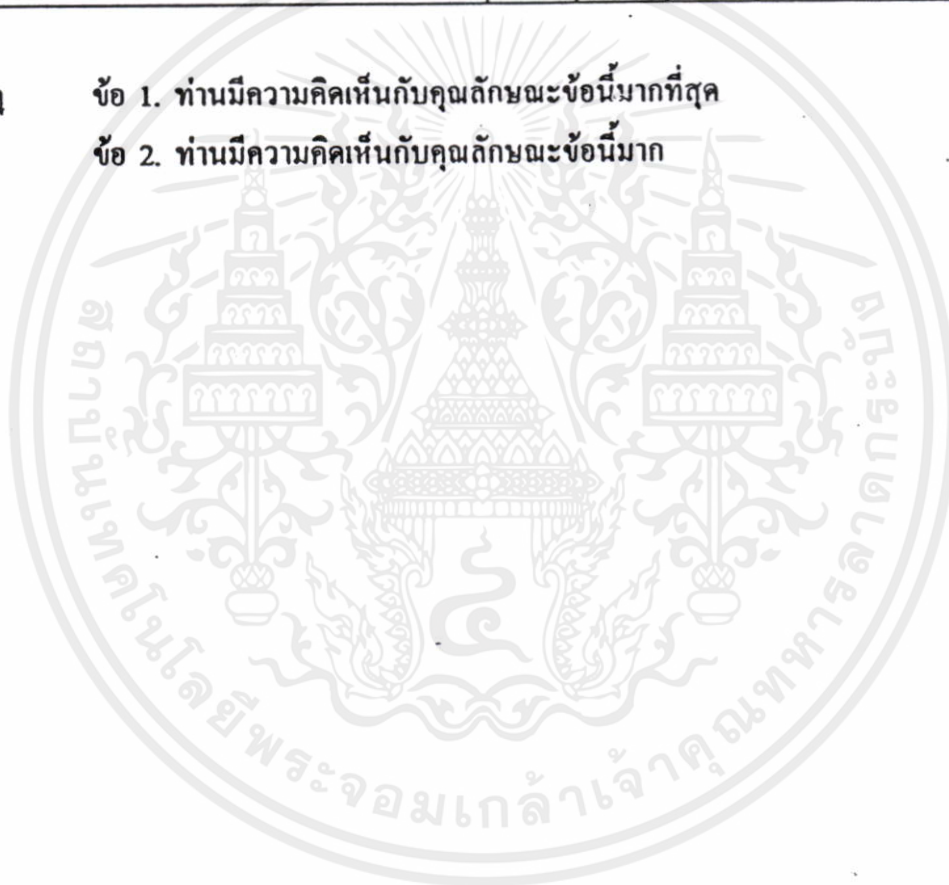

ลำดับที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์	ระดับที่พึงประสงค์					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
1	มีความเมตตา กรุณา	/					(5)
2	แต่งกายเรียบร้อย สะอาด		/				(4)

หมายเหตุ

ข้อ 1. ท่านมีความคิดเห็นกับคุณลักษณะข้อนี้มากที่สุด

ข้อ 2. ท่านมีความคิดเห็นกับคุณลักษณะข้อนี้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์	ระดับที่พึงประสงค์					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
1.	ด้านบุคลิกภาพ						
	1. มีความรู้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ในปัจจุบัน	.....	.....	.....	.....	.....	( )4
	2. มีความรู้ด้านเทคนิคในวิชาที่สอนอย่าง ละเอียดลึกซึ้ง	.....	.....	.....	.....	.....	( )5
	3. มีการเรียนรู้และหาประสบการณ์ในสิ่ง ใหม่ๆ อยู่เสมอ	.....	.....	.....	.....	.....	( )6
	4. มีความพร้อมที่จะสอนและตรงต่อเวลา	.....	.....	.....	.....	.....	( )7
	5. มีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....	( )8
	6. มีความสามารถในการผลิตสื่อการสอน	.....	.....	.....	.....	.....	( )9
	7. แต่งกายสุภาพปฏิบัติงานขณะกำลังสอน วิชาปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....	.....	( )10
	8. มีความรู้ด้านภาษาท้องถิ่นเป็นอย่างดี	.....	.....	.....	.....	.....	( )11
	9. ใช้ภาษาที่ง่ายและถูกต้องในการถ่ายทอด ทศวิชาความรู้	.....	.....	.....	.....	.....	( )12
	10. ไม่ใช้คำพูดที่ซ้ำซาก พูดซ้ำบ่อยๆ จน เกิดความรำคาญแก่ผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....	( )13
	11. มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือ ที่ทันสมัยได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ	.....	.....	.....	.....	.....	( )14
	12. ไม่เป็นผู้ที่เล่นการพนัน คีฬาสุรา สูบบุหรี่ และเสพสิ่งเสพติดทั้งปวง	.....	.....	.....	.....	.....	( )15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

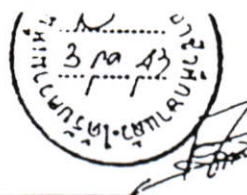
ลำดับที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์	ระดับที่พึงประสงค์					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
2.	ด้านการสอน						
	1. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ทางด้านเทคนิคอย่างดี	.....	.....	.....	.....	.....	( )16
	2. มีความชำนาญในการสอนและปฏิบัติ ทางด้านเทคนิค	.....	.....	.....	.....	.....	( )17
	3. มีเทคนิคการสอนที่ทำให้เข้าใจง่าย	.....	.....	.....	.....	.....	( )18
	4. เน้นการสอนการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี ในเวลาปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....	( )19
	5. สอนโดยมีประสบการณ์ไม่ยึดแต่ตำรา เป็นหลัก	.....	.....	.....	.....	.....	( )20
	6. มีการเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์การสอน และวัสดุการสอนให้พร้อมเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....	( )21
	7. นำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาสอน	.....	.....	.....	.....	.....	( )22
	8. สอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและ ให้ทุกคนมีความรู้และประสบการณ์	.....	.....	.....	.....	.....	( )23
	9. สอนให้ตรงตามหลักสูตร	.....	.....	.....	.....	.....	( )24
	10. สามารถปฏิบัติงานหรือสาธิตให้นัก ศึกษาได้คู่เป็นตัวอย่างก่อนลงมือปฏิบัติ งาน	.....	.....	.....	.....	.....	( )25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์	ระดับที่พึงประสงค์					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด ๕ (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
3.	ด้านมนุษยสัมพันธ์						
	1. ให้คำแนะนำและคำปรึกษาขณะ นักศึกษากำลังปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....	( )26
	2. มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก เพื่อนำความรู้มาสอนให้กับนักศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....	( )27
	3. กวดขันและเอาใจใส่ต่อความประพฤติ ของนักศึกษาเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....	( )28
	4. ควรใช้กิจกรรมประกอบการสอนให้กับ นักศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....	( )29
	5. สามารถติดต่องานจากภายนอกมาให้นัก ศึกษาได้ปฏิบัติงานจริง	.....	.....	.....	.....	.....	( )30
	6. ให้ความสนใจต่อนักศึกษาในขณะที่ ปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....	( )31
	7. เสียสละเวลาในการสอนเพิ่มเติม	.....	.....	.....	.....	.....	( )32
	8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประดิษฐ์สิ่ง ใหม่ๆ อยู่เสมอ	.....	.....	.....	.....	.....	( )33
	9. สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ขณะปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี	.....	.....	.....	.....	.....	( )34
	10. ส่งเสริมและกระตุ้นผู้เรียน โดยการ ทดสอบเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....	( )35
	11. เข้าใจหลักขนบธรรมเนียมประเพณีและ วัฒนธรรมท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....	( )36
	12. มีความสามารถในการติดต่อประสาน งานและขอความร่วมมือจากผู้นำศาสนา และชุมชนในท้องถิ่น	.....	.....	.....	.....	.....	( )37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการทำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น และขอสงวนสิทธิ์ในการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และค่าง่างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู-อาจารย์	ระดับที่พึงประสงค์					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
4.	ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
	1. ไม่ลงโทษนักเรียนรุนแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติงานผิดพลาด	.....	.....	.....	.....	.....	( )38
	2. มีความตั้งใจถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนโดยไม่ปิดบัง อำพราง ซ่อนเร้น	.....	.....	.....	.....	.....	( )39
	3. ไม่แสดงอาการไม่พอใจหรือมีอารมณ์รุนแรงขณะสาธิตปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....	( )40
	4. รับผิดชอบต่อการสอน ไม่ละทิ้งหน้าที่ไปทำธุระส่วนตัว	.....	.....	.....	.....	.....	( )41
	5. มีความซื่อสัตย์ ไม่ลำเอียงต่อการวัดผลการปฏิบัติงานของนักเรียน	.....	.....	.....	.....	.....	( )42
	6. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวโดยต้องคำนึงผลประโยชน์นักเรียนเป็นหลัก	.....	.....	.....	.....	.....	( )43
	7. ควรอยู่ควบคุมการปฏิบัติงานของนักศึกษาหลังจากมอบหมายงานให้นักศึกษาปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....	.....	( )44
	8. ครู-อาจารย์ควรจะลดจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละสัปดาห์ให้น้อยลงเพื่อจะได้มีเวลาเตรียมการสอนได้มากขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....	( )45
	9. หลีกเลี่ยงการกระทำหรือพูดให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย	.....	.....	.....	.....	.....	( )46
	10. ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนาเป็นหลักในการดำรงชีวิต	.....	.....	.....	.....	.....	( )47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านกา
 ติวารณใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และทยอยส่งไปยังเว็บไซต์ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใบ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายชัยยุทธ คັນพิชาติ
วัน เดือน ปีเกิด	16 ธันวาคม 2495
สถานที่เกิด	จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	78 หมู่บ้านเชลทรัลปาร์ค ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคสตูล อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2518 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ภาควิ ปีการศึกษา 2530 สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จากสถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษาระดับศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้